

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Et Virtutes Venerabilis Patris Lvdovici De Ponte,
Societatis Jesu**

Lamparter, Heinrich

Jngolstadii, 1662

Liber II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43978

batur autem eâ liber Ludovicus quem Ducem spirituales in seipso proficit, aptissimo nomine.

Atque iste cursus fuit vite munium Ludovici: libro sequentium virtutes ejus, & ornamenta celestia prosequemur: postea mortem & quæ illam secuta sunt,

LIBER II.

DE P. LUDOVICI DE PONTI
VIRTUTIBVS, ET EXIMIIS
DEI donis.

CAPUT I.

EXCELLEN. HUMILITATIS
I.

Sicut hæc spatia, priusquam in eis hanc mundi machinam DEVS condideret, erant inania: sic & mentes, in quibus cœleste sibi palatium, et heroicis virtutibus, ac cœlestibus ornamentis parat, omni prius æstimatione

matione sui ipsarum evacuat: quia nihil nisi superinane struit manus omnipotens; ut adeo hæc inanitas omnium summarum, atque etiam Theologicarum, quæ vocantur, virtutum sit sedes: quæ cum in Ludovico futuræ fuerint lōgè maxima & illustrissima, per amplam ad eas capacitatem attulit ab ineunte ætate, per summam humilitatem se à seipso evacuans. Nam ut habetur ex ijs, quæ ipsemet sibi annotata reliquit, singulari quodam studio ferebatur in illam, maximè posteaquam luce divina altius penetravit se in sensum verborum istorum: *Intellectum dat parvulis: Revelasti ea parvulis, & nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in Regnum cælorum*: quibus in verbis peculiarem delectationem, ac sensum scribit se invenisse. Quia verò ad verè humilitatis consecutionem necessaria est sui ipsius ^{1. gradus} ad Hu-
cogni-

militatē
sui ipsius
cognitio.

cognitio, in eam his modis dev-
nit, ut ipse descripsit. *Alio die, in
quit, in oratione habui aliud lumen
breve, quasi fulgur, quo videbar
esse quasi quoddam instrumentum Dei
in operibus quae facit, salva tamen
hominis libertate. Nam ut instrumen-
tum de se nec movetur, nec moveri
potest, nec facere quidquam; ita ego
me nihil sum, nihil valeo, nihil possum
si DEVS meus potentias accipiat
manus, faciam bonum; si me dimittat
non faciam, nisi errores. In hoc exerci-
tio propria cognitionis ultra sex mensures
perrexi, cum multo sensu, & varijs
similitudinibus: ut illa *Isaia*: Num
quid gloriabitur securis contra
eum, qui secat in ea? & *calami scribae
palmis*: Lingua mea calamus scribae
palmis: Sicut palmes non poterunt
ferre fructum à semetipso: *infans
in sinu matris*, qui ambulat ad manum matris, quia
si ei non det cibum, moritur fame;
non purget eum, manebit in sordibus*

si non ter
Hactenu
gnitioni
cultate
dum hu
dispensio
tigit suar
cognovi
pendere
riebar qu
hanc exig

Ab ha
limiores
modò p
despici, s
contem
quàm ip
non hab
admove
sed potit
Quod e
non poss
do, ut de

si non teneat eum, cadet in terram.
Hactenus ille. Quo exercitio cognitionis tam diuturno, sine difficultate pervenit ad primum gradum humilitatis, qui est sui ipsius vilipensio, dum quasi manibus tetigit suam inaniam, & experimento cognovit, quomodo totus à Deo penderet. Unde subjungit: *experiebar quodam peculiari modo in me hanc exiguitatem, ac dependentiam.*

I I.

Ab hoc ad alterum gradum sublimiorem evehctus est, ut jam non modo pateretur æquo animo se despici, sed etiã desideraret ab alijs contemni, ac tam parvi pendi, quàm ipse se norat; gaudendo, si non haberetur sui ulla ratio, neq; admoveretur ad honesta officia: sed potius dolendo, si offerrentur. Quod etsi principio visus est sibi non posse imperrare à se ullo modo, ut delecteretur sui neglectu, despectu,

spectu, & ignominia; tamen postea
 quam die quadam, à Sacro, luce
 divina collustratus, agnovit hoc
 posse fieri, magnam in spem veni-
 eius obtinendi; cuius etiam desi-
 derium scribit in animo suo con-
 visse: quod quidem verum signum
 esse solet, largiendum esse, quod
 quis contendit impetrare à Deo.
 desiderium & spem illius experiri
 tur in se; quasi hæc sint præmissa
 & liba donorum cœlestium. Et
 huius quidem doni abunde com-
 potem esse factum constabit ex his
 quæ infra dicuntur. Sed neq; tertius
 summoque, ut Doctor seraphicus
 enset, humilitatis gradu destititum
 tum fuisse, ex verbis ipsius mani-
 festè perspicitur. Nam si oblitus
 vitijs & peccatis vilipendat seipsum
 nihil mirum, sed potius est neces-
 sariû; & omni jure fit. Si autem ex
 mijs DEI donis & gratijs affluens
 magnaque in existimatione homi-
 num

*Tertius
 gradus
 Humili-
 tatis.*

num pos-
 tiar ipse,
 sentire cu-
 huius vi-
 Sed recite
 annotata

*Inter
 quas agno-
 quovis tēp-
 fuit cognit-
 sensi me v-
 tam eo, quo
 habeo: & s-
 erat. sum in-
 dignus aur-
 pha, quam b-
 qua regor &
 rituali, om-
 indignus, q-
 DEI: indig-
 do inter hon-
 purgatorio
 animas: in a-
 num*

num positus, de se humiliter sentiat ipse, & idem de se alios etiam sentire cupiat, is enim verò summū huius virtutis culmen ascendit. Sed recitemus, quæ de hoc ipse annotata reliquit.

I I I.

Inter omnia sensa & veritates, Sensa quas agnovi, unde plus profecerim, Ludovici quovis tēpore meo, adverso & prospero, ci de humilitate. fuit cognitio mea indignitatis; dum sensi me verè indignū esse omni bono, Homo tam eo, quod habeo, quàm eo, quod non indignus habeo: & sic dixi, quando illorum usus omni erat. sum indignus luce, qua video: indignus aura, qua respiro: indignus lymphâ, quam bibo; pane, quo vescor: veste, qua tegor &c. indignus omni luce spiritali, omni cōsolatione, lacrymis &c. indignus, qui veniam ad conspectum DEI: indignus qui vivam in hoc mundo inter homines: indignus qui sim in purgatorio carcere inter tam nobiles animas: indignus qui comedam panem filio-

filiorum DEI, &c. dignissimus omnium
 arumna, contemptu, dolore; dignis-
 mus, qui sim in inferno ad pedes Lu-
 feri: dignissimus omnibus tenebris
 siccitatibus.

Alia vice me sensi, quasi nihil
 & erga DEVM esse, ut aër lucidus
 erga solem. Non solet aër per se esse
 lucidus, sed quotidie pendet à sole:
 ego quotidie pendeo à DEO, in ora-
 tione, in meis actionibus, &c.

Tanquã
 brutum.

Alia vice me sensi coram DEO
 quasi brutum, aut hominem rudem
 indiscretum, qui nesciam facere ullum
 discursum, non habere ullum bonum
 sensum, nec facere quidquam bonum.
 & man- Aliàs me habui pro mancipio infidelium
 cipium. rebeli, & qui sim in rebus DEI,
 etans ad rationes ipsius, &c. Man-
 cipium est res domus in firma, cui praestatur
 deterrima quaque, in vestitu, in
 bitatione, victu, munijs &c. Non
 dignum reputat, neque praesumit
 vobis, qui exhibentur filijs: nec pa-

albo v'scitur, quo illi, omnibus obedit,
omnes imperant illi: & hinc ego me
magnum reputo, O Domine, quia
ego servus tuus, & filius ancillæ
tux. Hac si anima sentiat, cum luce
de cælo, videt se liberam à multis affe-
ctibus inordinatis, ad honores, ad oble-
tationes, officia &c. Ideo David ad-
didit: Dirupisti vincula mea.

IV.

Ex his notionibus de nihilo *Monita*
meo, diversis temporibus collegi *de humi-*
hac monita. *litate.*

1. Curare, ut affectum & volunta-
tem DEI, à qua provenire debet omnia
bona, demerear obsequijs, exactè per-
fectèque faciendo obedientias ordina-
rias.

2. Vbi feceris voluntatem DEI
cum omni perfectione, qua poteris, scias
tibi ex justitia non deberi ulla dona
spiritualia illustrationum, sensuum,
affectuum, lacrymarum, qua DEVS
I largi-

largitur, quibus vult, & sicut vult
Dicite, servi inutiles sumus.

3. Quando post expletam voluntatem DEI, me tractaverit asperè, afflictibus, laboribus afflixerit; non debeo despondere animum, nec indignari quia DEVS me tractat, ut mereor; ut equi bonique consulam, sciam ipsum sic velle.

4. Quia DEVS est liberalissimus & munificentissimus, ego verò carum inops; ac certum est, in DEO nostro caritatem non esse: ergo in meis peccatis eius quidem non levibus.

5. Credere debeo, mea opera esse plena, licet occultis, imperfectionibus quia sentio tam exiguum profectum, nam cum illa per se sint tam efficacia, ut oratio, Missa, obedientia, &c. multa forent aversiones gratia, si dudum plenus essem.

6. Credere debeo, DEVM largiri magna dona domesticis, & externis praesertim Religiosis, licet illa ipse non videam.

videam. Qua re supprimitur occulta
quadam superbia, qua solet alicui vi-
deri, se solum esse spiritualem, & alios
omnes pra se despicit.

7. Conferendo propria peccata oc-
cultis, cum occultis donis aliorum, est,
unde me humiliem, & minoris aesti-
mem alijs omnibus. Unde mihi saepe
videbar esse inter domesticos, ut cor-
vum inter columbas: & columbas ve-
nire ad corvum, pro consilio & dire-
ctione.

8. Videor mihi, quasi homo, qui ha-
bet omnes partes corporis plenas ulce-
ribus: & primos motus fedissimos, qui
oriuntur in me, accipio quasi terrum
odore. Ulcerosa est imaginativa, intel-
ligentia, voluntas, appetitus ac sensus,
cum omni genere lepra, gangrana, ve-
nena, & omnibus fere actionibus misceat
se aliquod virus superbia, vel questus,
vel negligentia, vel voluptatis, vel
contemptus aliorum, vel propria vo-
luntatis, vel inconstancia &c. Ista
cogi-

cogitans saepe clausi oculos, ut sine com-
 paratione mei cum alijs, quasi insana
 aut bestia, qua se cum nullo alio com-
 parat, dicerem; Ut jumentum factus
 sum. Atque ut sentirem, me esse
 peiorem demonibus, ingratiorem illis
 ac dignum collocari sub pedibus illorum
 inter alias rationes hac erat; quod
 Christi adventus, Passio, Mors, Cor-
 pus & Sanguis, propter me fuerit
 non propter illos: ideo sum illis ingra-
 tior, quia ingratus pro majore beneficio
 quod DEVS hominibus praestitit, quam
 Angelis. Ista consideratione, qua
 batur locus mihi conveniens esse infer-
 nus, liberabar à multis motibus
 perbia &c. Et sic dicebam illud S. J. B.
 Quis mihi tribuat, ut in inferno
 protegas me? Haecenus Commentarium
 Ludovici.

V.

Exerci-
 tia hu-
 milita-
 tis.

Neque aliter fecit, ac sensit. Nam
 cum tanta esset ejus apud omnes
 imos ac summos opinio, tam con-

spicu

spicua & eximia DEI dona, tam in-
culpato mores & sancti, tanta de-
nique erga omnes merita, ipse ma-
gno cum gustu, quasi minimus o-
mnium, occupabat humillima,
quæque officia, non tantum in
templo verrendo pavementum,
sed etiam in culina, obediendo &
coquo, & socio ejus mediafino se-
culari, in valetudinario eluendo
vasa, domi ædes familiares pur-
gando, & in nitore servando, in
triclinio accumbentium ad men-
sam pedibus oscula pangendo, cre-
bro suas culpas genibus flexis accu-
sando ac deprecando, ultimum
ubique locum affectando, infir-
mitatum suarum obtentu, Nullum
admisit unquam socium, qui cura-
ret ejus cubiculum, aut alia præsta-
ret officia ad ipsum spectantia, nisi
coactus ultima necessitate; in qua
tamen ipse præcerpere solebat,
quidquid poterat operæ. Et cum
J 3 jam

jam ad eò debilitatis redactus esset
ut vestes induere, & exuere solus
non posset, curavit sic aperiri tuni-
cam & thoracem, ut sine auxilio
posset induere, tametsi non sine
molestia. Calceos quondam, cum
diu luctatus non posset exuere, su-
perueniens infirmorum curato-
diu recusanti detraxit, at ipse indo-
luit, quòd hoc obsequij admittere
ab eo, cui pro verna esse non pos-
set. Nullum unquam ex eo verbum
audirum est, quod ejus laudem,
aut æstimationem propriam ole-
ret, neque inter disputandum in
scholis, aut in colloquio familiarum.
Nunquam indagavit, an probaretur
ea, quæ dictaverat; nunquam
an libri sui vulgarentur, aut accepti
essent: si quis de illis iniecisset
mentionem, Deo *gratias*, aiebat,
ac sermonem dexterè derivabat in
alia. Si quæ in laudem ejus afferren-
tur, ita videbatur sentire, ac si ve-
grandem

grandem contumeliam passus fuisset. Nemo audivit eum vel exultantem se, vel incusantem alios; multò minùs murmurantem, aut jacentem acerba dicta, vel mordacia: denique nulla unquam in re aliquid in alios authoritatis arrogare sibi est visus, aut eminentiæ. Si quid aliquando diceretur, quod saperet aliquem ejus cõtemptum, nihil reponerat; sed non poterat vultu dissimulare lætitiã, quam animo capiebat. In disputationibus quoque nihil movebatur, si quando volitarent missiles verborum aculei; si que videret aliquem argumento suo graviùs premi, facile desistebat ab eo: studiosè omnem ingenij ac doctrinæ ostentationem devitans, quæ non esset necessaria. Denique servavit accuratissimè propositum, quod his verbis notavit. *Debeo procurare humilitatem interiorem & exteriorem.*

¶ 4 coram

coram DEO & hominibus, in omnibus
rebus eligendo viliora, exponendo
contemptui, ac DEVM rogando, ut
despici sinat: neque dicendo quidquam
etiam indirectè vergens in meam
laudem, nec recensendo meos dolores
aut ullam rem meam, sine evidenti
necessitate.

*Pronus
est ad
audien-
da alio-
rum con-
silia.*

Et si verò tanti consilij foret
iudicij, ut ob id omnes eum ven-
rarentur, non tamen dedignabatur
consilia petere ab alijs, longè infe-
rioribus virtute ac prudentia, sibi
libenter parebat, præsertim in re-
bus ad se spectantibus, etiam No-
titijs, & alijs, quorum erat magister
ac pater: atque hoc, etiam si vide-
ret, magnas inde sibi oborituras
molestias, uti quondam accidit ei
quando secutus alienum consilium
plurimis contradicentibus nullum
verbum respondit, neque ut profici-
erat, culpam ingrati successus re-
jecit in authorem consilij. Ali-

tempo

tempore primi nominis Antistes
cum consuluerat de viginti sex,
aut septem, capitibus perquam
difficilibus: Respōsa dedit ad sin-
gula, neque tamen ea prius remisit
Prelato, quàm uni filio suo spiritu-
ali, qui secularis erat, recensenda,
& corrigenda dedisset, magna cum
utriusque admiratione tantæ sub-
missionis. Honorata munia tam
refugit, quàm desiderant multi;
& cum videret ea se non posse ef-
fugere, varios à Deo morbos im-
petravit, quibus ad illa jam alligari
non posset. Duo quædam à Supe-
rioribus flagitavit enixim, quorum
neutrum obtinuit, missionem ad
Japones, & ut vitam totam tradu-
cere posset in docenda Grammati-
ca; quod munus tanti faciebat, ut
videretur id invidere magistris;
quòd magni sit momenti, si obea-
tur ijs modis, quibus cupit Socie-
tas.

VII.

Illud etiam fuit humilitatis
quòd cum per infirmitatem cor-
poris eos, à quibus expetebatur,
adire non posset, neque tamen
vellet eis deesse, nullis modis in-
duci potuerit, ut admitteret vehi-
culum, quòd ei certatim offerreba-
tur à primarijs hominibus; asse-
rens, id genus commoda non con-
venire paupertati suæ, cui sufficit
asellus, quo possit subvenire suam
opem poscentibus. Erat pro detri-
culo pueris, cum viderent senem
osseum, a sino impositum, à socio
juxtà incedente, teneri ne decide-
ret: at ipsi eadem irrisio pro dele-
tamento fuit. Vnde nec passus est
sibi persuaderi, ut publico decli-
nato, saltem incederet per pom-
rium; sed triumphantis in morem
ad exemplum Christi, per medium
forum, & loca frequentia jucunde
perrexit; ijs, qui eum irriserant

*Amat
irrisores.*

prius, q
sent, in
ratione
tem ter
ptus, c
fito, qu
su. Prop
per unum
deregna
tus. Hic
fessarius
coram qu
tempur
de quod
peccato
tantum
in se vin
dolores
non des
cordia,
det, ut v
me conten
succidar
dio affe
prius

prius, quod nondum illum novis-
sent, in magnam ejus postea vene-
rationem conversis. Quanto au-
tem teneretur desiderio contem-
ptus, conijcere est ex ejus propo-
sito, quod ipse annotavit hoc sen-
su. *Proposuitum feci, eligendi mihi sem-*

per unum, coram quo me pudefaciam,

desegendo & exaggerando meos dese-

ctus. Hic autem erit Superior, vel Con-

fessarius: quia non convenit hoc fieri

coram quolibet. Magis hunc sui con-

tempcum aperiunt ea, quæ scripsit

de quodam summo sensu horroris

peccatorum suorum; quem ait

tantum fuisse, ut desideraverit illa

in se vindicari à justitia divina, per

dolores & ignominias, dummodo

non destituatur prorsus à miseri-

cordia, dicens cum Jobo: Quis

Quæris

confusio-

nem.

Optat

sua pec-

cata pu-

niri à

DEO.

divina iustitia ; quia in eis divina
 vis Majestatis reluctet: adeoque ge-
 visum, quòd sit aliquis locus piaci-
 laris, in quem speret se mittendum
 à DEO, ut expiet suas culpas, debita
 persolvat, & ad meliorem sanctio-
 remque vitam perveniat expiatur.
 Et gaudium quidem hoc de iustitia
 DEI, & lustralibus poenis, testatur
 se etiam corporeo sensu percepisse.
 Quibus animi persuasionibus
 de sua indignitate, quid profun-
 dius, an sublimius, esse possit, haud
 facile dixeris. Certè tanto sapientius
 gustuque loquebatur de hac virtute,
 te, ut mentes etiam vanissimas eius
 amore aspergeret.

VIII.

Meritò igitur quanto minor
 faciebat se ipsum, tanto magis apud
 omnes crevit eius existimatio: ut
 viri Principes & Prælati, venerandi
 bundi ad eum viserent, nulla pre-
 mittentes ab eo sibi exhiberi, et
 mori

moribus aulæ, signa honoris: quin
 etiam si reperissent eum ægritudi-
 ne attentum in lecto, manebant
 flexis genibus coram eo, quan-
 tumlibet reluctante. Fuit cum Sa-
 cri faciendi causa, eunti ad Colle-
 gium S. Ambrosij, soluta esset cor-
 rigia calcei: quam cum religare
 vellet, qui comitabatur juvenis,
 postea religiosus Ordinis S. Domi-
 nici, non permisit hoc modestiæ
 Ludovici; & mirum, paulò post
 religata apparuit, nemine conspe-
 cto, qui manum admovisset: ut vi-
 deatur altiore vi sic honoratam
 ejus humilitatem. Cum jurejuran-
 do retulit Augustina Recollecta,
 celebris divina familiaritate femi-
 na, quondam oranti objectam esse
 divinitus sedem, gloria, lumine, &
 gemmis fulgentem, quæ destinata
 sit Ludovico, in præmium suæ
 profundæ humilitatis, qua minimi
 faciebat, & omnino despiciebat
 seipsum;

*Quam
 grata
 DEO
 fuerit
 eius hu-
 militas.*

seipsum; Deo acceptum ferebat
 quidquid haberet, aut ageret boni
 alios omnes estimabat se meliores
 subijciendo se omnibus, quatuor
 tumvis inferioribus virtute, & sci-
 pientia: ornatum verò sedis illius
 ex auro & gemmis, intellexit esse
 charitatem, cæterasque virtutes
 quibus decorabat humilitatem
 suam, in qua studuit semper magis
 magisque excellere. Atque ex luce
 quæ spargebatur ab hac sede, in
 magnam suæ vilitatis agnitionem
 scribit se ipsam pervenisse, cum
 horrore feditatis culparum suarum
 tum, quibus mereretur omnem
 ignominiam, & contemptum.

CAPUT II.

MAGNANIMITAS
 LVDOVICI.

I.

Vri magnorum Theologorum
 sententia, etiam nobis
 assentit

assentientibus, eadem virtute magni atq; humiles sumus, diversum ex diversis officijs nomen, Magnanimitatis, & Humilitatis consecuta: sic illa mirabilis, quam descripsimus, animi in Ludovico demissio, rerumq; suarum contemptus, non impedimento, sed incitamento, & adjumento fuit, ut ad maxima quæque obsequia divinæ Majestatis omnibus viribus eniteretur. Quod studium non melius expressero, quàm verbis, quibus ipse in suo commentario sæpius laudato, & infra laudando, suum de illa sensum, lumine coelesti acceptum, descripsit. *Magnanimitas*, inquit, est *humilitas heroica*, parvi pendens magnos honores: *Magnanimitas* est *facere magna*, & non extolli, nec evanescere propter illa: *Magnanimitas* est *implere perfectè omnes leges & regulas*, & *habere se pro abjecto servo*, & *humili*, S. Bernardus: *Magna & rara virtus*,

*Qua sit
vera
magnanimitas.*

*Qua sit
vera
magnanimitas.*

virtus, ut magna licet operantem in eum, & manifestat
 magnum te nescias; & manifestat *Christus* L
 omnibus, tuam te solum lateret opera
 sanctitatem. *Proprium DEO* me, done
 cum magna nimitate facere pro suis
 micis grandia, vel tam grandia, ut ma
 jora esse non possint, vel cum tanto
 siderio, ut cum habeat ea pro exiguo
 paratus sit ad alia majora, sicut ad
 videm dicebat. Et si parva sunt ista
 adijciam tibi multo majora. *Hoc*
 sunt, quae sacra scriptura *Joannis*
 vocat opera DEI, cum dicit: qui
 faciemus, ut operemur opera DEI
 Opera DEI sunt opera praecepta, vel con
 sulta à DEO, & facta eo modo, quo DEUS
 illa facere solet; Ea semper sunt ma
 gna, & hebraeo modo loquendi, qua
 tuntur *S. Littera*, quacunque praesentia
 & eximia vocari possunt res & op
 ra DEI: *Justitia tua montes DEI*
Superest aliquis de domo Saul,
faciam cum eo misericordiam DEI
Et, Hoc opus DEI est, ut credat

Quid sit
 operari
 opera
 Dei.

in eum. *Applicabo mihi, quod dixit*
Christus Dominus noster: Me oportet
operari opera ejus, qui misit
me, donec dies est. Joann. 9.

II.

Hoc lumine, hic DEI servus
non nisi magna, & perfecta semper
spectavit, in totius vitæ suæ decur-
su, quando etiam exigua non nisi
magna cum perfectione, quod ve-
ra magnanimitatis est, fecit; assi-
duè memor ejus dicti; *Me oportet*
operari opera DEI; cuius indicium
fuit, quando quidam Prædicato-
rum dixit illo præsentem; si tantum
unus mortalium esset damnandus
ad inferos, satis id fore, ut maneat
quis in statu religioso, ut hoc mo-
do securior sit, ne forsan ipse sic
unus ille damnandus. Excepit Lu-
dovicus; imò, si omnes forent se-
cuti de felicitate æterna, se nihilo-
minus à statu perfectionis, in quo
degit, non recessurum: quo dicto

K innuit,

innuit, se non tam securitatem
 stare suæ salutis æternæ, quàm pe-
 fectionis eminentis in obsequio
 DEI.

III.

Clariùs expressit in suo Com-
 mentario, quid animo destinãt
 cum sibi modum operandi præce-
 pfit, his verbis: In omnibus op-

*Magna-*ribus tuis præcellens esto. *Finis*
nimus tio Divinitatis est, facere bona op-
facit o- sine turbatione; cū amore, sine qua
mnia si- cum magnanimitate, sine præsump-
ne qua- ne, parvi ea ducendo, licet magna
stu, per- *Ista effigies Divinitatis accipitur*
turba- modo, quem in agendo DEVS obser-
ziona, *Proprietas DEI est, summa occupat-*
presum- cum summo otio, sic agendo, ac si
ptione, *ageret. Cum tranquillitate judic-*
Proprietas DEI est, facere bona ex-
more, sine spe lucri à suis creaturis. D-
ligam eos spontaneè. Propriet-
DEI, & magnanimitas est, pro suis
miciis facere magna, ac si parùm fa-

& eis magna dona impertire, quasi
nt exigua. Qui dat omnibus
luenter, & non impropere.
uando sic agitur, est imago Divini-
tatis, & impletur illud Ecclesiastici;
In omnibus operibus tuis præcel-
lens esto. In omnibus, magnis & par-
vis, qualiacunque sint, DEVS Dominus
noster tantum perfectionis posuit in
sensibus internis, & externis, in mem-
bris, & facultatibus motivis exiguo-
rum animalium, quantum in magnis
terrestribus, marinis, aërijs. Tantam
perfectionem habet in specie sua for-
mica, quantam Elephantus in sua; tan-
tam passer, quantam aquila; tantam
trigla, quantam balena. DEI perfecta
sunt opera, Ita justus tantam perfe-
ctionem, ad exemplum dictarum pro-
prietatum, adhibere debet, in parvis
operibus, quantam in magnis; quemad-
modam docet S. P. noster Ignatius. O
DEVS aterne, pinge in anima mea
hanc imaginem tuae Divinitatis, ut
K 2 operer

operer bona cum magnanimitate, sine
 presumptione; cum amore sine qua
 eum pace, sine turbatione. O Pa
 aterne, da mihi primum, per Filium
 tuum: O Fili Vnigenite, da mihi
 secundum, per Matrem tuam: O sancti
 Spiritus, da mihi tertium per Patrem
 & Filium, & Matrem eius. Hunc
 randi modum inveni precipue in Chri
 sto, ut homo est: tum in eius Ma
 sanctissima: denique in Apostolis,
 aliquibus Sanctis illustribus; qui
 hæc re dij fuerunt. Ego dixi, dij esse
 & filij Excelsi omnes. Dij forte
 terræ vehementer elevati sunt.
 Hoc modo oportet me operari.
 ille.

IV.

Hoc tam sublimi, ac divino
 gendi modo, quem sibi proposuit
 Ludovicus, non solum demon
 stravit magnitudinē animi sui,
 etiam id obtinuit, ut qui curiosi
 observarunt ejus actiones, jurati
 affir

affirmarint, in illis nihil se vitio-
 sum, aut imperfectum unquam
 deprehendisse; imò tales fuisse, ut
 in illa, quæ circumstabant, rerum,
 personarum, loci ac temporis con-
 cursione, perfectiores esse non-
 possent: quia videlicet fiebant ad
 exemplum DEI, & eorum homi-
 num excellentium, quos imitatio
 Divinitatis exivit supra ceteros.
 Sed neque hac agendi forma con-
 tētus, adhuc altiora quæsiuit. Nam
 ut ipse annotavit in suo Commen-
 tario, quod legerat in Ludovico
 Bloisio, plurimum accedere pon-
 deris actionibus nostris, si offeran-
 tur Deo conjunctim cum actioni-
 bus Christi; paupertas cum pau-
 pertate Christi; obedientia cum
 obedientia Christi, labores ac do-
 lores cum doloribus Christi: quod
 genus oblationis S. Gertrudi DEVS
 multimoda revelatione demon-
 stravit sibi gratissimum esse. Id

*Modus
 offeren-
 di opera
 sua cum
 operibus
 Christi-*

cum ad rigorem Theologicum
 examinaret, animadvertit sibi
 DEO, per merita Christi hoc obla-
 tionis actu applicata, concedi
 culiare auxilium, devotionem,
 spirationem & motionem, qua
 opera melius faceret, majore m-
 rito, & gratiora DEO, quam si
 præcessisset ista oblatio. Quibus
 nos addere possumus, Christum
 esse Caput nostrum, nos ejus mem-
 bra: ipsum esse causam principalem
 actionum bonarum, nos instru-
 menta: ipsum vitem, nos palmites.
 Ex quo colligimus, ut in sacrofa-
 cto Sacrificio Christus est prin-
 cipalis Sacerdos, homo verò ejus mi-
 nister; ita reliquas bonas actiones
 non tam placere Patri æterno
 nostræ, quam ut Christi sunt, &
 gratia, & spiritu Christi procedunt
 & ut Christus Patri servivit olim
 per membra sanctissima suæ carnis
 mortalis, ita nunc eum servire
 membra

Lud
 membra
 ergo no
 nobis, ut
 actionib
 junction
 que fian
 offeratur
 à se profi
 dem Pat
 solo sibi
 Et nostri
 hanc sub
 apparet
 nis possi

Nequ
 modo ag
 mo Lud
 que sem
 suaserat
 dum, ne
 idoneum
 in destru
 exercere

membra sui corporis mystici: sic ergo nostras actiones obeundas à nobis, ut mereantur numerari in actionibus Christi, & quadam junctione cum illis, grata dignaque fiant aspectu Patris æterni, cui offeratur à Christo velut obsequia à se profecta; & nos offeramus eadem Patri per Filium ejus, in quo solo sibi gratos nos fecit, & nostra. Et nostris quidem operibus, in hanc sublimitatem elevatis, non apparet quid majoris æstimationis possit accedere.

V.

Neque tamen hoc tam sublimi modo agendi satis est factum *Ludovici* *modus judi-* *cat se* *inuti-* *lem ad* *omnia.*
mo Ludovici, perfectissima quæ que semper spectantis: unde persuaserat sibi, se jam nec ad vivendum, neque ad moriendum esse idoneum. Non ad vivendum, quòd in destructo corpore non posset exercere munia suæ vocationis, eo modo,

K 4 modo,

modo, quo vellet: nec ad morietur, quod non sentiret in se fervorem, & effectus puri & absolute amoris divini, quem habere oporteret in sua vocatione, tam nobis & heroica. Ista cogitatio eum commovit, ut omnia circumspiciens, Marinam de Escobar, cum DEO familiaritatem nostram rogaverit enixè, vellet hanc sollicitudinem etiam, atque etiam commendare Divinæ Majestati cui illa rescripsit in hunc sensum. Nuper non fuisse commodum respondere accuratè ad id, quod se petijt; interim se egisse cum DEO, & hoc à sua Majestate responsum accepisse: Longè alios esse oculos DEI, quàm hominum: nobis enim sæpe videri melius, purius, perfectius, quod in suis oculis perspicacissimis, ac sapientissimis, ratio non sit: & è contra nobis multum sæpe ac vitiosum apparere quod ipse sit. Idem qui per se videtur, & paratus; rium, A cum viri laborãda nanda su fructum ut patiat ximum Deys la gir. Su miratis s test am animæ s pidò gra autem p causam suum ja tris, idee quo ad t citur: h quod

*DEVS
autem
indicat,
se aliter
sentire
de ipso.*

quod ipsi probatum ac pretiosum,
sit. Idem jam Ludovico evenire,
qui per gratiam DEI, & ad viven-
dum, & ad moriendum sit bene
paratus; licet ipsi videretur contra-
rium. Ad vivendum quidem, quia
cum vires corporis consumpserit
laborando in vinea Domini, & ador-
nanda sua anima ad percipiendum
fructum vitæ æternæ, jam in eo esse
ut patiatur; quod quidem est ma-
ximum bonum, quod in hac vita
Deus largitur eis, quos valde dili-
git. Sustineat ergo crucem infir-
mitatis suæ corporeæ, qua non po-
test amplius cooperari desiderijs
animæ suæ: quæ quidem crux op-
pido gravis est. Ad moriendum
autem paratum esse, ob eandem
causam. Et quia Abraham filium
suum jam abstraxerit ab ubere ma-
tris, ideo nutrire eum solido pane,
quo ad staturâ & robur virile edu-
citur: hoc est, cum dulcedine di-
K 5 vina,

vina, teneroque amore sustentatus sit haecenus, jam ei crustas panis præberi,, ut solido cibo crescat in maiorem virtutem, ac beneplacitum DEI, qualemcunque sentiat ariditatem, & teporem. Neque effugatur ex hoc responso DEI despondeat animum, sed potius gaudeat eo se loco haberi à DEO, cui omnia nostra cordi sunt, velut amantissimo Patri.

VI.

Ludovicus dolet, quòd videatur sibi languidior animo.

Alio tempore, cùm propter infirmitatem corporis, ac difficultatem respirandi, videretur sibi etiam animo factus languidior, multumque de hoc dolet, scripsit eidem virgini, ut & hunc suum dolorem DEO proponeret; cui ille respondit his verbis. *Dic tuo Confessario posteaquam in vita sua decursu dedi mihi totum, quòd ei dederam, viri & sanitatem impendendo in meo servitio, & nunc etiam dai, quod habet*

Lucum toto esse, ut egsum, & meum aut flaccidant talibus orit, ante soliste, fatio Addiammodum lis citrinis corticibus eeligma: carne exrem admseptuplo ac tua coAdmtes priamimi, tAtqui n virtutis Veronecum

eum toto affectu animæ suæ; æquum
 esse, ut ego jam ipsi dem totum, quod ego
 sum, & habeo: hoc est, me ipsum, &
 meum auxilium; & ut ipsius carnem
 flaccidam, & ossa corrupta, aspiciam
 talibus oculis, ut, cum tempus advene-
 rit, ante me septuplo splendidiore, quàm
 soliste, futura sint: Hoc ei dic pro sola-
 tio. Addit præterea Christus. Quem-
 admodum peritus artifex, ubi ex ma-
 lis citrinis scitè expresserit succum, è
 corticibus minutim concisis, dulce facit
 ecligma: sic ego ex aridis ossibus, &
 carne exhausta in meo servitio, faciam
 rem admirabilem, & que sole isto sit
 septuplo splendidiore: Hoc dico pro illius,
 ac tua consolatione. Sic ille.

DEVS
 eum so-
 latur.

VII.

Admireris affectus tam pugnan-
 tes primo aspectu, in viro tanti
 animi, tam parvi facientis seipsum.
 Atqui motus hi fuerunt ejusdem
 virtutis, quales in Davide S. Zeno
 Veronensis notavit, ad illa verba
 Psalm.

Diffidē-
 tia de se-
 ipso cum
 magna-
 nimitate
 conjun-
 ctā.

Psalm. Domine, non est exaltatum cor meum, sed exaltavi animam meam: qua, inquit, Propheta agnoscit diversitas est? non exaltat cor, exaltat animam: non in magnis & mirabilibus super se ambulat, sed non humilitatem sentit; excelsus animo est, & corde submissus: humilis in suis, sed non humilis in sensu est: sensus eius in caelis est, anima eius est in excelsis. Tenebatur ergo humilitatis & altitudinis modus est, ut corde humiles, sensu vero, & animo simus excelsi. Sic & Ludovicus alta spirabat, ac dolerebat illa se non pro votis assequi indidem humilis, unde sublimis. Videbat quantum Deo deberet, & quam parum posset: eodem lumine aspiciens officium suum, & quod ipse censebat, vitium, virium suorum defectum.

VIII.

Agnitio Magno verò adjumento ad summam virtutes fuisse Ludovico sua vilitate

vilitatis agnitionem, ipse retulit in ^{tatisma,}
suis monumentis: nam cum vide-^{gno ad}
ret se nihil à se boni habere, sed to-^{summas}
tum à DEO, vehementer in ejus ^{virtutes}
amorem exarsit, unà cum deside-^{est auxi-}
riogloriam ei reddendi pro singu-^{lio.}
lis bonis. Accessit fiducia in eum,
à quo sentiebat se totum pendere:
de cuius munificentia & fidelitate
sit securus. Denique, cum à se nihil
possit, nihil iudicavit audendum,
sibi suapte voluntate, sed plena re-
signatione se illi commisit.

CAPUT III.

AMOR ERGA DEVM.

I.

QUI amore sui ipsius, & aesti-^{Cupit}
matione rerum suarum est ^{amare}
vacuus, facilem ad amorem summi ^{Deum,}
boni accessum habet, quod nullius ^{sicut a-}
rei infra illud amabilitas tanta sit, ^{matur}
ut animum ei suum addicat. Quan-^{in caelo.}
to autem in illud affectu ferretur
Ludo-

Ludovicus, nemo descriperit melius, quàm ipse, qui quid ageret in animo suo, expressit his verbis *Fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra. Potest in his verbis accipi desiderium amandi DEVM, sicut amant eum Angeli, & Seraphini; quia possum desiderare facere voluntatem DEI, sicut illi: Accensus hoc desiderio exclamabo dicendo, &c. Seraphini, qui ardetis amore DEI, assumite me in vestram societatem, ut inter vos accendar amantissime ardente ac puro, sine usura. O si descenderat unus è vestro exercitu cum accensus carbone, ex hoc igne huius amoris! O si ardeam igne dolorum, & laborum, & injuriarum, donec perpurger, & expier ab omni creatura, ut melius accendatur in me ignis divini amoris.*

II.

Deus est ignis amoris, intra quem degimus.

In alia parte sui Commentarii hæc addit: *DEVS est ignis amoris, qui illustrat, incendit, & consumit. Videbar mihi incedere in hoc igne. Flo-*

bet hic divinus amor spheram suam,
sicut elementa corporea. Vnam spheram
in creatam habet, alteram creatam. In-
creata est Divinitas, tam ampla, quam
est ipse DEVS: & uti DEVS est ignis,
ita hac tota DEO plena est, tota plena
igne: in hoc igne vivimus, in hoc igne
movemur, flamma huius ignis sunt o-
mnia creata, elementa, volucres, pisces,
& c. toti sumus intra has flammās, &
quomodo non ardemus, Domine? O di-
vine ignis, veni, arde, incende, inflam-
ma meam animam, & consume in illa,
quidquid me sejungit à te. Sphera cre-
ata est humanitas Christi, Domini no-
stri: cor eius fornax succensissima hoc
igne: quinque portas habet, per quas
emicant flamma, & per quas possum
intrare in illud, quae sunt quinque vul-
nera: per vulnus pectoris recta itur ad
cor. O anima mea, salamandra infer-
nalis, quae vivis in hoc infinito igne,
nec ardes, neq. consumeris, semper vi-
ridis & integra in tuis passionibus. O
anima

anima mea si esses ut phœnix, & arde-
res in hoc igne, consumereris in cineribus
& vermem, te pro tali habendo, & resurrexeris
surgeres renovata in DEO! Videbam
michi infinita esse mea infirmitas ad
bonum, & infinita potentia ad malum.
Nam quæ impotentia major in bono
quàm nihil boni posse omnino? & quæ
major in malo potentia, quàm velle
posse omne malum, & resistere peccato
igni omnipotenti? permuta, O DEUS
& Bonum meum, has vices: fac impotentiam
nitam impotentiam meam ad malum,
& infinitam potentiam meam ad bonum:
Vni me Omnipotenti, & ero
omnipotens in illo, & per illum.

III.

Offert se
ad pœ-
nas æter-
nas pro
DEI
honore.

Ab his inflammatis desiderijs
DEUS Ludovicum excitavit ad
actus tam heroicis, quàm unquam
legerimus de maximis amicis DEI
nam ut est in ejus Commentarijs
offerebat se DEO ad pœnas inferna-
lias, absque culpa tamen, subente

das, si ita ad honorem DEI sit opus,
& ad omnes dolores ac supplicia
huius vitæ. Nō intelligebat, plūsne
doloris accipiant animæ defun-
ctorum, ex dilatione beati aspectūs
DEI, quem amant, an gaudij ex eo,
quod in illis tormentis satisfaciant
eius voluntati. Pudebat illum di-
cere DEO, quod eum plus diligit,
quàm cœlum & terram, Angelos,
& alia omnia: id enim esse, ac si di-
ceret homini, se eum plus amare,
quàm plumam, aut stipulam. Nam
omnia creata, si cōponantur DEO,
non esse instar plumæ aut stipulæ,
comparatæ cum homine: quia
DEVS infinitè præstat alijs rebus
omnibus, præquam homo excedat
plumam aut stipulam. Igitur con-
siderata magnitudine DEI, & par-
vitate omnium rerū, cum rubore
dicebat; *Amo te Domine, toto amore,
quo possum, & amo te plus, quàm omnes
creatura te ament.* Sane quàm præ-
stans

L stans

stans amor, qui se offert ad ultim
tormenta pro DEO, qui que in cr
ciatibus magis gaudet, fieri volu
tatem DEI, quàm sentiat se pa
qui denique putat se parùm ama
DEVM, si amet eum tantùm sup
alia omnia; quia hoc sit propè n
amare.

IV.

*Signa
veri a-
moris.*

Sed quibus argumentis amore
verum à falso distingueret, paritè
annotavit. Primò enim verum De
amatorem infinite magis amare
gloriam DEI, quàm suam; imò
suam ne respicere quidem. Mal
quoque amare, quàm scire, nisi e
amet, & obediat. Item eum, q
verè amat, hinc malle pati, quàm
gaudere; malle amara, quàm dul
cia; cum aliàs plus aloès, quàm
mellis in hac vita sit. Deniq; mal
dare, quàm accipere: & si qua
dona DEI desiderat, ea non des
derare, nisi ut impendat ejus ob
quijs,

Ludov
quijs, &
meritoru
Atque p
rem, h
giendos h
cupation
suas laud
possit, in
nis ac sen
ducere, q
cum vid
divino, i
honorem
quem qu
delectari,
imagine
fert. Vn
laudes &
eui qui a
deatur, a
DEI hab
lum aliud
qui exhib
tulis dise

quibus, & gloria: tametsi præmia
meritorum sperare malum non sit.
Atque præterea verum DEI amo-
rem, hominem inclinare ad fu-
giendos honores, loca, officia, oc-
cupationes honorificas, & vitare
suas laudes; vel si hæc evitare non
possit, inter ea versari, velut in spi-
nis ac sentibus. Sed neq; pluris ea
ducere, quàm flatum auræ tenuis,
cùm videat collustratus lumine
divino, id quod homines vocant
honorem, purum putum nihil esse;
quem qui sectatur, velut umbrâ
delectari, corpore prætermisso; &
imagine capi, spreto illo, quem re-
fert. Vnde qui DEVM diligit, inter
laudes & honores, est sicut statua,
eui qui accinit laudes, pſitacus vi-
deatur, aut insipiens. Gloriam verò
DEI habet ut propriam, neque ul-
lum alium honorem, novit, quàm
qui exhibetur DEO. His quasi coti-
nualis discernebat Ludovicus amo-
rem;

rem; quem in eo sincerum, ac purum
 metalli fuisse, probant tum hoc
 ipsum examen, tam accuratum.
 cum omnes actiones ac sermones
 illius, qui nihil, nisi honorem
 obsequia DEI spirabant: quibus
 omnes passim inflammabat, ut ap-
 pareret eum Deo, Deique amore
 plenum esse, de quo tam sæpe tam
 toto ardore ac dulcedine loqueretur.
 Nec errasse videtur Lucas Car-
 lius, doctrina & concionibus per
 Castellam clarissimus, quando re-
 status est, quidquid S. Gregorius
 Bernardus, & Bonaventura, alique
 Doctores scripserunt de excellen-
 tissima charitate, hoc se totum in
 venisse in Ludovico de Pontevivo
 quod etiam non levi testimonio
 aliorum confirmatum habetur.

V.

*Dei vo-
 luntas,
 quomodo*

Juvenit referre, quid de per-
 tissimo voluntatis divinæ com-
 plendæ modo senserit quondam

Id in commentariolum suum con-
jecit hanc sententiã. Cùm Christus
voluit nos à Patre æterno orare, ut
fiat ejus voluntas in terra, sicut in
caelo, ipsum utique significasse, id
fieri posse; alioqui non jussisset nos
petere. Tanta igitur perfectione
peragere me convenit minima,
quaque opera: ut cùm cibo refici-
mus corpus, loquimur, oramus, &
similia, tam sanctè & exactè hæc fa-
ciam, quàm Angelus quispiam fa-
ceret, aut alius è numero Beatorũ,
si ea Deus ipsi præciperet: vel desi-
derare saltem ità facere, & cogitare
quomodo faceret ille; mèque ad
ejus imitationem extimulare:
præsertim in eo, ut aliud nihil spe-
ctem, quàm ut impleatur divina
voluntas, nihil penitùs propriæ
commoditatis aut proventus tem-
poralis, aut spiritualis, inde spe-
rando: cùm summa gloria, sum-
mæque jucunditas & utilitas non
sit,

fit, voluntatem divinam exequi
Sic intelligebat Ludovicus verba
illa: *Portio mea, Domine, dixi, cupio
dire legem tuam.* Et illa: *Hæc dicit
acquisivi testimonia tua, quia exultatio
cordis mei sunt, quasi dicat: Hæc hereditas
reditas; hæc merces, hæc beatitudo
mea est, facere voluntatem
tuam. Neque hæc in solo desiderio
constitisse, apparet ex his verbis*

Ludovicus gaudet suis defectibus, tentationibus, &c. quia Deus ita vult,
*ipsius. Hinc, ait, varios affectus
dixi. Gavisus fui defectibus natura
bus mea persona, lingua, & alijs;
DEVS me voluit illis esse notatum
Gavisus tentationibus, quas patior
miserijs externis & internis;
DEVS ita vult. Si DEI voluntas
ut mille annos vivam, oneratus
ribus laboribus, ac tenebris inter
externis, dummodo ipsum non offe
dam, id volo. Si fuerit voluntas
vina me cruciare, sine mea culpa,
nis inferorum, id volo. Mihi cælum
facere voluntatem DEI: cum ipse*

heo cælum in terra. Recordor dicti S.
Ioannis Chrysostomi, quando super his
verbis: Fiat voluntas tua sicut in
cælo, & in terra. sic scribit: Peto, ut
terra sit cælum. Occurrit etiam versus
Psalmi, Misericordiam & Judicium
cantabo tibi Domine: æquè mihi
cantandum, letandum, ac DEVS lau-
dandus est ex justitia, atque ex mise-
ricordia erga me, & alios. Placeo mi-
hi in infirmitatibus meis. Neque ta-
men ideo non debeo compati alienis
malis ac miseris: quia possum de illis
dolere, ut pœna quædam sunt proximi;
letari verò, ut sunt opera justitiæ DEI.
Memor fui iudiciorum tuorum,
a seculo, & delectatus sum. Hac ibi.
Ad eò igitur processit amor divi-
nus in Ludovico, ut felicitatem,
suam, ac beatitudinem, in execu-
tione voluntatis divinæ reponeret,
vel potius in gustu & placito ejus,
quem amabat, utcunque acerba
sibi res forent; terram in cælum.

vertente amore, Seraphico magis
quàm qui cadat in hominem.

VI.

*Mira
quies in
brachijs
Divina
Provi-
dentia.*

Ex eodem fonte manavit al-
pax animi, & quies inter dulci-
brachia, Providentiæ DEI, qui
quid se fieret. Hunc pro patre, pro
matre, pro pastore, duce & rectore
habebat, ab ejus paterna manu, re-
cipiens omnia venerabundus, cum
osculo & fiducia boni successu
quem noverat semper optimu-
fore, quia provisum ab illo ad glo-
riam suam, quæ sola ipsi erat in
votis. Hinc in nullo negotio
officio acceptando sollicitus fuit
quî responderet hominum expec-
tationi, vel opinioni de se conce-
ptæ: quia ex hoc tantum oriuntur
anxietates, vanitates, mœrores,
mille defectus. Quia enim Deus
præter bonam voluntatem, non
petit plus à nobis, quàm possumus
ac scimus, nostrarum partium

esse para-
cutione
hominu

tia ejus-
nem, ad

nostro n-

id habet

scire, qui

quæ ver-

consuev-

audienti-

eorum r-

verò sua

cõforma-

animò a-

cunque;

tissimun-

gotio, q-

sensu n-

dandis, i-

pronunc-

legisset,

Sapè

et

esse paratos ad excipiendas oblo-
cutiones, contemptum, & injurias
hominum, confidendo providen-
tia ejus, qui non sinet existimatio-
nem, ad rectè fungendum officio
nostro necessariam, deesse, Crebrò
id habebat in ore, DEVM optimè
scire, quid maximè nobis expediat;
quæ verba tanto spiritu animare
consueverat, ut ijs omnem animis
audientium perturbationem, in-
corum rebus adversis, ablueret. Ità
verò suam cum divina voluntatem
cõformaverat, ut non solum æquò
animò acciperet eventum quem-
cunque; sed etiam, quid Deo gra-
tissimum esset in quocunque ne-
gocio, quasi quodam naturæ con-
sensu novisset, atque in consilijs
dandis, ità constanter & asseveratè
pronunciaret, ac si volutatem Dei
legisset, vel recitaret è tabulis.

VII.

Sæpè repetebat in die votum *Aspira-*

L 5 conce-

pio Lu-
dovici.

conceptum à se brevi hâc formulâ
*Fiat, Domine, in me, de me, per me,
 circa me, & circa omnia mea, sanctissi-
 sima voluntas tua, in omnibus, & per
 omnia, nunc, & in eternum.* Dignum
 quod omnes imitentur, qui dili-
 gunt DEUM. Bartholomæus de
 Segura, Regius Concionator, &
 Ordine S. Benedicti, ei graviter
 ægrotanti, quasi per jocum dixit
 rat, mirum esse, latrones & impro-
 bos frui optimâ valetudine, ipsum
 autem tam afflicta, qui multum
 boni faceret sanus. Non accepit
 Ludovicus pro joco, sed graviter
 & accenso spiritu respondit: *Sine
 mus, Pater, DEUM gubernare mun-
 dum: ipse novit, quomodo uterer san-
 tate, si haberem integram.* Eidem
 alio tempore cōmemoranti com-
 plura dona divinitus concessa Lu-
 dovico, magna cum integritate
 reposuit; *Quod mihi necessarium
 est hoc, ut fiat in me voluntas DEI,*
 tempore

tempore & aternitate. Cuidam filiae *An pe-*
sua spirituali, multa DEI familia- *tenda*
ritate utenti, cum in morbo time- *mors*
ret, ne acerbitate dolorum oppres- *minus*
sa non posset se debito modo ador- *dolori-*
nare ad mortem, dixerat, se qui- *fica.*
dem non petere certum genus mor-
tis, sed quod DEO placuerit. Sed
illa postmodum dirissimis exercita
doloribus, ubi nonnihil respiravit
ab illis, à Christo se invisente ora-
vit, ne tam cruciabili morte se
permittat extinguere, quantumvis
Confessarius dixerit, se hoc sibi
non petere. Respondit Christus:
Bonum esse spiritum Confessarii:
sed neque ipsius petitionem displicere.
Haud dubium, quia ideo non
displicita fuerit, quod ex desiderio
decenter coram dilecto suo com-
parendi processerit. Sed neque du-
bium illud, majoris perfe-
ctionis mentem illam

Ludovici fuisse.

CAPUT

CAPUT IV.

DESIDERIUM PATIENDI
PRO DEO,

I.

*Ludovi-
cus orat
pro obri-
nendis
comiti-
bus Chris-
sti.*

Probatissimi amoris est, pro eo, quem diligas: quod non possit Ludovicus, multo se tempore ad hoc exercuit; ad Aram, in alijs cum DEO congressibus quotidie sæpius orans, ut quod Christus totius vitæ suæ commisit habuit, Paupertatem, Contemptum, Dolorem, sibi quoque dignetur adjungere: de singulis peculiaribus meditationes instituendo, ut eorum in se affectum excitaret. Fuit nimirum Christus pauper ab ipso die natali suo, usque ad mortem, habitatione, victu, vestitu, cognatione, amicis, discipulis, opere, rebus omnibus paupertatis absque honore, delicijs, cōmodis, sibi que sponte sua eligendo pauperem.

periem. Contemptus & injurias
tulit maximas suæ summæ sapien-
tiæ, potentiæ, sanctitatis, officij, ac
personæ divinæ: idq; apud Reges,
Judices, Pontifices, primi & ultimi
census homines, impositis ipsi gra-
vissimis calumnijs atrocium eri-
minum. Dolores in animo, & in
omnibus membris. Horum consi-
deratione Ludovicus excitavit in
se desiderium, semper patiendi ali-
quid eiusmodi. Neque illud conti-
nuit animo, sed aliquando etiam
prodidit inflammatissimis verbis:
ut cum Villagarcia noctu est au-
ditus, in suo conclavi dicere: *Impo-
ne mihi Domine, has plagas: Domine,
has plagas: ô quas plagas!* de quo,
cum Franciscus Carvaialius, Novi-
tius, qui è proximo cubiculo audi-
verat, ab eo inter alia interrogatus,
an possit noctu dormire, dixisset
ingenuè, se in illo cubiculo non ita
dormire ut aliàs, propter exclama-
tiones

tiones ipsius: subridens Ludovicus
 candori hominis, respondit; *Quis
 vis, Charissime? nos, qui raro cogita-
 mus de DEO interdum, noctu debemus
 id facere.*

II.

*Morbis
 obstrui-
 tur.*

Neque in sterilibus desiderium
 hic ardor constitit. Nam ea Deo
 plena manu complevit, Village-
 cia quodam die Veneris sancto
 cum vehementius exarsisset in co-
 piditate experiendi dolores Christi
 articulario morbo immisso; quito-
 ra illum vitam in manibus ac pedibus,
 genibus ac talis dirum in mo-
 dum exercuit: Excepit mentem
 frontemque serena coeleste munus
 indignum eo se ratus: quod, ut
 ipse memorat in suis annotationibus,
 dignus non esset, qui admittetur
 retur ad imitationem Filij Dei
 Domini nostri, aliquid ad ejus imi-
 tarum patiendo: quia juxta dictum
 Sapientis; *Gloria magna est sequi
 Dominum*

dovicu
 it; Qui
 o cogit
 debem
 fideri
 ea Den
 Village
 ncto e
 et in co
 Christi
 ; quito
 ac ped
 i in mo
 nente
 munus
 od, ut
 rame
 amitt
 ij De
 ejus in
 ictum
 st sepi
 minm

Dominum: dignissimus tamen, qui
 doloribus castigaretur pro suis
 peccatis: quod ipsum esse in ma-
 gnis gratijs, ut servire possit iusti-
 tiae divinae per dolorum piacula. Sic
 igitur illos accepit, ut non uno tan-
 tum nomine amaret, atque etiam
 operaret intensiores: quod facile
 obtinuit a Deo, ut semper est libe-
 rator in his, quae scit maximè no-
 bis prodesse. Nam multis mensibus
 cubiculo attentus, non potuit nisi
 geminis grallis fultus incedere,
 nusquam solum pedibus attingendo.
 Accessit intemperies ventriculi,
 qua plurimum debilitabatur, sto-
 macho nihil jam concoquente,
 sed quidquid reficiendis viribus
 immissum accepit, acido sapore
 corruptum reiiciente, summa
 Ludovici molestia: qua sic afficie-
 batur bis quotidie, ut hoc à ei tor-
 mentum ipsi morti contra grave
 videretur. Ex isto prodijt aliud
 malum

malum haud levius, amarities ori
cum saliva spissa, quæ etiam den-
tes ita affecit, ut ijs brevè amissis,
exulceratâ gingivâ, nihil jam cibi
posset assumere præter olusculum
& parùm carnis minutatim confec-
tâ, ac dilutâ in aqua calida, cum
mica panis, absque alio opsonio
vel condimento: quam rem tam
insulsam, & insipidam, admirari
sunt, ab homine sumi posse, mor-
dentes.

III.

*& dolo-
ribus to-
tius cor-
poris.* Neque hoc satis malorum. Sed
fit etiam tantam oppressionem pe-
ctoris, ut ægerrimè spiritum ducere
ret, ac pænè suffocaretur: quæ
post aliquot passus cogebatur in-
terquiescere, ut animam revocare
ret. Humeros etiam incessibiles
acutissimus dolor: qui congestis
morborum, per annos 35. & amplius
tenuit, usque ad mortem Ludovici.
Ideo Joanni de Abauna
valetudine

valetudini suæ præfecto, quærenti
ur valeret, respondit: *O mi pater,*
quomodo DEVS hunc peccatorem ca-
stiget? præter caput, nullum habeo
membrum expers proprij mali. Nam
oculi sunt quasi tela obnupti, dentes
mibi dolent, seu calido, seu frigido potu
ciborve utar; dolent maxilla, stoma-
chus, lien & latus, è quo movere me
non audeo, ne respiratio mihi difficilli-
ma fiat: humeros adhuc minùs. lecur
& renes exurunt me, humeri strin-
guntur arctissimè: manus ac pedes
ardens gutta infedit. DEO sint lan-
des. Non animo queribundo hæc
dixit, sed quòd illi quoad valetu-
dinem suam subditus esset, crede-
retque interroganti sincerè expo-
nendum statum sui corporis. Cùm
autem quocunque motu, etiam
levissimo, exasperarentur dolores,
ipse magis exardescibat in amo-
rem DEI, alacer quasi nihil quid-
quam pateretur: cùm tamen in-
M **tegra**

tegrâ sanitate capitis, vivacior
sensus esset doloris singulorum
membrorum.

IV.

Neque restincta per hæc fuit
ejus sitis patiendi, sed aucta, ut
etiam tentationum internarum
experientiâ cuperet eam levare.
Earum tamen gustum annotavit
minus prolixum fuisse: fortè quod
illas, ut oportet, resistendo citò
pulerit: cum ea, quæ patiebatur
corpore, diu durarent. Ceterum
circumspexit omnem patiendi ma-
teriam, quam & articulatim descri-
psit, ne quam prætermitteret. Pri-
ma est necessitas corporis, ut sitis,
fames, somnus, morbi, mœrorum,
defatigatio. Secunda, injuriæ tem-
poris, calor, frigus, & his similia
sensu, vel ratione carentium, ut
sunt muscæ, culices, &c. Tertia, ne-
cessitates animi, ut ariditas, tene-
bræ, ignorãtia, distractio præter vo-
luntatem.

*Varia
patiendi
materia.*

luntatem, tenuitas intellectus, & ingenij, lapsus memoriae, defectus linguae, deceptio sensuum, perturbationes, inclinationes ad malum. Quarta, tentationes & insultus diaboli, sive in carne, sive in mente per imagines, cupiditates, alia. Quinta, genius hominum iracundorum, tristium, insolentium, &c. nec non injuriae, contemptus, oblocutiones, odia, doli. &c. Sexta, calamitates publicae, religionis, patriae, domus, amicorum, &c. quae omnia aequo animo perferenda sunt, cum reverentia divinae voluntatis ac providentiae.

V.

Notavit autem tres modos excipiendi has occasiones patientiae, quorum primus est ignavi prorsus & pusilli animi, quando molestias & incommoda, rebus ac munijs adherentia declinamus, aut minuitur, quantum possumus, aut omnino

Quomodo excipienda occasio patiendi.

M. 2. minino

minino refugimus ac renuimus fa-
 cere, quod Christus, nostri instituti,
 aut muneris injuncti ratio postulat:
 ut est concionari, docere, audire
 confessiones, &c. Secundum paulo
 melior, sed etiam minoris est animi,
 quando sumus contenti solâ præparati-
 one mentis ad illam ferendam, quæ
 nobis accident ultro. Tertius est verè
 magni animi, quando rere & aggredi
 res illas, unde oritur occasio aliquid
 patiendi pro gloria & obsequio DEI,
 & sic implendi sanctissimam eius
 voluntatem, imitatione & exemplo
 Christi Domini nostri, qui semper quaerit
 occasiones majoris paupertatis,
 cōtemptus ac doloris, missis contentus
 illis, quæ spontè occurrerent. Ideo
 Nazaretum reliquit, ut nasci posset
 in stabulo; ideo Judæam, ut educaretur
 in exilio; ideo carpenta fecit, ut scribit
 S. Justinus in desertum petivit, in hortum, ubi

caperetur
 obviam
 sione su
 doloribu
 tertium,
 cum, gra
 Ludovic
 ordinari
 sionibus
 peteret

Ad eum
 fecit, nu
 suos dol
 non esse
 videret
 gione ob
 fit, quòd
 levaret,
 alloquia
 solet esse
 nihil ad
 rarius,
 sumum c
 cape

caperetur concessit, & inimicis ivie
obviam, diem solennem pro Pas-
sione sua elegit, ut saturari posset
doloribus & opprobrijs. Ad hunc
tertium, verè generosum, & heroi-
cum, gradum se extulerat animus
Ludovici, ut minimè contentus
ordinarijs, & communibus occa-
sionibus patiendi, alias in super ex-
peteret sibi extra ordinem.

VI.

Ad eundem spectat votum, quod
fecit, nunquam ulli manifestandi
suos dolores, nisi quem celare fas
non esset, ne medicis quidem, nisi
videret se ad hoc faciendum reli-
gione obstringi. Nihil etiam admi-
sit, quòd suos ei dolores & mala
revelaret, ne domesticorum quidem
alloquia: quibus in morbo nihil
soler esse jucundius, & ipsi propriè
nihil ad animum accidere poterat
gratius, qui consueverat aliàs plu-
rimùm delectari sociorum, pijs præ-

*Dis-
mulabat
Ludovi-
cus suos
dolores.*

sertim colloquijs. Nolebat huius
modi lenimentis delibari suas de
licias, quas habebat in imitatione
Christi, undique deserti, ac destituti
omni solatio & auxilio. Excidit
ei quondam verbum, quo dixit,
multis annis desiderasse, ut aqua
sibi desipiat, qua nullum suavis
in suis ardoribus habuit refrigerium
cuius etiam voti postea dampnata
est, quando frigida, qua recreari so
lebat in ardentissima siti, magnam
illi stomachi tormentum, ut quae
que temperata, creavit, gustata
multum ingrata: quin etiam quondam
cum ei nihil potionis tota die, per
incuriam socij, allatum esset, quae
tum vis ureretur flagrantissima sitis
nunquam potum poposcit: & cum
totis octo diebus, nescio quae amara
aqua, per similem errorem, pre
beretur in potum, nullo id verbo
questus est, admirabili patientia.

VII

VII.

Plures errores ministrantium, *& alia,*
 & culinæ, æquissimo animo tulit, *quæ pa-*
 multos eorum labores excusando, *riebatur.*
 & quantum posset imminuendo.
 Semel prolapsus è strato cùm esset,
 horas duas jacuit humi supra later-
 culos, donec à socio tandem su-
 perveniente elevaretur, quod præ
 debilitate solus non poterat. Ne-
 que tamen permittere voluit, ut
 aliquis ipsi foret semper assiduus,
 respondens medico id suadenti; se
 religiosum esse, cui non conveniat
 socios ita fatigare; ac licet eâ nocte
 id impedire non potuerit, quin bis
 terve aliquid sibi, ut jussum erat,
 porrigeretur excitandis viribus,
 deinceps tamè id minimè admisit.
 Sic etiam licet in principio mor-
 borum suorum permiserit, aliqua
 sibi medicamenta adhiberi, ne vi-
 deretur morosus aut pertinax; po-
 stea tamen neque medicinam, nisi
 M 4 urgen-

urgente conscientia, neque missis
ab amicis, ad revocandam appetentiam cibi, delectamenta accepit, imò neque commiseratione aliorum delectatus est: unde etiam de sua valetudine percunctatibus si superiores nō erant, obiter daret responso, sermonem placidè dēvertebat in alia. Videns eum quidam è socijs agrè luctantem cum cibo mandendo, misericordia commoveri ostenderat. Hilariter ei respondit Ludovicus, has à Deo delicias fieri, ut cū alij tantū delectentur cibo, dum vescuntur, postea non ampliùs, ipse comedere semper: innuens ea, quibus jugiter torquebatur, sibi pro delicatis exemplis esse: inter quæ numerari poterit etiam lectus, qui cū recreare solet alios infirmos, illi cruciamento fuit; quia carebat omnino carne, quæ foret ossibus aridis pro pulvinario. At ipse vultu sereno et jucundo

juvando erat, quasi in plumis au-
rosis cubaret, utpotè potitus eo,
quod unicè semper optaverat.

VIII.

Sic etiam pertulit amissionem
oculi, cui cùm Medicus deprehen-
disset affluxisse malignum humo-
rem, citò sermonem de illo abrum-
pens Ludovicus, ne qua illi medi-
cina fieret, constanter toleravit,
donec per ejus acrimoniam tota
videndi vis demum exesa est, jacta
tanto acerbiorè, quanto cario-
rem oportet fuisse oculum homi-
ni, legendi scribendique studioso.
Quod exemplum forsan admira-
tione, quàm imitatione dignius
existimaverit, qui cùm Ludovico
nondum sit assecutus illa suspiria
S. Job. dicentis: *Quis mihi det, ut
veniat petitio mea, & quod expecto,
tribuat mihi DEVS? Hæc mihi sit con-
solatio, ut affligens me dolore non par-
cat.* Et illud, quod non magis ani-

*Pert ja-
Eturans
oculi.*

M 5 mosè

mosè & fortiter, quàm considerat
 & sapienter dixit Apostolus; *Liber-
 ter gloriabor in infirmitatibus meis,
 ut inhabitet in me virtus Christi, pro-
 pter quod placeo mihi in infirmitati-
 bus meis: &, mihi autem absit gloria,
 nisi in Cruce Domini nostri Jesu Chri-
 sti.* Nec verò dixit, ait S. Chryso-
 stomus, ego non glorior, aut, ego non
 volo gloriari, sed, absit, ut ego glo-
 rier: perinde quasi de re portento-
 sa loquens abominatus est. Simili
 spiritu Ludovicus, cùm ipsi obli-
 tum esset oleum ex lampade, quod
 ante mirificam S. P. N. Ignatii Im-
 ginem ardet Munebregæ in Arago-
 nia, ut illo se ungeret, excepit cum
 generoso responso; *Bene est, sed
 aperte protestor ac pronuncio, nolle me
 sanari, nisi majoris id gloria sit Domini
 nostri.* Majoris, inquit, quasi in
 pari gloria DEI malit in suis sibi
 cruciatibus relinqui; id, quod
 S. P. Ignatio pridem didicerat.

CAPUT

CAPUT V.

AMOR ERGA HOMINES.

I.

Quod in Moyse & Apostolo
 miramur, sic eis cordi fuisse
 aliorum salutē, ut eius causa opta-
 rent ex albo amicorum DEI deleri,
 & in perpetuum separari à DEO, si
 necessarium esset; hoc & Ludovi-
 cum sensisse reperimus in ejus an-
 notationibus, ubi sic scribit: *Si ad*
conversionem peccatorum necessarium
est, me in perpetuum ardere in flammis
inferni sine peccato, me offero, DEVS
meus, ad has flammis. Qui quidem,
 non nisi puri puti amoris divini
 sensus est, licet eum non assecutis
 videri posset alienus à ratione, ut
 quam nimius amor transversam
 agat. Nam qui rectè res computat,
 nihil invenit, quod pro honore &
 obsequio DEI, cuius unius infini-
 tam pulchritudinem ac bonitatem
 amore

*Ludovi-
 cus pro
 aliorum
 salute se
 offert ad
 poenas
 inferni.*

amore suo dignam æstimat, im-
pendendum aut exhauriendum
sibi non sit: majorem autem glo-
riam ipsi & voluptatem ex impro-
borum ad meliorem conversione,
quàm è sua unius, æterna licet, fe-
licitate provenire: denique parùm
se dare, si ignibus æternis, absque
scelere, se offerat pro salute eorùm
pro quibus servandis Filium suum
DEVS in immania tormenta, & in-
jurias tradidit.

II.

Optat o-
mnibus
perfe-
ctionem
sui sta-
tus.

Hinc natum est illud studium ac
desiderium Ludovici, ut omnes
homines non salutem tantùm, sed
etiam perfectionem sibi conveni-
entem assequerentur. *Ardeani, O-*
DEVS, inquit in suo Commenta-
rio, *igne tui amoris Papa & Cardina-*
les, Archiepiscopi & Episcopi, Parochi
& Sacerdotes, Generales & Provinciales,
Priores & Guardiani, Rectores &
Superiores, Concionatores & Confessa-

ry, Scholastici & Novitij, & omnes
Religiosi. Ardeant Reges & Principes,
Gubernatores & Judices, & Seculares.
Ardeant Gentiles & Judæi, Mauri &
Heretici, & mali Christiani. Absuma-
tur in illis omne peccatum, liberentur
omni errore & ignorantia, inflam-
mentur amore sui Conditoris. Eun-
dem animum ostendit cuidam filie
spirituali, quæ cum apud eum de-
ploraret suam in virtute proceden-
di tarditatem, adderetque suum ei
progressum videri curæ non esse,
respondit; se verò tantam curam
habere promovendi omnes, qui
secum agunt, ut nihil sit in mundo,
quod etiam pro quolibet exiguo
eorum profectu facere paratus non
sit. Quod quidem satis apparuit in
ijs, de quorum excellenti sancti-
monia, per ipsius institutionem
adepta, libro priore meminimus.
Quibus addamus hic obiter Mari-
nam Hernandez, quæ mortuo ma-
rito,

*Virus
Marina*

*Hermã-
deZ.*

rito, se in sodalium virginis Ma-
rinae de Escobar dedit, omnes fa-
cultates suas effundendo in paupe-
res, ipsa interim nihil genio corpo-
rive indulgens: qua vitæ disciplina
excelsum orationis, & contempla-
tionis donum, cum amplissimis
favoribus divinis promerita, com-
plures consilio & exhortatione ad
insignem probitatem perduxit, ad
quingentesimo septimo ætatis an-
no, inter conspicuas Angelorum,
ipsam circumstantium, acies, Tu-
telari manum capiti supponente
Marina virgo gratulabunda moti-
entem vidit.

III.

*Missionẽ
Indicam
cõpensat
studioju-
vandi
homines
in Euro-
pa.*

Eodem hominum Deo addu-
cendorum studio incitatus, effu-
ctim expetiit profectioem ad In-
dos: quæ cum non concederetur,
totum se quorumlibet in Europa
juvandorum curis addixit, nulla
neque injuria, neque infirmitate,
neque

neq; incommodo suo abstergitus.
Ita Capellanum quendam, turpiter
de dissolutè se gerentem, leni pri-
mum admonitione, tum etiam
correptione severa, pro potestate,
quam in illum habebat, ad frugem
revocare conatus est, illo graves
contumelias, & convitia, in eum
plenis buccis jaciente: jamque ma-
nus ei pruriebant in verbera, non
omissuro, nisi ab intervenientibus
impeditus fuisset. Ludovicus autè
eadem hilaritate verbera paratus
erat excipere, qua injurias verbo-
rum acceperat: qui operam suam
nemini, etiam cum malè ipse vale-
ret, clausam voluit, ut supra de-
monstratum est. Vnde infirmariū,
qui quendam, dum ipse lecto tene-
retur, missum fecerat, graviter ad-
monuit, ne quenquam ullo suo
tempore posthac dimittat: velle
enim se constare omnibus, nun-
quam ineommodum sibi esse, cuius-
libet

*Fert con-
tumelias
improbi
Sacer-
dotis.*

*Nec in
morbo
nulli ne-
gat ope-
ram suā.*

libet necessitati spirituali servire. Neque sinebat eos abire, qui conspecta ejus infirmitate, ut sine magna molestia verba proferre non posset, negotia sua in aliud tempus differre volebant: asserens id non grave sibi accidere, sed levare dolores; quod & re ipsa expertus est, sua illum diligentia, an divina virtute, corroborante. Quæ virtus etiam interdum ab eo in ægros, quibuscum egit, redundasse visæ est, quando post ejus alloquia melius habuerunt: ut alio loco dicitur.

IV.

Tam intentus fuit aliorum auxilio, ut indefessus diu nocturne se illis impenderet, vel scribendo, quod illis prodesset, vel aliquo muneris ex instituto Societatis etiam illos obeundo, tam obstinate, ac si corpore non teneretur: cumque videret alios sui misericordia tangi

id ipse non pro remissione, sed pro incitamento accepit: quod istiusmodi laboribus temperari putaret sibi vim suorum malorum. Joannes de Benavides viginti annorum usque intima quæque ipsius cognoverat. Hic in sua Relatione informationem rerum ejus dedit in istam sententiam. *Indefessè pro bono animarum laboravit hic servus Dei, nec ad momentum quidem cessando, adeò ut cum præ infirmitate neque sedere posset, neque pedibus consistere, è genibus, vel acclinatus lateri sella, aut lecti, scriberet libros, quos edidit, vel consulentibus responderet, domesticis & externis. Sic etiam in confessionalibus habebat cum incredibile molestia, ut neque fatigaretur, aut remitteret quidquam de procuratione salutis aliena, propter debilitatem, aut malam constitutionem corporis. Et verò sub ultimos dies vita ipsius, perduto jam uno oculo, & altero panè consumpto, tumescente*
N pectore,

pectore, cum gravissima difficultate spirandi, venerabilem virum, aspicienti mihi saepe lachrymis natarunt oculi, cum exararet Commentarios in Canonicum; cumque obtestarer eum, ut labore desisteret, quod satis jam operis esset, nec sine magno detrimento vite posset ei amplius incumbere, ore mihi ridibundo respondit; illa se opera non laborare, sed recreari ab aegritudine.

Dolet se alijs prodesse non posse, nisi orando pro his, qui possunt.

Sic ille. Ludovicus inter haec omnia querebatur, quod jam alijs prodesse non posset: ideo dicebat hoc unum sibi restare, ut eos, qui student aliorum saluti, per assiduas orationes DEO commendet, quod uberior sudoribus eorum fructus respondeat.

V.

Qua solitudine curaverit infirmos domi ac foris, alijs diximus: fuit enim cuidam non alio morbo, quam naturali quodam timore laboranti, integrum tempus versum in spertinum

spertinum dedit, suavis de Deo
fermonibus animum ei revocans
do. Neque ullas unquam occupa-
tiones causabatur, quo minùs cui-
cunque indigenti cursim veniret
suppetias, quantumvis temporis
parcissimus esset. Vocatus aliquan-
do ad templum, non reperta ibi
matrona, quæ illum vocari cura-
verat, reversus est ad suum cubicu-
lum, etsi nõsset eam mox adfutu-
ram; sicut etiam adfuit, cum paulò
plus, quàm duos versus scripisset.
Admiranti hoc ædituo respondit,
omnem temporis articulum sibi
magno esse in pretio. Cùm in co-
mitijs Provinciæ, quæ tunc Medinæ
Campi coacta erant, versaretur,
sive solita sua sollicitudine, sive di-
vino spiritu instinctus, veniam an-
te soluta comitia impetravit, Vil-
legarciam redeundi. Erat ibi No- *Liberas*
vitijs, à Deo singulari sæpe gratia, *quedam*
quin & revelatione cœlestium re- *ab illis*

*sione dia-
boli.*

ram dignatus: at cui, ut amat, caco-
dæmon subrepens incauto, sub
specie sancta, graviter imposuit.
Advolavit Ludovicus in tempore,
& hominem ita circumventum
reperit, ut credens brevè imminere
sibi mortem, nihil ampliùs cibi ac
portionis vellet admittere: quod
frustra sit, præsentè jam fato, cor-
pus curare. Exceptit Ludovicus
cùm ergo statim sis exhalarurus
animam, illi hoc supremum bene-
ficiùm confer, ut comedens ornes-
eam novo merito obedientiæ. Hoc
argumento convictus obediit, com-
edit, fraudem stygij veteratoris
agnovit. Vbi nescias, curam, an-
dexteritatem, Ludovici præponis.

VI.

*Aliena
peccata
deplorat,
ac punit
in seipso.*

Peccatis aliorum sic urebatur,
sic ea deplorabat, sic castigabat in
suo corpore, ac si ipse patrasset:
quando erat occasio, tanta vi ar-
gumentorum, tanta contentione

vocis

vocis, & omnium nervorum id agebat, ut omnibus persuaderet, ne ullius unquam rei causa, DEVM vel levissima culpa auderent offendere. Tantus erat ardor dicentis, ut ex oculis viderentur scintille abstrere, ex ore verba ignita profuere: denique vir corpore pænè exsangui, se ipso robustior esse: quare non pauci vitæ suæ rationes emédare, negotia quæstiosa metu peccandi deserere, noxas etiam leves vitate pro viribus: nihil omittere, quo animi sui nitor claresceret magis in dies.

VII.

Adjungamus, quæ religiosa quædam sibi divinitus ostensa retulit sacris iudicibus. Aliquoties in oratione visum est ei templum operis admirandi, cum pulcherrimis columnis ex alabastro: quo, interpretare Angelo, designabatur S. Ecclesiæ Catholica, fundata super Fide

N 3 nostra

nostra sincera. In qua multi sancti illustres, quos Ecclesia colit honoribus; alij verò minus noti, quos DEVS tantisper habet in sacris thesauris providentiæ suæ, donec sit tempus eos manifestandi: quorum inter etiam sit Venerabilis P. Ludovicus de Ponte. Cujus illustra merita representabat corona, cum sex stellis, ita fulgentibus, ut totum ab ijs templum illustraretur: quarum unâ significabatur flagrans eius amor erga DEVM, & homines, cum studio succurrendi illis, quantum posset in qualibet egestate corporis & animæ: alterâ summâ innocentia vitæ, quæ magis Angelo videretur convenire, quam homini mortali: aliâ humilitas, ac profunda demissio: aliâ studium ac diligentia in contemplandis rebus divinis: quintâ devotio, spirans ac relucens in omnibus eius actionibus: ultimâ ardens cupiditas

tas amplificandi gloriam DEI. Pen-
debat verò corona sublimis in-
aëre; quo DEVS indicabat sancti-
tatem viri quondam in Ecclesia
celebrem, & operibus conspicuam
fore.

CAPUT VI.

NITOR ANIMÆ LUDOVICI,
ET ABNEGATIO.

I.

AMOR, quo Ludovicus fere-
batur in DEVM, summam ei
curam injecit, ne quid unquam
labis prudens sciens admitteret,
quo purissimos illos oculos DEI,
summè sibi dilecti, offenderet.
Tres viri graves, qui generalem
ejus confessionem de tota vita ex-
ceperunt, sanctè testati sunt, cum
nunquam excidisse innocentiam,
quam in sacro Baptismo fuerat
consecutus. Imò firmissimè pro-
posuerat sibi, cavere omnem o-

N 4 mnino

*Votum
facit ne
leviter
quidem
peccādi.*

mnino voluntariam culpam, etiam
venialem: quod generosum pro
positum, viginti annis ante mor
tem, adjecta voti religione sanc
vit. Servavit autem tam exactè, ut
cum quotidie apud Confessarium
se accusaret, ille vix potuerit inve
nire culpam, à qua eum absolveret.
Rem enim verò magnam, & rarā,
quam Joannes Rho in Ludovico,
& in Jacobo Alvaro de Paz confite
derans, sic scribit: *Ardua dicturus,
quadraginta ipsos annos, quos Alvarus
in Societate vixit, nullius se venialis
ut loquimur, noxa reum ex destinatio
ne animi comperisse: plures etiam
Ludovico eadem integritate abijisse.
Quod ne cui nimium mirum sit, scit
id illis sine graviore culpa minime in
tegrum fuisse: nam pro suo amore san
ctitatis, sanctè DEO voverant, non
quam se scientes, videntesque vel le
viter peccaturos. Id, quod etiam
ideo magis admireris, quod cum*

enim . . .

uterque doctissimus, & rerum divi-
narum simul, & humanæ infirmi-
tatis gnarissimus esset, neque ne-
sciret, quod in sacris oraculis est,
etiam justissimum quemque sepius
labi quotidie, ipsi tamen ea se ne-
cessitate obligare sint ausi; utique
non facturi, nisi suæ vigilantia, &
auxiliorum à coelo sibi affluentium
conscientia animati fuissent.

Atque hoc etiam majus aliquid
de Ludovico, gravissimis testimo-
nijs ad sacrum tribunal, cum jura-
mento, delatum est: deo & longo
usu nihil in ejus verbis & actioni-
bus, etiam curioso arbitrio & at-
tentione deprehensum esse, quod
vitium examussitate perfectum nō
deceret, vel vitium, aut imperfe-
ctionem oleret; sed ita accuratè
ab eo dicta, factaque fuisse omnia,
ut in ea, quæ erat, rerum conjun-
ctione melius non potuisset. Ita

N s non

*Nihil in
ejus a-
ctionibus
minùs
perfectū
notarunt.*

non domestici tantum, Joannes de Salzedo, & Ludovicus de Valdivia, magnâ doctrinâ & religione viri constituti sunt; sed etiam externi, Celestissimus Princeps Joannes de Requens Zuniga & Pimentel, Marchio de Viillar, summæ dignitatis & prudentiæ: nec non Venerabilis Mariana de S. Joseph, Fundatrix Recollectarum S. Augustini; quæ addit, quantumcunque in hoc genere dicatur de Ludovico, procul ab adulatione, aut exaggeratione futurum.

III.

Quas sibi met leges præscripserit Neque his difficulter assenserit, qui cogitabit, quàm exactas suis actionibus leges, quas è Commentario ipsius huc referam paucis, ipse præscripserit: *Prima* fuit, ut ante singulas elevato ad DEVM animo, lucem & gratiam peteret, eas peragendi illa perfectione & modo, qui quàm maximè illius

Ma

Majestati placeret, conjunctim,
sum actionibus Christi Domini
nostri. *Secunda*, ut singulas, cum
finitæ essent, revocaret ad strictum
examen, postea generatim denuo
examinandas cum alijs. *Tertia*, ut
pro singulis Deo gratias ageret,
cujus unius honori, & obsequio
eas exercere voluerit. *Quarta*, ut
aliquam singulis afflictationem (si-
ve, ut vocamus, mortificationem)
suae spontis adjungeret: videlicet
inter orationem, aut studia, exten-
sionem brachiorum in crucem, &c.
Quinta, ut cum solus egrederetur
e cubiculo, vel ingrederetur, oscu-
lum pangeret imagini Christi Cru-
cifixi, & sanctissimæ Matris ipsius,
suum in eos effectum instaurando.
Sexta, ut quotidie ante sacrum per
confessionem expiaret animam,
quò purior ad illum fontem sancti-
tatis accederet. *Septima* denique,
ut preces Canonicas perageret,
semper

semper è genibus : quæ omnia
 quamdiu potuit, servavit sanctissi-
 mē. Certè nulli unquam interro-
 ganti respondit, nisi clausis tantu-
 per oculis lumen à DEO petijisset.
 & considerasset, quid responderet
 & quâ mensurâ verborum : ordi-
 nem quoque actionum, semel pro-
 positum sibi, cōstantissimē tenuit,
 vel inter medios dolores corporis.
 Quare etiam eos, qui tantum ho-
 noris, & salutationis causa ad se
 venerant, comiter expeditit quàm
 citissimē.

IV.

*Quatuor
 prave
 intentio-
 nes ca-
 vende.*

Quàm autem rigidus censor ef-
 fet intimorum animi sui motuum,
 ex eo colligere est, quod in suo
 Commentariolo notavit in hunc
 sensum: *Quatuor pravas intentiones*
inquit, sum expertus, quæ me impe-
gnant in spiritualibus exercitijs. Pri-
ma est vanitatis, ut ab alijs aestimet
spiritualis. Secunda curiositatis,
sequitur

omnia. *santiendi divinas illustrationes, raptus, extases, & similia, magis ut experiar, quàm ut gloria DEO inde proveniat. Tertia gulæ spiritualis, ut desiderem dulcedines, consolationes, lacrimas, & similia, propter delectationem, quæ in illis est. Quarta Quæritus, & lucri proprii, quærendo profectum & favores spirituales cum perturbatione & anxietate, magis ut liber molestia, quæ est in egestate spiritus, quàm ut DEVM honorem. Debeo igitur me animare, ut omnia faciam intentione tam pura, quàm faceret Angelus, sincerè & unicè quærendo voluntatem DEI propter se ipsam, excluendo me omni cupiditate proprii lucri, temporalis, ac spiritualis. Nihil est ergo mirum, etiam lyncæis oculis, nihil in actionibus ejus externis, vitij notatum fuisse, cum tam argutè caverit, ne illas mens aliò, quàm in honorem, & voluntatem DEI collinearet.*

V.

*Cupiditas
tatum
edomatio.*

Perfectum animi nitorem conciliant severitas in moderandis cupiditatibus, & castigandis, quam Christiani Mortificationem nominamus, ac Pœnitentiam. Priorem Ludovicus censuit consistere vigilantia in observandis motibus animi, & subito reprimendis: ad instar militis, qui in excubijs, ut primum videt hostem accedere, protinus eum invadit, occidit, & occisum inhumaniter excarnificat, ad aliorum terrorem: sic & is, qui excubat animo, pravos ejus motus opprimit statim, & genus pietatis reputat, hac in re sibi esse crudelem: vel ut catus (quemadmodum S. Climacus ait) advigilat muri, sic studiosus virtutis accubat suis pravis motibus, & statim interimit, cavendo ne ludat cū eis, & ut felis muri libertatem permittat. Quod ut facilius posset, in Commentario suo

omnes

Omnes motus inordinatos reduxit
 ad quatuor genera. *Primum* con- ^{Quatuor}
 stituit in cogitationibus & imagi- ^{genera}
 nationibus, quæ sunt vel de rebus ^{pravorum}
 noxijs, vel vanis, vel inconvenien- ^{motuum}
 tibus temporibus, vel importunè sti- ^{animi.}
 mulant, vellicant. *Secundum* in af-
 fectionibus ac desiderijs, vel prohi-
 bitarum rerum, ut quæ oriuntur
 à superbia, ira, invidia; vel urgent
 modo inconcinno, ut si cum per-
 turbatione, & anxietate feror in
 studia litterarum, scientiam, con-
 ditionandi munus, &c. *Tertium* est
 animi repugnantia in exercitio vir-
 tutis, cum tepore quodam & igna-
 via, ut fit in rebus pertinentibus ad
 cultum Dei, & in his, quæ postulat
 obedientiam, vel amor proximi.
Quartum est libertas sensuum, vi-
 dendo, audiendo, loquendo, tan-
 gendo ex curiositate, impetu, levi-
 tate: quæ si edomuerò, inquit Lu-
 dovicus, & peremerò, nihil am-
 plius

plius impediēt unionem cum Deo,
& familiaritatem perfectam, ut di-
cere possim; *Introduxit me in cellam*
vinariam, & ordinavit in me charita-
tem. Id, quod se dicit agnovisse
quondam in sacris Exercitijs, &
cū studisset huic vigilantia, ex-
perimento comperisse, quā recte
Christus dixerit: *Vigilate & orate,*
ut non intretis in tentationem.

VI.

*Amor
Dei ad
mortifi-
cationem
inclinat
varijs
modis.*

Addit ibidem, hanc diligentiam
& studium mortificationis excitari
ab amore DEI, qui instar fluvij se-
ptem brachijs ruens, alveum sibi
facit, perfringendo quæcunque
obstiterint: nam obstaculis mor-
tificatione perruptis, liberè septe-
no agmine fluit, ac tendit *primum*
ad internecionem hostium suorum
præcipuorum, quæ sunt peccata,
& ad eorum auctores, voluntatem,
sensus, & carnem, severè castigandos
pro meritis, ne porro tale quid
audeant

audeant: in quo ipsi mortificatio
 servit. *Secundò* ad sui augmentum
 infinitum, desiderando magis, ma-
 gisque nôsse & amare DEVM suum:
 Cui incremento, quia obsistunt
 affectiones terrenæ, illas vi mor-
 tificationis perfringit: quoniam
 docente S. Augustino: *Diminutio*
cupiditatis, est augmentum charitatis.
Tertio ad recognoscendum grato
 animo auctorem sui, quem ut
 gratis & immerenter produxit, ita
 etiam alit, auget, perficit, infinito
 beneficio. Pro quo desiderat ei re-
 spondere insigni aliquo obsequio,
 serviendo ejus Majestati terra &
 mari, quacunque impensa, sangui-
 nis & animæ: & hoc mortificatione
 consequitur, dicitque; *Quid re-*
tribuam Domino, pro omnibus, qua
tribuit mihi? Calicem salutaris acci-
piam. *Quartò*, ut similem se præstet
 suo Dilecto: sic enim & magis u-
 nietur ipsi, & charior fiet: quia si-
 militu-

○

militu-

militudo amoris est causa: Et sicut
vita Christi, quem amat, fuit per-
petua mortificatio, cum paupertate,
contemptu, dolore & labore
continuo: ita & ipse mortificatio-
nem amplectitur. *Quinto* ad be-
nefaciendum his, quos amat sunt
Dilectus: hi sunt homines, quorum
animos DEO lucrari, & adungere
studet, ut augeat eius censum &
regnum, servitque etiam eorum
corporibus, cum indigent: in ijs
enim suum dilectum aspicit. Hoc
autem sine multa mortificatione
non fit. *Sexto* anhelat ad amplexum
sui dilecti, à quo se duabus re-
bus impediri videt, meritorum
requisitorum defectu, & nondum
expiatarum culparum, pro quibus
ut in altera vita minus luendum
superfit, & ut mensuram debitam
meritorum adæquet, avidè se om-
nigena mortificatione ingurgita-
tat: novit enim eum, qui vivit &
mori-

moritur in cruce, magnis passibus
properare ad amplexū DEI; quan-
do bono latroni dictum est: *Hodie
mecum eris in Paradiso.* Septimò de-
nique, summo, quo potest, impetu
amor fertur ad implendam omni-
no voluntatem dilecti sui, pro ejus
majore gloria; cui posthabet om-
nia sua lucra & commoda: quod
ut ei gratum accidat, omnis mor-
tificatio ipsi est in delicijs. Atque
ut homo satur cibo delicato, nau-
seat alios; sic amor DEO plenus ni-
hili facit alia omnia; unde ipsi facile
est, illa nec videre, neque gustare,
neque possidere. Quemadmodum
Deipara in sua paupertate conten-
ta fuit solo Filio, dicendo cum ma-
tre Tobia: *Omnia in te uno habentes.*
Atque ad hoc Ludovicus crebrò
se obtulit, petendo à DEO, ut se-
prem istis fluxionibus, &, ut ipse
vocat, inclinationibus amoris, in-
nihil remaneret obstaculi.

VII.

*Passiones
animi
quomodo
reprimi
menda.*

Annotavit præterea modum, quo primarij motus animi, gaudium, tristitia, spes & metus, & reprimi possint, & ad meritum attingi, vel temperari, si mens bene advigilet. Nam primò, si de rebus malis, aut nihil ad me spectantibus, oriantur, facilè reprimet eos ratio vigilans. Assolet enim homo sæpe commoveri gaudio, spe, metu, tristitia, de rebus puerilibus, aut imaginarijs, quæ nec sunt, nec erunt, aut omnino ad eum nõ pertinent, frustra tamen occupant intellectum, & voluntatem, & sic infirmant robur animæ, ne se obsequio divino per hos affectus, ut oportet, impendat. Si verò moveant res naturales & fortes, in gradum virtutis elevandi sunt, ac referendi in DEVM, non attribuendo mihi, quod in illis invenio. Ut si delectet me cibus, res pulchra, honor anne-

XUS

xus officio meo, debeo delectationem
 attollere in DEVM, horum au-
 ctorem. Sicut ille, qui dixit: *Dele-*
ctasti me in factura tua: nullo mo-
 do acquiescendo in eo, quòd mihi
 sapiant, placeant. Si spes oboria-
 turalicuius rei, debeo illam sperare
 à manu DEI, pro ejus honore &
 obsequio. Similiter si tristitia, si
 timor alicuius mali incessat, debeo
 timere, dolere offensa, vel jactura
 DEI: sic ut omnis timoris, mœro-
 ris, lætitiæ, spei, solus DEVS sit causa:
 Modum autem temperandi affe- *Eadem*
 ctus hunc adinvênit Ludovicus, ut *quomodo*
 miscantur contrarijs: ut si dele- *tempe-*
 ctet me cibus, aut honor, excitem *randa.*
 in me tristitiam, quòd non traçter,
 ut mereor meis peccatis: timorem,
 ne DEVS fortè his remunerari me
 velit, nulla spe præmij secuturi in
 altera vita; & ne hoc impediât me
 in obsequio DEI. Si doleant res ad-
 versa, excitare debeo gaudium,
 O 3 quòd

quòd tracter pro meritis, DEI pro
 videntiâ sic procurante meum bo
 num spirituale, quod indè potest
 existere. Si timeam confusionem,
 concipiendum est desiderium, &
 spes, tanquam è re, unde mihi mu
 ta bona possint oriri, inter quæ est
 meritum humilitatis, ac patientiæ.
 Si spes prosperitatis alluceat, exci
 tabo timorem, ne felicitas ea mihi
 damno sit; ne illa mihi pro mer
 cede rectè factorum computetur
 à DEO; ne me impediât in divino
 servitio. Hoc sensu putabat Ludo
 vicus intelligi posse, quod à DEO
 dictum est olim S. Francisco, ut ac
 cipiat dulcia pro amaris, & amara
 pro dulcibus: videlicet gaudium,
 ac spem, vertendo in tristitiam, &
 metum. Hunc autem, ac tristitiam,
 in spem & gaudium: juxta illud:
*Si separaveris pretiosum à vili, quasi
 os meum eris.* Etenim in qualibet
 re est aliquid boni, quo gaudeas;

mali, o
 hono
 ration
 indige
 est que
 juvet,
 est, cur
 est vig
 felicit
 moder
 Maria
 ra, vi
 quasi
 diceba
 Mu
 tione
 ad om
 casion
 bus ac
 plerat
 torus
 cho,
 fuerit
 mali

mali, quod refugias, ac doleas: ut in honore, quem admittere debes ratione tui officij, consideratâ tuâ indignitate, periculo, vanitate rei, est quod doleas; sed spectâdo, quod juvet, ut melius fungaris officio, est, cur eum acceptes. Atque hæc est vigilantia, quâ Ludovicus tam feliciter est usus in reprimendis, & moderandis suis affectibus, ut teste Mariana de S. Joseph, sæpius laudatâ, visus fuerit omnibus carere, quasi mortuus, cum tamen (ut illa dicebat) esset cholericissimus.

VIII.

Multa passim in ejus vitæ narratione documenta vidimus istius, ad omnem se ipsum vincendi occasionem intentæ vigilantia: quibus accedant hæc pauca. Præscriperat ei medicus, restaurando, qui totus pessundatus fuerat, stomacho, panem saccharatum è vino sumendum. Bis accepit, ut obedi-

Varia mortificationes Ludovici.

O 4 ret,

ret, nec amplius; propterea, quò
jam sentiret aliquod sui levamen-
tum: quæ ipsa videri poterat iusti-
causa pergendi in usu ejus remedi-
Alio tempore, cum nausea lethali
teneretur omnium escarum, quæ
dam ejus studiosa, quæ id rescivo-
rat, misit ei amyllum. Bis accepta-
vit pro medicamento: & cum nau-
sea remisisset, vetuit mitti deinceps:
at cum illa pergeret mittere, se non
amplius eam ad confessionem ad-
missurum. Cum aliàs varia missa-
forent ei ab amicis cupedia, nihil
eorum attigit, sed jussit omnia
distribui inter alios infirmos: sed
cum notasset aliquid eorum in
capsa sub mensa asservari pro se,
non quievit, donec omnia forent
ablata, nolens cubiculum suum
esse cupedinarium. Appositus erat
ei panis primarius, quem ut audivit
communem reliquis domi non
esse

esse, sed foris allatum, noluit comedere. Fructibus novis interdum apponi solitis, prunis, cerasis, uvis, abstinuit semper, nisi imperaretur pro medicamento. Interdum nunquam comedit, nec bibit, licet siti vexaretur semper intolerabili: nunquam animi causâ prodivit ad campos. Si quando, negotio ita postulante, veniret in locum amœnum, ita frænabat oculos, nihil ut ex ejus aspectu caperet voluptatis. Ita quondam Comiti Antonio Pimentelio, de rebus gravibus cōsulenti cūm satisfecisset, deambulando in horto per tres horas, recessit, nec pomario, nec reliqua loci amœnitate inspecta. Pari modo, cūm in Collegio neseio quod solenne celebraretur, ipse tempus id in templo genibus flexis inter preces consumpsit. Nec molliùs tractavit reliquos sensus: nunquam egressus cubiculo, nisi causa urgente:

O 5 gente:

gente: nunquam res novas percunctatus, aut memorans; in lecto eum ætas esset, nunquam se versabat, partem frigidiorẽ querendo. Plurima id genus in eo notãrunt, ij, quibus erat major consuetudo cum eo; ut appareret eum servasse propositum, quod se dixit aliquando fecisse, mortificandi se in omnibus. Ita enim cum Apostolo semper mortificationem JESV in corpore suo tulit, ut & vita Domini JESV exprimeretur in ejus corpore.

IX.

Rigores Ludovici contra seipsum. Jam poenitentiaẽ tantus in eo fuit rigor, quantum ignis divini amoris contra peccata, & causas eorum accenderat: vigilijs, jejunijs, flagris, cilicijs, alijs supplicijs minimè clementibus illa vindicando, non habitã ratione suæ ætatis, & virium. Gestavit enim continuò indusium cilicinũ; quotidiana largaque flagellatione ita se

se ipsum excepit, ut crepitus plagarum audiretur in tota vicinia, & frustra flagelli dissilirent: somnum capiebat perbreuem, in vestibus, supra duram tabulam, nisi quòd multas noctes insomnis transegit; jejunium ejus censei potuit perpetuum, ut qui fere solis herbis vesceretur, & aqua, ad tres uncias admensa; in cubiculo cum solus esset, sæpe passis in crucem brachijs manebat, ea se figura Christi, quem unice diligebat, oblectans. His, aliisque modis ita suum corpus exhaustit, ut vir primarius, qui S. Isidori corpus à tot seculis incorruptum viderat, non dubitavit asserere, Ludovici viventis corpus multo aridius esse. Quamvis autem superiores apposuerint ei socium, qui cum potestate contineret illum regionibus debitæ moderationis, & modestiæ, ne se ipsum ante tempus conficeret; & ipse morem illi gesserit;

gesserit; semper tamen, usque ad
 extrema, vigiliarum, & quotidiana
 flagellationis, usum retinuit: qui
 tanta cupiditate vindictæ in sua, nec
 cet exigua, peccata, velut injurias
 DEI, tenebatur, ut scripserit in suo
 Commentario, se affici gaudio
 quòd DEVS non tantum benignè
 peccata remittat, sed etiam puniat
 magisque petere, ut nunc ea DEVS
 in ipso pro misericordia puniat,
 quàm ut sine debita satisfactione
 de suæ Majestatis injurijs, clemen-
 ter condonet. *DEVS ultionum.*
Dominus, DEVS ultionum liberè egit.
Exaltare qui judicas terram: reddes

Delecta- retributionem superbis. O DEVS
tur just- ultionum, inquit, gaudeo, quòd exal-
tià DEI teris, monstrando tuam justitiam: puni-
puniētis hunc superbum; castiga meam super-
peccata. biam, meam ambitionem, meam vani-
nitatem, meam simulationem, ita, ut
satis tibi faciam. Usquequo pecca-
tores gloriabuntur! Quamdiu, Di-
mine,

*mine, hi mali motus, & inclinationes
mea gloriabuntur de me contra te?
Ideo hîc me cum Sanctis tuis ad vin-
dictam offero. Lætabitur justus, cùm
viderit vindictã in se expeti, quàm
in purgatorio, tã in terra. Sic intel-
lexi verbum Sponsa de DEO suo, quòd
sit totus desiderabilis: quod enim
in eo videtur acerbum ac terribile, ut
est justitia vindex, tam est amabile,
quàm sua bonitas, sua sapientia, &
alia attributa & perfectiones divina.
Hic ego non poteram commoveri timo-
re pœnarum, sed eo solo, ne me DEVS
deserat. Vnde saepe solebam dicere: Nõ
me derelinquas usquequaque. Et,
à te nunquam separari permittas.
Hactenus ipse: cuius tam admira-
biles affectus, non nisi à maximo
DEI amore, poterant provenire.*

X.

*Quantum verò DEO placerent
ejus rigores, cognovit illa Religio-
sa, cui (ut ipsa perhibuit apud Ju-
dices)*

dices) inter orandum ostensus est
hortus conclusus quatuor pessulis,
in quo redolebant omnis generis
fragrantissimi flores. Quem hor-
tum intellexit esse Societatem
JESU, munitam quatuor solenni-
bus votis, & florentem hominibus
insignibus: inter eos liliū vidit
candidissimum, cum aureo limbo,
quæ Ludovici virtutum effigies
erat: virgineam ejus integritatem
gratia DEI circumdante. In sex
folijs lilij cernebantur totidem
cruces aureæ, quod sua omnia cruce
consignasset, instar Apostoli,
mortificationem Christi in corpo-
re suo circumferentis: prima cruce
significabantur ejus jejunia, se-
cunda vigiliæ, tertia flagellationes
ac cilicia, quarta compressio cupi-
dinum, quinta in morbis & injurijs,
ac suis rebus omnibus taciturnitas:
ultima patientia, & animi ad omne
genus morborum præparatio: quæ
quidem

quidem omnia merito designata
sunt auro.

C A P U T VII.

FIDES ET FIDUCIA
DE DEO.

I.

Quam firma ac vivida in ani-
mo Ludovici Fides rerum
caelestium vigeret, quæ memorata
sunt, abundè, nisi fallor, demon-
strant; quando sine penitissima
illarum impressione, tantus amor
Dei, tanta malorum patientia, &
asperentia esse non potuit. Et verò
ipse gnarus, quantum esset in eorū
mysteriorum sensu, vivaque sub
oculos animi revocatione, mo-
menti, toto se studio ad eorum
considerationem applicabat, ut
quantum fieri potest, ea non solum
penitus intueretur, sed etiam de-
gustaret, animique complexu te-
neret. Animadversum est, & me-
moriam

Vivaciter apprehendit res Fidei.

moræ proditum à Luca Carillio, illum sive altari assisteret, Sacramenta tractaret, preces, & alia majoris momenti sacra perageret; sive etiam Horis consuetis Deiparam salutaret, mensæ benediceret, gratias ageret, pari semper attentione mentis, & erectione fecisse omnia.

Vi Beatorum felicitas in claro Dei conspectu; sic nostra in Fidei vivacitate consistit. Sæpe DEVM rogabat, ut hanc sibi Fidem augetet: quia ut omnis Beatorum felicitas, ac sanctitas oritur à claro DEI aspectu; sic omnem animi nostri profectum in hac vita ex Fidei claritate norat pendere: neque meditatio, discussio & perpen- sio rerum Fide cognitarum aliâ de causa suscipitur, quàm ut mentibus illis imbuta, cum dignè æstimata didicerit, impensè etiam diligat.

II.

Non irritas Ludovici preces & conatus fuisse, docet peculiaris illa sacrarum litterarum intelligentia, quam passim in suis libris ostendit.

Hic ex Commentario, quo lumina
 divina, motusque suos notavit,
 unum locum apponemus. Cùm
 super illa verba S. Pauli: *Potens est,*
servare depositum meum, notavisset ^{Duo thes-}
 DEVM duos habere thesauros, unū ^{sauri}
 bonorum operum, & meritorum, ^{Dei.}
 de quo loquitur Apostolus; alterū
 malorum, de quo dictum est He-
 braeis: *Nōne hac condita sunt apud*
me, & signata in thesauris meis? Die
 supremi iudicij aperiendam arcam
 utramque, ubi DEVS remunerabi-
 tur omnes pro meritis: addit se
 valde commotum verbis conti-
 nuo subjunctis: *Juxta est dies, &*
desse festinant tempora. Quare, in-
quit, vide sis anima mea, quid in istis
arcis deponas. Nisi te mortifices, &
moriaro mundo, honoribus & volupta-
tibus, sola eris. Nisi granum frumenti
mortuum fuerit, ipsum solum manet.
Solum, sine dulci consuetudine DEI,
qui non agit in oratione cum immorti-
 ficatus:

P

Anima *immor-* *tificate* *desolatio.* *ficatis: solum, sine peculiari ejus prote-*
ctione, & auxilio, quod prabet morti-
ficatis: solum, sine copioso fructu bo-
norum operum: solum, sine lucro ani-
marum: solum, sine solatijs spirituali-
bus. Incedes quasi per solitudinem in
oratione; in studijs, in predicatione, in
officio, & sic incedes dolens. Ergo mor-
tifica te, & morere, & statim sola non
eris. Recordare anima mea, ejus, quod
dixit Christus Dominus noster: Qui
misit me, mecum est, & non reli-
quit me solum: quia quæ placita
sunt ei, facio semper. Si vis, ut
DEVS te non solum relinquat, procura,
ut in omnibus ei placeas. Sed hoc non
poteris efficere, nisi moriendo tibi ipsi.
Morere, morere, morere, ut vivas. Co-
gita tristissimum esse, solum incedere
per viam tam asperam, tam pericul-
sam, & tam longam. Si moriaris tibi
ipsi, statim eris digna, cui se DEVS
associet, & comitetur. Sic ipse. Ex
quibus apparet, quâ luce legerit
 libros
 in faur
 quantis
 seipsum
 mini, &
 marit; e
 vivaciss
 tione,
 tione,
 quadam
 Nihil
 illo, ve
 cederet
 Vade &
 tenferi
 te sinc
 etiam f
 fure, ac
 modan
 fonsio
 gionis
 tio, ac
 fones, &

libros divinos; quanta facilitate
in suum usum lecta converterit;
quantis argumentis confirmavit
seipsum in amplectenda cruce Do-
mini, & ad heroicas actiones ani-
mavit; omnia sua peragendo cum
vivacissima Fide, quam & medita-
tione, & crebra ad DEVM aspira-
tione, velut ignem aspersione
quadam, augebat.

III.

Nihil tulit æquo animo, dici ab *Zelus*
illo, vel doceri, quod vel tantillū re- *Ludovi-*
cederet à purissima Fidei doctrina *ci pro*
Vnde & suos libros cupiebat rigidè *doctrina*
censeri, nequid minus probatum *Fidei.*
ac sincerum irreperet, cujuslibet
etiam sui quondam discipuli cen-
sure, ac judicio, se spontè accom-
modans. Ita scripsit quondam Al-
fonso Romero, viro magnæ reli-
gionis & doctrinæ, suo olim novi-
tione, ac discipulo. *Legi animadver-*
siones, & secutus sum omnes ad unguè,

P 2 etiam

etiam quoad illam propositionem; non
 assumpsit feminam, sed virum.
 licet enim studio illam posuerim, sciens
 S. Augustinum saepe locutum hoc modo
 Assumpsit hominem; & ipsam
 Ecclesiam; quia tamen non dubito
 riuus, & magis propriè dici, quod adve-
 tit R. V. ideo ponam & ego, Sed &
 quis ex ijs, qui agebant eum ipso
 suas res minùs institueret ad regu-
 lam Fidei, non omisit eum graviter
 admonere, ostendendo quantum
 à vera Fide degeneret. Eius enim
 solius defectui tribuendum tepo-
 rem animi, horrorem crucis &
 mortificationis, & quidquid imbu-
 tum Fide non condecet. Confite-
 batur ei quædam impensè studiosa
 virtutis, at nupta viro aspero. Hec
 dixit Ludovico, se si liberaretur isto
 cruciamento mariti, sperare ma-
 gnos in amore DEI progressus. Cui
 ille, quasi dicto offensus, credidit
 tu, inquit, in DEVM? cum illa per-
 cussa

Ex Fide
 patientiã
 docet.

culpa tam inopinata quæstione,
 submissa voce respondit; Ita, Pater,
 filia sum Ecclesiæ Catholicæ. Cre-
 dis ergo, ait Ludovicus, DEVM esse
 ipsam bonitatem, summam sapien-
 tiam, & omnipotentiam? quod
 cum affirmasset illa, intulit; quan-
 do ista credis viva Fide, credas etiã
 illum tanquam bonum te amare,
 & benè tibi velle; tanquam sapien-
 tem, dedisse tibi hunc maritum, ut
 ejus asperitate polias, & elabores
 virtutes, quibus digna fias obtinere
 bonum, quod desideras; & ut o-
 mnipotentem, tibi opem laturum,
 ut nihil ab ejus cõsecutione te im-
 pediat. Hac ex instructione solatio
 tunc quidem affluentem dimisit,
 sed alio tempore petenti, ut liceret
 sibi cubare super cruce, armata
 spinis ferreis, negavit dicendo;
 donec tu placidè feras crucem,
 quam tibi DEVS imposuit per mo-
 tes mariti, non equidem tibi aliam
 crucem

crucem permifero, cum utramque
 ferre non possis. Quæ admonitio
 multum conduxerit his, qui per crucem
 crucis impositæ sibi à Deo, quaerunt
 aliam, ut ejus tolerantiam fallant
 sensum prioris. Malè consulti, qui
 cum ferre nolint, quod DEUS novit
 eos posse suo auxilio affectant aliud,
 cujus ferendi operam à DEO paratam
 non habent. Et Fide quoque protectum
 est, ut ad aram, factâ consecratione,
 totus contremisceret, ex admiratione
 ac reverentia divinæ Majestatis,
 quam Fide viva agnoscebat presentem.
 Quod si, ut Job dicit, columnæ
 cœli contremiscunt, & pavent ad
 nutum ejus; non mirum si contremiscat
 & homo, qui æquè certò novit eum
 adesse, ac Angelis, quibus se longè
 inferiorem & indigniorem esse intelligit.

IV.

Ab eadem Fide profluxit firmitas

firma spes & confidentia; quam ha-
 bebat Ludovicus in DEO; eam sibi
 lumine peculiari concessam divi-
 nitus retulit in commentarium. :
 ex quo juvabit referre, quid de
 animi parvitate senserit. Ejus duas
 inquit esse radices, exiguam fida-
 ciam in DEO, & magnum amorem
 sui honoris, & vanæ gloriæ: in u-
 triusque extirpatione situm esse
 remedium. Fiduciam in DEO au- *Primum*
 geri firma Fide singularis DEI pro- *remediū*
 videntie, & curæ de se, rebûsque *diffiden-*
 suis omnibus, tam corpus, quàm *tia.*
 animum spectantibus, de parvis &
 magnis, de sua vita, salute, honore,
 sustentatione, munijs, occupatio-
 ne, relaxamento, successibus, quæ
 omnia disponit ac dirigit, prout
 ejus majori gloriæ, & cujusq; pro-
 fectui congruet. *Quod, inquit, est*
mihî certissimum, si me DEO commi-
sero; quia ipso inspirante dictum est,
 omnem sollicitudinem vestram
 P 4 projici

proicientes in eum, quoniam ipse est cura de vobis. Et speciatim debet certissimè confidere, quòd inter omnes meos labores, tribulationes, perplexitates, angustias & pericula, undecumque proveniant, sive à diabolo, sive ab hominibus, sive ex officio, occupatione, perversitate naturæ, si absque dubitatione ad DEUM clamaverò, me excuset sua Majestas, ac dabit quod peto, vel aliquid melius: dabit autem vel mox, vel quando mihi magis expediat. Et ista fiducia debet esse præcipue in infinita misericordia & liberalitate DEI, & in infinitis meritis Christi Domini nostri. Quia ego miserabilis non possum rogare ut filius, nec ut amicus, nec ut servus fidelis; sed ut pauper, & importunus, divitem in miserationibus; quem delectat dare petentibus.

Alterum remedium diffidencie dicitur à suffocatione ambitionis petendum, extincto vano desiderio gratiæ, famæ, & existimationis humanæ,

Alterum
remediũ
diffiden-
tia.

maneat, & represso metu ne displiceas, aut parvi pendaris; cum fiducia divinæ opis aggrediendo negotia, ad obsequium DEI spectantia, quibus adjungi solent hæ contemptus formidines. Nam hoc modo Deus honoratur, & obligatur ut adjuvet, quia ipse edixit; *Favorem in die tribulationis: eruam te, & honorificabis me.* Hæc fidentiâ S. Petrus se misit in mare, ac super illud securus incessit: simul autem timorem admisit, cœptus est mergi. Quin imò, addit Ludovicus. *Quantum est in me, in id propendere debeo, ut si par DEI sit gloria, delectet omnia mea displicere hominibus, & contrarios habere successus: ac, si decenter possim, data opera facienda mihi sunt aliqua, quæ minùs gratè solent accipi: ut sic extirpem omnem timiditatem, quæ tantùm officit divino servitio.*

V.

Istam confidentiam DEVS in

P S animo

*Sensus
de boni-
tate Dei.*

animo Ludovici auxit, varijs sub
inde lucibus infusis. Multis ali-
quando diebus afflictum tenuerat
memoria multarum culparum, &
agritudinum animi, propter quas
judicabat se indignum omni divi-
no beneficio, & favore: cum ei de-
tus est sensus altissimus de bonita-
te, & misericordia DEI, tanquam
longissimè excedente omnes suas
miserias, infirmitates, imperfectiones
& repugnantias, ut quodam
modo evanescant in illa, & consu-
mantur in sanguine, & meritis
Christi. Ex quo subnata est illi sum-
ma fiducia, petendi, & obtinendi
à DEO quidlibet, per merita Chri-
sti dicentis; *Non turbetur cor vestrum
creditis in DEUM, & in me creditis.*
Neque enim causa timendi est ei
qui confidit in DEO, & in Christo
& quando Propheta oravit: *Cor
mundum crea in me DEVS;* addi pos-
se similes petitiones; *Cor hu-*
mile

arijs sub
ultis ali
tenuerat
arum, &
pter quas
nni divi
m ei da
e bonita
tanquam
nes suas
erfectio
uodam
& consu
meritis
illi sum
btinendi
ita Chri
r vestra
e credite
di est ei
Christo
vit: Cor
ddi pot
Cor hu
milit

militia in me, DEVS; cor mite,
cor obediens, cor abstinens, cor
pacificum, cor zelosum, &c. quod
autem dixit, *crea in me*, divinam
bonitatem appellavit, ac poten
tiam, quæ sola ex nihilo, nullis re
quisitis meritis ac preparationibus,
potest cor mundum creare, sup
plente omnia bonitate & merito
Christi. Atque in hunc modum in
media suæ indignitatis considera
tione, nihil imminuta, sed aucta,
est Ludovici fiducia, cum sua ipsum
peccata nihilo timidiorem facerent
in petendo, sed ad misericordiam
efficacius commovendam accen
derent.

VI

Quin etiam ad majora petenda, fa
ctus est eadem cogitatione auda
cior. Nam scribit, se quodam die,
cum recordatione miseriarum,
suarum absterritus, nihil insigne à
divina Majestate auderet petere,
animum

*Eodem
sensu ad
majora
petenda
factus est
audacior*

animum recepisse ex illis verbis Davidis, cum cecinit; *In verba tua speraveravi.* Nam singulari quodam sensu divinitus instinctum agnovisse, nihil adeo magnū esse, quod infinita DEI misericordia nixus petere non possit, ac sperare, supra omnia sua merita; ipsam adeo necessitudinem cum illo, lætitiā in rebus tristibus, & quęcunque vires, cogitationesque humanas excedunt. Ex in se nihil non ausum fuisse petere, utcūque magnum id esset; quod didicisset, nisi misericordia DEI, infinitē miseras humanas excedente. Atque istud, inquit, considerare dulcissimum est. Visus est sibi similis corpusculo individo, quod in aëre volitans radium solis nec intercipit, nec impedit. Omnes enim nostrę miserię & peccata, misericordię, ac bonitatis divinę soles hebetare non valent; cum etiam stellę in radio solis necernant.

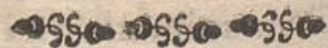
tenantur quidem. Ex quo & illud
intellexit, nullam se gloriae causam
habere, quantiscunque donis or-
netur à DEO: quòd omnia unice
ab eius immensa liberalitate pro-
veniant.

VII.

Et verò Lucas Carilius testimo-
nio suo perhibuit, se & in privato
colloquio, & publicè, in eo mirifi-
cam spem animadvertisse non feli-
citatì eternæ solùm, sed etiam,
aliarum quarumlibet rerum, fidu-
ciã meritorum Christi; visumque
sibi non aliter in DEO confidere,
quàm soleat filius aliquis tenerè
dilectus à patre. Quare de nullo
bono successu eum dubitasse, ne-
que malum timuisse. Sæpe etiam
audisse ab eo, quibus alij deiciant
animum, cuiusmodi sunt humana
fragilitas, imbecillitas atque pec-
cata, iisdem animari se ad confi-
dentiam, si pariter oculos reflectat
in

*Anima-
tur ipsis
miserijs,
& pec-
catis ad
fiduciã.*

in bonitatem & misericordiam
DEI, cui se & sua committat: cre-
brò etiam se expertum, nunquam
sic agentem spe suâ deludi: & quan-
to magis diffidat sibi quisque, ran-
to majore potiri fiducia DEI. Vnde
etiam quoties in aliquo infortu-
nio, morbo, aut lapsu jubebat ali-
quem bene sperare, semper eve-
niebat id, quod ipse promiserat:
quia loquebatur è magna sua fidu-
cia in DEO, qua nitebantur dicta
illius. Ex qua etiam oriebatur, ut
nullo unquam turbaretur adverso
successu, nullo efferretur secundo.
Quoties autem incidebat in hoc
argumentum, tanta verborum co-
pia, tanta vi sententiarum suade-
bat hanc fiduciam, ut omnes
mirificè ad eam exci-
tarentur.

CAPUT

CAPUT VIII.

LUDOVICI RELIGIO, ET
FAMILIARITAS CVM
DEO.

I.

EA fuit in Ludovico reveren- *Ludovi-*
tia Divinæ Majestatis, quam *ci reve-*
semper animo præsentem, ac per *rētia er-*
lumen fidei gloria circumfusam, *ga Ma-*
intuebatur, ut cū cernuus eam *jestatem*
adoraret (adorabat autem sæpissi- *DEI.*
mè) videretur infra terram, & fines
terrum, ad nihilum usque se velle
demittere. Convalescebat quon-
dam à gravissima infirmitate, nec
sine adminiculo scipionis poterat
pedibus consistere. Visurus ad eum
Joannes de Benavides, audivit in-
genti spiritu pronunciantem illa
verba Psalmi, quibus invitamur ad
laudes DEI canendas: *Venite adore-*
mus & procidamus ante DEVM, ac
simul tanto impetu procidentem
in

CAPUT

in genua, ut conclave tremore
 concuteret. Apertâ silentio janua
 vidit humi flexum, ac desuper, cin-
 gulo tenus, undante lucis globo
 circumdatū. Territus clausâ janua
 recessit; at ubi recogitavit, an non
 fuisset hoc suorum oculorum lu-
 dibrium, redijt, inspexit; eodem in
 situ, & splendore cōstitutum vultu
 inflammato, & reliqua Psalmi re-
 citantem invenit.

II.

Preces Solebat autem Horas Canonias
horarias cas, cū egredi poterat è cubiculo,
ut pere- è genibus recitare coram Venera-
gerit. bili Sacramento; aut saltem versare
 illud, cū non potuit egredi. Er-
 ratque sic intentus his precibus, ut
 licet auditu esset minimè obtuso,
 januam ab adventatibus pulsata
 non perciperet: quòd si quem in-
 trasse notaret, signo dato iussit
 expectare paulisper, donec Horam
 unam ad finem perduxisset. Quan-
 do

do morbus non sinebat eum esse
in poplitibus, in humili scabello
nusquam inclinatus orabat: quan-
do verò etiam socium admittere
cogebatur, ut orarent invicem,
miro ardore fatebantur se accendi.
Cum ob spirandi difficultatem
pronunciare preces non poterat,
intus eas ac submissè, non minore
sensu ac ardore canebat, utcumque
à medicis liber ab eo penso judica-
retur. Neque pro Romano prolixo
voluit unquam privilegium bre-
vioris admittere. Consueverat
etiam raptim interspirare, cum
Psalmi suggererent affectum, lon-
giore verò pausam facere solemnibus
Psalmorum clausulæ, quæ sanctis-
simis Divinitatis Personis gloria
canitur, singulas dilaudando, velut
inter choros cœlestes constitutus.
Nec absimili sensu recitabat illum
locum, quo *sanctum & terribile no-
men Dei* prædicatur. Varios insu-
per

Q per

per modos adinvenit, attentius
 persolvendi has preces. Primus est,
 unum Psalmum DEI Patris honori
 dicare, alterum Filij, tertium Spiritus;
 à quolibet eorum aliquid certi petendo,
 & animadvertendo, quid in Psalmo
 spectans ad ejus honorem, quod ei
 gratuleris, occurrat. Sic etiam unum
 Deiparæ, alterum alteri Beatorum
 licebit tribuere. Secundus, referre
 Psalmum in gratiarum actionem pro
 certo beneficio divinitus accepto, alium
 pro alio, petendo simul gratiam
 agnoscendi magnitudinem beneficij,
 rectèque illo utendi in obsequia
 DEI. Tertius, quolibet Psalmo
 petere à DEO certam virtutem,
 annotando si quis locus in eo
 spectans ad illam occurrat. Quartus
 denique recitare unum Psalmum
 in honorem unius Mysterij, vel articuli
 Vitæ & Passionis Christi, cuiuslibet
 eorum estimationem, amorem,

rem,

rem, imitationem petendo. Quæ
tanta varietas non potuit alterius
rei inter orandum cogitationem,
vel tedium prolixitatis admittere.

III.

Excogitavit insuper varios *DEI Modus*
laudandi modos, & gratias agendi. *DEVM*

Laudandi primus hic est, ut sicuti *laudan-*
Cantico suo tres pueri in fornace *di.*

Babylonica excitarunt omnes res
creatas ad laudem *DEI*, sic invitentur

ad laudes *DEO* canendas omnes
beati Spiritus, hoc modo: *Benedi-*

te Angeli Domini Domino, laudate,
& superexaltate eum in sacula. Bene-

dicite Seraphini Domini Domino, &c.
Et sic omnes deinceps ordines, us-

que ad Tutelares Ecclesiæ, Regno-

rum, Provinciarum, Episcopatuû,
Religionum, hominum singulo-

rum, &c. in fine addendo consue-

tam orationem de *SS. Angelis*. Al-

ter modus, priori similis, invocat
hominum beatorum ordines, Pa-

Q 2 triar-

triarcharum, Prophetarum, Apostolorum, &c. subjuncta oratione de omnibus Sanctis. Tertius excitat in easdem laudes animam suam & singulas nominatim facultates vires ac sensus, ut, *Benedic memoria mea Domino; lauda, & superexaltatum in secula.* Cum oratione consueta gratijs Deo agendis. Pro quibus annotavit hunc modum, ad instar sertæ rosæ coronæ, hæc formulâ, ut pro Angelica salutatione decies repetantur hæc verba; *Gratias Deo, & Domino nostro Jesu Christo: vel, gaudeo gloriâ tuâ.* De his aut alium convenientem affectum exprimentia. Et loco orationis Dominicæ, dicatur *Gloria Patri: vel Benedicamus Patrem, & Filium, &c.* Sic etiam Rosarium necesse est de B. M. V. vel de SS. Angelis. Atque ista fuerit causa, cur semper corollam haberet in manibus, quacumque incessit, videlicet ubique consimili se modo exercens.

Et gratias agendis.

IV.

Ad sacrificium longâ se oratione, & multa mortificatione parabat; nec nisi præmissa quotidie Confessione ad illud accedendo. Et cum plerumque ad tres horas partes, aliquando etiam, affluente gratiæ cœlestis, ad tres aut quatuor horas illud produceret, privato in sacello permissus est facere. Ad certa quædam verba cum vellent, singulari pronunciabat eorum cum significatione affectûs, ut cor ei subilire putares in pectore: genua debitis locis, etiam in summo dolore podagræ, flectebat profundissimè. Sub commemoratione vivorum ac defunctorum, ardebat facies, aliàs pallida, manabant occupabantur gemitus ac suspiria, totus tremebat ex reverentia Christi præsentis. Tanta fuit interdum vehementia motuum animi, ut qui ministrabant ei, timerent, ne vitam

*Sacrifici-
cui quomodo
peregerit.*

Q 3 vitam

vitam ante Sacrum absolveret
 quod ipsemet non obscure signifi-
 cavit cuidam dicendo, *DEVM* ali-
 quando in hoc Sacramento sic o-
 stendere se quibusdam, ut si lux il-
 la procederet, eam vivi sustinere
 non possent: quod satis animadu-
 versum est cum dicere à sua experi-
 entia. Et primis quidem annis
 quadraginta nullo die, quo faceret
 licet, hoc intermisit, quacunquē
 valetudine conflictaretur, ardore
 animi superante omnem difficul-
 tatem, sive indumenta sacra so-
 mendī, ponendī; sive standi ad
 aram; sive servandī cæremonias
 divini cultūs præscriptas, etiam
 quando mortuo, quàm viventi si-
 milior, cogeretur decumbere: cum
 enim sacri tempus erat, erigebat se
 robustior seipso: ut adeò nocte na-
 tu Christi consecrata, tria contem-
 nuo Sacra perageret: medicis ad-
 mirantibus, & vim in ea re omni-
 natura

natura majorem agnoscentibus, ut
 eorum testimonio constat. Cùm-
 que frater ejus Andreas, Domini-
 canus, hortaretur eum, ut sibi par-
 ceret, quòd non posset consistere
 pedibus: *Potero, inquit, mi frater:*
DEVS juvabit. Sine me, quia aliam
consolationem non habeo: quod, cùm
 ei semel prohiberet Rector, quòd
 nimis quàm infirmus esset, rogavit
 multis precibus ut liceret saltem, si
 tanta suppeterent vires. Facile im-
 petravit, quòd videretur non futu-
 rum, ut posset. Gavisus ipse rem in
 manu DEI relictam, facile obtinuit
 a DEO vires: potuit, surrexit, fecit
 sicutis desiderio suo. Cùm autem
 DEO placuisset, ut jam omnino pro-
 egroto se gereret, & Sacrificio su-
 perfederet, sub sacro alterius, quod
 in arà apud eum seorsim excitata
 fiebat, quotidie divino pane refe-
 ctus, prolixas DEO gratias egit, &
 confusus est, se tum non sentire, quos
 Q 4 patie-

patiebatur, dolores, sive id ex animi
contentione provenit, sive ex effi-
cacitate cœlestis alimenti, cui in-
alterâ vitâ immortalitas corporum
à sacris Doctoribus accepta refer-
tur.

V.

*Semper
fuit me-
mor Dei
presen-
tis.* Nec solùm in Sacrificio, & Ho-
ris Canonicis, ita ferebatur in-
DEVM; sed etiam quovis alio tem-
pore, ut verè dici posset, sine in-
termissione orare. Id enim omnis
ejus exterior actio, motus, vultus,
compositio & sermo docebat,
cùm oculos & manus tollebat in
cœlum, amore plenas emittebat
voces, repetebat sententias è sacris
litteris, potentiam, bonitatem, aut
sapientiam DEI commendantes;
ex obvijs rebus dulces hauriebat
sensus; cùm denique à se ipso velut
abreptus incedebat etiam per vias
publicas, aliud non erat cogitare,
quàm illum præsentem versari cum

DEO,
conserv
retulit in
primus
cundatu
simul co
idem
posse. P
tùm circ
vit, & m
ait quan
boni hab
suâ, ra
Priori m
mille fui
Deo ver
dormitu
alia om
habebat
contra la
ta verò
invenit
divitijs i
in qua I
DEO

Deo, Et ejus quidem præsentia
 conservandæ varios ipse modos
 reculit in suum Commentarium;
 primus erat, ut cogitaret se cir-
 cundatum Deo, sic tamen, ut non
 simul consideraret eum intra se;
 id enim principio videbatur sibi nõ
 posse. Postea verò DEVM non tan-
 tum circa se, sed etiam intra se agno-
 vit, & magno cum gaudio intelle-
 xit quantum thesaurum omnis
 boni haberet in corpore, & animâ
 suâ, tanquam in vasis fictilibus.
 Priori modo Divinae præsentia si-
 mile fuit, cum sibi videbatur in
 Deo versari, velut in domo, in quâ
 dormitur, comeditur, studetur,
 alia omnia fiunt. Atque hanc sibi
 habebat pro arce, ac domo refugij
 contra latrones, frigus & æstum: in
 ea verò multas ædes ac mansiones
 invenit; unam omnipotentia, cum
 divitijs infinitis & inæstimabilibus,
 in qua DEVS ostendit, quid ipse

*Primus
 modus
 præsentia
 DEI.*

rubricæ

Q 5 possit,

possit, & quid ejus amici: janua
ad hanc esse dixit *confidentiam in*
DEO. *Introibo in potentias Domini.*
Alteram *sapientia*, instructam ad-
mirandis operibus, consilijs, judi-
cijs: ad eam per *humilitatem in-*
trandum: quia *revelantur ea par-*
vulis. Tertiam *bonitatis & amoris in-*
finiti: in hac anima inflammatur,
unitur, transformatur, inebriatur
ingressus in eam est *obedientia*. Et
hæc sunt illa *cellaria*, in quæ Spon-
ca nit se introductam à DEO. De
his ita copiosè, sapidè, & sæpe lo-
qui solebat, ut appareret eum sem-
per in ijs versari, & agere omnia.
quod inter alios amplissimis verbis
Dominus Hieronymus de Avella-
neda testatum reliquit.

VI.

*Alius
modus.*

Alio modo DEVM *circa se* agno-
scebat, quo quis in tenebris fami-
liariter agit cum amico, quem etiam
non videat, nec tangat, novit ta-
men

men esse præsentem : & hoc aiebat
 esse, quod S. Dionysius monet, ut
 intramus in *divinam caliginem*.
 Quâ ratione fere etiam in Sacra-
 mento, sub specie panis & vini
 Christum, & cum eo quidquid di-
 vinum est, credentes adesse, varia
 pro affectu & necessitate miscemus
 colloquia. Dulcis est etiam hic *Tertius*
 modus, quo DEVM omnia seipso *modus,*
 complementem agnoscimus; ita e-
 nim est intra nos, ut & nos in ipso,
veluti pisces in aqua, vivamus, mo-
reamur, & simus: (& ut ipse loqui-
 tur) portemur ab eo, velut infans
 in utero. *Et qui manet in charitate,*
in DEO manet, & DEVS in eo: ubi
 non tantum petitionibus nostris
 est locus, sed etiam gaudio, laudi-
 bus, gratulationi, & omnibus, quæ
 suggerit amor. Quod autem Lu-
 dovicus DEVM semper, & circa, &
 intra se præsentem intellexerit, in-
 de colligere est, quod etiam de re
 non

non difficili interrogatus ab aliquo, clausit oculos, ut cogitatione ad DEVM recurrere disceret ab eo, quid responderi placeret. Idem indicarunt ignita illa suspiria, quæ jaculabatur frequenter. *Amen te, sicut amor à te. O anima mea, ama amorem, ab aeterno te amantem. O mende mihi Domine, charitatem tuam, & amorem tuum da mihi. O Domine, aufer à me, quidquid obstat, ne tibi plene uniar. O dulcissime JESU, fac me diligere crucem tuam, ut melius impleam voluntatem tuam. O amantissime JESU, fac me diligere paupertatem, opprobria, dolores & labores, ut sine ulla impedimento placeam voluntati tuae. O Trinitas beatissima, rege memoriam, illustra intellectum, inflamma voluntatem, adjuva impotentiam meam, ut totus tibi plene uniar. Domine JESU, da mihi pro amore prospera mundi despicere, & nulla ejus adversa formidare. O anima mea, cogita, quæ Domini sunt,*

sunt, quomodo placeas DEO. Hæc ex
tius Commentario referenda pu-
tavi.

VII.

Vbi annotavit alium adhuc mo-
dum, quo DEVM instar lucis præsen-
tem quis habeat; ac de isto intel-
lexit hæc verba; *Lux in tenebris*
lucet, & tenebræ eam non comprehen-
derunt. Sol, inquit, est fons lucis.
Noster Sol DEVS est. Noster Sol Chri-
stus est. Hunc ait quotidie descēde-
re in terram, sed occultum forma
panis & vini: quia apertum nemo
posset intueri, nemo auderet attin-
gere? *Ista nubes nobis abscondit Solem,*
non tamen radios eius, quibus mundi
unius cōpendiarij, qui est homo, hemis-
spharum illustrat. Cū autem tria
sint luminū permanentiū genera,
Naturæ, Fidei, Scientiæ acquisitæ
per industriam, quâ uti possumus,
quando volumus: addit in Com-
mentario, quartum genus id esse,
quod menti hominis interdum il-
lucet,

lucet, juxta illud: *Illuxerunt coruscationes tuae orbi terra: vidit, & commota est terra.* Est enim instar flammæ, quæ tempore calido noctu coruscat, inter nubes, tam densè, tam copiosè, ut dies clara videri possit, ac dicat homo propter has illustrationes & inspirationes; *Nox illuminatio mea in delicijs meis, quia tenebrae non obscurabuntur à te, & nox sicut dies illuminabitur.* Has coruscationes notavit fieri sub actione quacunque, sive Psalmos canat homo, sive lectioni librorum, sive studijs literarum, sive alteri rei cuiuscunque det operam: etiam in mensa, in lecto, inter opera manuum affulgent; manè præsertim, dum expergiscatur homo, **D E V S** expectat, ut experrectum occupet bonis affectionibus. Solet autem lux hæc jam docere aliquid è sacris libris, aliàs id, quod lectum est alibi: venit aliquando cum commotione,

one vel admiratione magnâ, cum
libilo, delectatione tranquilla,
dulcibus cum lachrymis. Hæc ille
horum experientissimus annota-
vit, è quibus apparet, quàm fami-
liariter DEO sit usus.

VIII.

Quantas autem ex ea necessitu- *Consola-*
dine consolationes acceperit, non *tiones ex*
omittam ex ejusdem annotatio- *familiaritate*
nibus referre. Tria consolationum *Dei.*
genera ordinariè, in oratione, &
interdiu scripsit expertum se. Pri-
mum erat in sensu divinæ Bonita-
tis, Omnipotentia, Sapientia ac
presentia DEI, vel alicuius bene-
ficii communis, aut privati: qui sen-
sus accidere solebat cum admira-
tione, lætitiâ, gratiarum actione,
amore, submissione animi, simili-
ter alio motu: qui nonnunquam
impit in externas laudes DEI, &c.
quâdo cum satietate animi qua-
dam, & impletione votorum ejus;
quod

quod ex amore & confidentia nā
scitur. Ita DEVS illi dicebat se dare
centuplum, quod promisit in hac
vita. Interdum dilaudando beni-
gnitatem DEI, tam boni sui Patris,
amici, Pastoris, &c. Aliās cum de-
siderio, ut omnes DEVM agnoscat.
Atque hic sensus tam potens in
Ludovico fuit nonnunquam, ut
ipso teste, nisi remitteret, ultra su-
stinere non posset. Alterum solā-
tiorum genus fuit in intelligentiā
eorum, quæ suā DEVS nos scripturā
docuit; unde vel prior sensus, vel
etiam novus excitatur, augetur, ac
diutius permanet. Vltimum genus
in nova veritatis notæ illustratione
ac ponderatione consistit, Philo-
sophus *agnitiones* appellat, ubi no-
vo argumento, comparatione,
similitudine, rebus, auditu, visu,
lectione novè acceptis, augetur.
vel sensus è discursu, vel è sensu
discursus; ut adeò nova videatur

Devotio
antea
maxim
ni motu
C
NOTA
LUDOV
SACT

Q Va
in
sape à
Lux ad c
eos, q
amor DE
omni suc
ere sui,
amor cru
flagrans
DEI, & fa
quidem f
interposi
tum DEI

antea non ignotæ, agnitio, quæ
maximè & efficacissimum ani-
mi motum efficit.

CAPUT IX.

VOTA AC DEVOTIONES
LUDOVICI ERGA VENERABILE
SACRAMENTVM, AC
DEIPARAM.

I.

Quatuor sunt, quæ maximè
in votis habuit Ludovicus,
at sæpe à Deo obnixiùs contendit:
Lux ad cognoscendum seipsum,
& eos, quorum curam habebat:
Amor Dei purus & ardens, absque
omni suo emolumento: Odium
carne sui, voluptatis, honoris; &
amor crucis, doloris, cõtemptûs:
flagrans denique studium gloriæ
Dei, & salutis aliorum. Et primum
quidem speravit se consecuturum
interpositione gratiæ, ac merito-
rum Deiparæ; alterum Sponsi il-
lius,

lius; tertium S. Joannis Baptistæ, quartum, S. Pauli Apostoli. Omnium autem expeditionem Angelo suo tutelari commendavit. Atque hæc omnia cumulatè ipsi concessa fuisse, demonstrant ea, quæ supra narrata sunt.

II.

Præter ista mentem suam præcipuè sacrosancto Evcharistiæ Sacramento, tum etiam Virgini Mariæ colendæ addixerat. Inde consilia & responsa, indè quidquid opus erat, petivit, & accepit. Cùm considerasset illa verba; *Aperite mihi portas justitiæ*, portarum nomine intellexit præcipuos aditus & media perveniendi ad perfectionem: eas autem pandi à DEO & Angelis, cùm ejus desideria nobis inspirant. Ac primariam quidem portam esse Christum Dominum nostrum, in sanctissimo Sacramento altaris, qui dixit; *Ego sum ostium. Per me,*

Devotio ei
quis intr
portam a
fide & am
mox occ
tis perillu
tia: unun
quæ se illa
liolo, vini
multis no
tractatur
reverenti
meus, quan
charior! ta
am, lauda
it Obedi
temporis
se sicut, i
tunciavit
tus, & siv
ve in loc
bi, done
quia desc
faciat vol
ui, à quo

quis introierit, salvabitur. Ad hanc
portam accedendum magna cum
fide & amore: sed ipso in limine
mox occursura tria exempla virtu-
tis perillustria, eadēque præsen-
tia: unum Demissionis extremæ,
quā se illa Majestas infinita vili pal-
liolo, vini & panis, operit; unde à
multis non cognoscitur, negatur,
tractatur indignè, aut exigua cum
reverentia. *O Rex meus, & DEUS*
meus, quanto pro me vilior, tanto mihi
carior! tanto magis te amabo, extol-
lam, laudabo. Alterum exemplum
est Obedientiæ, quā in eodem
temporis momento præsentem
est sinit, in quo verba sacra pro-
nunciavit Sacerdos, etiam impro-
bus, & sive in ignem projiciatur,
sive in locum quemcunque, manet
ibi, donec forma panis intereat:
quia descendit de cœlo, non ut
faciat voluntatem suam, sed Patris
sui, à quo missus est. Hæc est autem
R 2 volun-

voluntas Patris ejus, ut eum, qui
 venit ad se, non eiciat foras. Ter-
 tium exemplum est Misericordia,
 quâ famelicos pascit & recreat
 escâ potûque, quo exquisitiorem
 non habet; vestit nudos gratiâ, li-
 berat à vinculis cupidinum; solat
 tur infirmos, abscondit eos in suis
 vulneribus, erudit illustrationibus,
 dirigit inspirationibus, corrigit in-
 ternis monitionibus, consolatur
 intimâ lætitiâ moestos ob suas in-
 convenientias, distractiones, irre-
 verentias; denique condonat of-
 fensas. Has tres virtutes amplexo,
 & earum imitandarum desiderijs
 accenso, ait Ludovicus patere,
 per hanc portam, aditum ad inti-
 mam charitatem DEI, quæ est per-
 fecta justitiâ: atque ibi patefieri
 illi viscera infiniti amoris, quo
 DEVS tantâ sui demissione, ac tam
 promptè ad opera misericordiæ
 nobis exhibenda descendit, qua-

lia

ha facieb
 ali versa
 dit hunc
 plenis.

amore imp
 postea quar
 des DEI
 Domino.

Porro

portam o
 accedend
 io magn
 preparati
 ctione. I
 mbandi a
 roram ill
 tatiendo
 ilum inte
 i somno,
 ed excipie
 perficiend
 quod si co
 ne, anim

la faciebat, cùm in corpore mor-
tali versaretur in mundo. Conclu-
dit hunc locum his verbis affectu
plenis. *O qui intraret! ô qui se isto
amore impleret; istaque justitia, ac
posteaquam intravit, diffunderet in lau-
des DEI! Ingressus in eas confitebor
Domino.*

III.

Porro his adminiculis ad eam
portam omnis boni, & sanctitatis,
accedendum sibi decrevit. Princi-
pio magna cum aviditate, accurata
preparatione, & postea gratiarum
petitione. Deinde cum desiderio ex-
ambandi ad fores illius continuo,
coram illo peragendo preces, dis-
cutiendo conscientiam, sæpius ad
illum intervivendo, præcipue manè
et somno, ut ei præsentem se sistat
et excipienda mandata, & gratiam
perficiendi omnia ad ejus gustum,
quod si corpore non liceat ipsi ad-
ire, animo saltem eum adorando

*Quomo-
do ad Vea-
nerabile
Sacra-
mentum
accesserit
Ludovi-
cus.*

& alloquendo. Denique profundè
cum reverentia, sive cum illo ve-
setur, sive tractet aliqua ad illum
spectantia, ut sacra vasa, manus Sa-
cerdotum, & alia quælibet. Porro
tantum divini huius cibi desiderium
in eo fuit, ac tanta fames, ut annis
45. una solùm die, paulò ante mor-
tem, illo abstinuerit, non absque
dolore. Passus fuerat eâ nocte tur-
bas, ac tam insolitas angustias pe-
ctoris, ut crederet se suæ necis, &
maximi damni reum fore, nisi hau-
stu frigide nimium illum æstum
restingueret, & unius communio-
nis abstinentiâ multas redimeret.
Fuit hoc unicum dolorum eius le-
vamentum, ut diceret huc pertine-
re illud Hispanorum proverbium:
*Omnes dolores cum isto pane sunt dul-
ces.* Atque ut ordinariè prolixus
erat in gratijs agendis pro tanto be-
neficio, ità non rarò singulares
inter eas habuit sensus: qualis hic
fuit.

Petierat post Sacrum à sanctis-
sima DEI Matre, secum communi-
casset aliquid de illo sensu, quem
habuit olim, dum ipsa in Sacra-
mento DEVM sumeret. Significa-
tum est ei, toties renovatum in illa
fuisse id gaudium, quo illum opera
S. Spiritus concepit in utero. Sup-
plicavit igitur Christo Ludovicus,
ut quemadmodum tunc beatus
fuit uterus Virginis, propter ma-
xima dona, quæ largitus est ei; ita
nunc subingrediens viscera Chri-
stianorum, omnibus eos bonis cu-
mulare dignetur: quando sacra-
Communio est ejus in Virgine
Conceptionis repræsentatio.

IV.

Quàm crebrò divinum hoc Sa-
cramentum venerabundus acces-
serit, optimè Joannes Rho descri-
psit his verbis: *Noctes sæpe integras
oram divina Eucharistia insomnes
vaducere Ludovico tam solemne fuit,*

R 4 quàm

Sapissi-
mè invi-
sit Vene-
rabile
Sacra-
mentum.

quàm ad eandem summâ quadam ani-
mi attentione adorandam interdum, ac
per tenebras itare ad eò frequenter
quacunque demum esset anni tempe-
stas, ut sine illa esse non posse videretur;
mirarenturque domestici, hominem
nullius valetudinis, atque imbecillimis usque viribus, tanta contentioni non succumbere; languoribus illorum
maximis perpetuò frangi, ut vix
agræ spiritum duceret, ad Sacramentum
tamen, continuamque Eucharistia
adorationem, quantum opus esset, valere.
Cum autem genua per debilitatem
flectere non poterat, profundâ
capitis inclinatione non unâ, sed
iterum iterumque repetitâ genuflexione
compensavit, quin etiam posteaquam
recesserat, antequam è templo pedes
efficeret, reversus iteratâ inclinatione
debiti cultûs officium fecit. Si omninò
ex cubiculo, etiam grallarum auxilio,
prodire non posset, coram

coram imagine sacre Eucharistia
sua pietati indulgit: nec omisit
tam consuetudinem, quacunque
loco distantia, vel negotio distine-
retur. Monitus quondam à Re-
ctore suo, Didaco de Sosa, ne su-
meret sibi laborem tantâ cum
difficultate eundi ad templum,
cum posset suo desiderio satisfa-
cere in cubiculo, respondit hâc
memoratu dignâ sententiâ. *Facio,*
ater, hos passus, plures etiam factu-
us, ut ostendam quanti aestimem gra-
tiam sistendi me coram eo Domino, &
rogandi cum eo pro impetranda mise-
ricordia, quâ tantopere tunc indigebo,
quando me videro coram eo tanquam
severo Iudice.

V.

Alias etiam causas huius assidue
visitationis ab eo scriptas invenie-
mus: unam ut delicias faceret
Christo, qui dixit; *Delicia mea esse*
cum filijs hominum, & omnes la-
boran-

Cause
visitan-
di Ven,
Sacra-
mētum.

R 5 boran-

borantes invitavit ad se. *O anima mea, inquit, dic tu quoque Christo, delicia mea esse cum Filio hominis; quem se ipse vocavit.* Alteram, quia cum Christus tanto ad nos itinere, de coelo in terram descenderit, ignominiae foret, si non aliquot passibus è cubiculo ad eum in templo accederem. Nam profectò Regina Austria contra se surrecturam in iudicio, quæ à finibus terræ venit ad audiendam sapientiam Salomonis. *Et ecce plusquam Salomon hic.* Et eum utique non minùs erga se munificum fore, quàm Salomon fuerit erga illam Reginam, cui dedit omnia quæ voluit, & petiit ab eo, exceptis his, quæ ultro obtulerat ei munere Regio. Dedit enim illi multo plura, quàm ad eum ipsa attulerat. Qualia verò acceperit Ludovicus inter has visitationes Eucharistiæ, ipse indicavit, cum scripsit, suam animam interdum deliciis ita

copiosè perfundi, ut redundant
in corpus: aliàs commoveri repen-
tis motibus amoris, humilitatis,
laudis, & alijs, non sine lachrymis
& cordis teneritate: ut exclamare
possit cum Regina Sabæa; *Beati
servitui, qui hîc stant coram te sem-
per. Beata eris, inquit, anima mea, si
possis longo tempore stare in presen-
tia Domini nostri: cumque perpen-
deret magnitudinem hujus bene-
ficii, quod undequaque infinitum
est: infinitum, quòd eo datur; in-
finitus amor, quo datur; infinitæ
vires, quibus datur; infinita indi-
gnitas sua, cui datur: non inve-
niebat quas pro eo gratias ageret,
quas laudes referret; sed cum Pro-
pheta dicebat: *Defecit in salutare
meum anima mea: & laus tua silen-
tium, DEUS: quidquid enim lau-
dis dixerò, quasi nihil dixerò. Por-
rò inter alios hujus consuetudi-
nis fructus etiam hunc recensuit,
multi**

multiplicis confidentiæ: videlicet
 obtinendi sanitatem animæ suæ,
 quia dictum est: *Qui manducat me,
 vivit propter me: atque hoc vi-
 lutiferi ejus contactus: Si tetigero
 tantum vestimentum ejus, salva ero.*
 Quin si solo aspectu serpentis ænei
 sanati sunt Hebræi, multò magis
 id fieri posse aspectu Salvatoris, in
 Sacramento constituti. Denique
 licet inclusum videre non liceat, si
 dicat unicum verbum, sanatum
 se iri. *Dic, ait, ô bone JESU; dic, ait,
 animæ meæ, salus tua ego sum: dic,
 accipe spiritum sanctum; Videri pos-
 sunt ea, quæ scripsit in illa verba
 Cantici; Trahe me post te. Vbi di-
 cit, Christum in hoc Sacramento
 esse instar magnetis, qui non trahit
 ad se aurum vel argentum, sed fer-
 rum, vilius metallum, & minoris
 apud homines pretij, sed sibi si-
 milius. Ita Christum facere: non
 mirum ergo, si tantâ vi Ludovicus
 attraxit.*

VI.

Alteram portam Justitiæ, per *Beatam*
quam ad perfectionem sanctitatis *Virginẽ*
venitur, sanctissimam DEI Matrem *quomodo*
esse statuit Ludovicus: illa enim, *coluerit.*
est Regis alti janua, & felix cœli
porta. Hæc ut nobis pateat, à DEO
petendum esse, qui per Angelum
tutelarem nobis ad eam aditum
faciat: siquidem non nisi per illam
possit ad primariam, de qua supra,
penetrari. Hanc ergo partim com-
muniq; modis demereri studuit,
ut sunt Rosarium, jejunium ante
festæ ejus, & sabbatinis diebus, con-
sideratio Mysteriorum ad illam
spectantium, & super omnia imita-
tio demissionis ejus ac puritatis:
partim proprijs quibusdam, qualis
fuit coronæ precatotiæ, in ejus
primo denario novem ordines An-
gelorum, ac præcipuè S. Gabrielem,
& Virginis Tutorem, invitabat ad
cantes DEO canendas pro donis ef-
fusis

fufis in illam; & mox eorum laudibus & lætitijs iungebat suas, fimilique à singulis personis divinis, & ipsâ Virgine, gratiam petendo, quatum maximè indigere se putabat. Idem in secundo denario faciebat, invitando ad eadem beatos Patriarchas & prophetas, nominatim Patres & Sponsum Dei parat: tertio Apostolos & Discipulos Domini, præsertim illi quondam familiariores, ut Joannem, & Lucâ Evangelistas: quartò Martyres: quintò Cōfessores, Doctores, Religiosos: sextò, Virgines & Viduas, præsertim ejus cultui magis quondam addictas. Aliam peculiarem demerendæ Virginis rationem excogitavit, cum, accepto Sacerdotio, videret sibi non tempus fore ad recitandum, uti consueverat, quotidie illius Officium. Pro eo proposuit sibi quotidie recitare octo Hymnos, qui sunt distributi per Horas Officij,

De
Officij, &
tem uni
no oratio
dus Na
tionis,
Sextæ Vi
sive expe
tionem P
no Assua
nia Dei
tur olim
gulis Ang
illa rece
ceptione
Gratia plen
minus tec
benedicta
licus fru
sancta M
Mater DE
am, ubi
bus?

Nec in

Officij, & singulis addere orationem unius è festis ejus, ut Martini orationem Conceptionis, Laudibus Nativitatis, Primæ Præsentationis, Tertix Annuntiationis, Sextæ Visitationis, Nonæ Partus sive expectationis, Vesperis orationem Purificationis, Completorio Assumptionis: ita quotidie omnia Deiparæ festa celebravit. Sicut olim Alfonso Salmeron singulis Angelicæ salutationis articulis illa recoluit: sub voce *Ave*, Conceptionem: *Maria*, Nativitatem; *Gratia plena*, Præsentationem; *Dominus tecum*, Annuntiationem; *Benedicta tu*, Visitationem; *Benedictus fructus ventris tui*, Partum; *Sancta MARIA*, Purificationem; *Mater DEI*, Assumptionem in cœlum, ubi orat pro nobis peccatoribus.

VII.

Nec ingrata fuisse cœli Reginae Favor
studia

*Deiparæ
erga Lu-
dovicũ.*

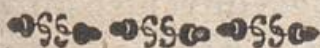
studia Ludovici, Marinæ de Escobar ostensum est, quando ad ipsam in morbo recreandam, venerunt spectabili formâ beati Parentis iulius, cum parvula in brachijs Joachimi: qui post dulcissima verba, & multiplex suavium filiolæ datum, eam in S. Annæ brachia deposuit, & post segetem dulcium blanditiarum receptam, Ludovico (qui linteatus & stolatus in Angelorum comitatu, tanquam Virginei favoris minister, simul accesserat) eam pariter diffusaviandam dedit. Is flexis genibus, magnâ cum reverentiâ, accepit hilarulam, & ad infirmam detulit, ut ejus pedum osculatione recrearetur.

VIII.

*Angelo
tutore
familiariter
nti-
tur.*

Sed & Angelo suo tutore perquam familiariter usus est Ludovicus, quem se scribit adstantem sibi ad dexteram, cum inter orandum

dam mens aliò distracta esset, sic
locutum fuisse: Angele mi, vel
tibi Dominus noster reliquit libe-
ras manus, ut me illumines & ac-
cendas, vel non: si reliquit, quare
id, oro, non facis? Sin ligatæ tibi
sunt manus, pete ab eo, ut solvat,
& concedat, ut multum possis.
Illam autem ei non semel conspi-
cuium fuisse, infrà patebit. Sed &
alios Sanctos impensè coluit, eos
præsertim, qui arctiore cum Chri-
sto necessitudine gavisi noscuntur.
De S. Petri, Apostolorum Princi-
pis excellentia, tam sublimiter,
tanto sensu locutus est aliquando
cum Domino Francisco Sobrino,
postea Vallisoletano Episcopo, ut
admiratione plenum oculis in ter-
ram dejectis: & intimo devo-
tionis sensu affectum
dimiserit.

S CAPUT

CAPUT X.

PAUPERTAS, CASTITAS,
OBEDIENTIA.

I.

Sæpe flagitavit à Deipara Lu-
dovicus, ut impetraret sibi à
Ludovi. Deo paupertatem, quæ Christi
ci sum- comes fuit individua: quam ut
ma pau- assequeretur, consideravit singulas
pertas. quorum inopiam Christus est pas-
sus; studuitque in singulis excel-
lere: quare non tantùm respexit
unquam ad spes illas, ac fortunas,
quas amore DEI quondam abjece-
rat; sed etiam ubique sectatus est
vilissima quæque, delectatus in-
commodo cubiculi malè instructi,
etiam cum Superior esset, lignæ
sede, & pro sella contentus humili
sedili, in quo tergum acclinare nō
posset; tametsi pro advenis, qui
sæpe illum conveniebant, alias ha-
beret sellas, minimè tamen super-
bas,

tas, aut abhorrentes à pauperie.
pro picturis erant imagines cupro
impresæ, quæ ipsius devotioni ser-
varent. Libri non plures, quàm es-
sent necessarij studijs ejus, & hi
quidem vetustiores: & quamvis
occasione nō deerant augendi li-
terariam hanc suppellectilem, fa-
cilè suppeditaturis amicis, nun-
quam tamen id fecit, ne quam pau-
perati labem aspergeret. Sed nec
in morbis admisit quidquam re-
pocillationis, nisi quod in pauper-
um Collegijs esset consuetum.
Vestis ità detritas habebat, ut post
mortem ejus nulli amplius essent
usui, quo factum est, ut facilè di-
scerari possent, ac distribui petēti-
bus aliquas ejus reliquias. Viētus
penuissimus fuit ac pauperrimus,
ut suo loco monstratum est; quem
etiam in excursionibus ostiatim
commendicare ipsi volupe fuit.
pecunias nunquam habuit, ne de-
S 2 possi-

positas quidem ab alijs ; neque pro impressione suorum librorum de quibus etiam nil unquam disposuit, vel inquisivit ; oprans eos vilipēdi, dummodo aliquibus prodesse. Sed neque ad scribendos illos alienā manu est usus, nisi quando erat necesse, aut nitidē scribendum, & quod oporteret servari : ut sunt ea, quæ de rebus Marinæ distavit : idq; non alteri scribæ, quam domestico, novitio, vel scholastico. Denique cum Dominus Antonius Pimentel adornare vellet ei Sacellum in suo conclavi, ne Saceri causâ cogereetur per scalas alieno auxilio duci, vel deportari ad Sacellum commune; non permittebat augeri pretiosis reliquiarum sacrarum thecis, thepsive : neque alia dona pietati alendæ, ab illo, aliisque sæpius oblata, acciperit : ut proinde vir hîc ita versatus fuerit in rebus humanis, ac si Geniorum

horum coelestium esset, qui illarum cupiditate nullâ tangatur.

II.

Castimoniam nativam & virginalem totâ vitâ, etiam in præferenda corporis habitudine, servasse certum est ex ijs, quibus notæ fuerunt omnes latebræ ac sinus illius animi, & cōscientiæ; ut nihil quidem ne cogitatione quidem, aut verbo, oculive nictu, seu quovis alio modo in eam peccaverit. Nilominus diligentissimè cavet omnia, è quibus aliquid vitij pudicitiae suæ posset offerri: nullamquam feminam, ne matrem quidem, aut sororem intuitus. Cum illis, quando erat opus, egit semper curte, siccèq; , tam nervosè tamè, ut neq; plura desiderarent; neque ut solent, cum propter brevitatem deferrent. Apud ægrotos cùm esset, voluit semper socium habere in oculis: quorum unus, cùm eum

*Castitas
illibata.*

aliquandiu reliquisset solum, al-
cuius interim negotij peragendi
causâ, gravissimè questus est, asse-
rendo si id præscivisset, se pedem
domo elaturum non fuisse; arbi-
tratus minoris esse, feminæ quan-
tumvis illustri se vocanti dare re-
pulsam, quam illud honestatis, &
solitudine, probrum admittere,
cujus ea quoque ipsi cura fuit, ut
neque alius eum ulla ex parte, præ-
ter os & manus, neque seipse nu-
dum unquam viderit. Nam cum
etiam ungues pedum nimium
excrecentes resicaret (quod non
faciebat, nisi necessitate summâ co-
actus) digitum eundem tectum ha-
bebat, cuius unguis erat putandus.
Quæ res tanto plus admirationis
habet, quo pluribus annis fuit in
gravissimis morbis.

III.

Quibus De Obedientia, quæ compen-
obedi- dium & summa virtutum est, scri-
dum. ptur

Ludovicus primorum & fer-
ventiorum desideriorum, sibi luce
divinâ, quam suis amicis largitur,
inditorum fuisse, ut exactissimè pa-
teret, primò omnium præceptis
Dei, nihil etiam leve scienter ad-
mittendo adversus illa: tum Regu-
lis Societatis communibus, ac pro-
prijs officij sui: postea illis, quæ Su-
periores ordinaverint: exin ut ac-
ceptaret omnia, quæcunque, &
quomodocunque DEVS permise-
rit, aut immiserit. Tria verò genera
Superiorum, quibus obediendum
est, agnovisse; primum Homines,
qui loco DEI sunt: deinde Ratio-
nem, quæ & ipsa vice DEI nos regit:
denique Inspirationes internas, à
DEO profectas. Et per hos, inquit,
DEVS regit me, & nihil mihi deerit,
& quod per Isaiam dixit; Ego Domi-
nus DEVS tuus, docens te utilia, &
gubernans te in via, quâ ambulas.
utinam attendisses mandata mea; fa-

Præ-
ceptis, Re-
gulis.

Superio-
ribus,
Rationi.

Divinis
inspira-
tionibus.

Et esset sicut flumen pax tua, & iustitia tua, sicut gurgites maris. Hæc prima proposita sua quàm accuratè impleverit, è suprâ memoratè clarum est. Nam si de Societatè Regulis quærat, omnes, etiã quæ videntur, levissimas ità servavit, ut jurati perhibeant, se nullius omnino transgressionem in eo deprehendisse: alij dicunt, non potuisse tantam illis observationem esse, nisi ab homine DEI pleno, & singularibus donis omnimodè sanctitatis ornato: alij demum, illum fuisse prodigium quoddam disciplinæ, & observantiæ Legum religiosarum. IV.

*Custodia
lingua.*

Certè linguam sic est moderatus, ut & religiosè silentium ageret horis, locisque præscriptis; & cum loquebatur, nullum ei verbum, nec in colloquio familiari, nec in disputatione scholastica, non liberatum, aut etiam cum rerum exaggera-

generatione excideret. Protulerat
 semel aliquid in exhortatione pu-
 blica, primo aspectu non satis ad-
 missim Theologicam: at mox
 illud ita declaravit, ut ab omni
 prolapsione purgaret. Modestiam *Mode-*
 formam, à S. Ignatio præscriptam, *sia.*
 sic expressit in se, ut Leges ejus, si
 intercidissent, ex ipso restaurari
 potuerint. His, quæ disposuerant
 Superiores, nihil opposuit unquam,
 nisi mandassent aliquid honorifi-
 cum, aut esset occultum, quod eos
 posse debere, & velle putavit. Sic
 nihil movit, cum Villagarciae sa-
 nitatem nimiam occupatione pes-
 fundidisset; nihil cum à Salmanti-
 censi aura afficeretur pessimè; o-
 mnia cum in proparulo essent, Su-
 periorum providentiæ relinquen-
 do: quando verò simpliciter pro-
 positâ difficultate, Superior in-
 proposito perstabat, nihil contra
 urgendo, quod ordinabatur exse-
 cutus

curus est; licet interim difficultas
aucta fuisset. Vt contigit, quando
rogatus, ut ad domesticos exhor-
tationem haberet, Ministro dixit,
eam nunc esse valetudinem suam,
ut quod petebatur, præstare con-
venienter auditoribus non posset;
si tamen alius non sit, cupere se
denuo moneri. Redijt Minister,
et licet ipse valetudine jã esset affli-
ctiore, tamen operam suam addi-
xit. Jtã se non tantùm erga Supe-
riores gessit; sed etiam erga janito-
rem, coquum, ædituum, respiciens
eos, ut Vicarios DEI; sed & alijs o-
mnibus morem gessit, ut sibi pro-
posuerat, quicumque attulissent
aliquid rectæ rationi conveniens.
Jdem in his, quæ DEVS inspirasset,
servavit paræ obedientiæ studio;
non mirum ergo, si facta est, sicut
flumen, pax eius; justitia,
sicut gurgites maris.

CAPUT

CAPUT XI.

PRUDENTIA, ET ALIÆ
VIRTUTES.

I.

Virtutum choragus est pru-
 dentia, quam in Ludovico
 singulari & altiore communi
 fuisse, ostēdunt media, quibus præ
 ter consuetum ordinem, ad pro-
 positum sibi finem summæ perfe-
 ctionis, & ad ea, quæ Deo gratiora
 fore sciebat, indefesso semper, ut
 vidimus, conatu contendit. Quod
 in tanta valetudine, sine luce ma-
 iore non potuit fieri; & ordinariâ
 ratione ac lege, nemo sine temeri-
 tate talium auctor illi fuisset; pro-
 ut ipsi quandoque medici confessi
 sunt, illius vitæ modum, artis suę
 præcepta transcendere. Sed nihil
 est novi, humanam prudentiam,
 non assequi illa, quæ Benedicti,
 Francisci, Ignatii, alij servi DEI
 quan-

quandóque inspirati fecère. Atque ità quidem suas actiones instituit: alios autem, quando magistratum gerebat, rexit mirà tum tranquillitate proprià, cùm temperatione vigoris & lenitatis. Nam etsi omnium domi ordinàrit accuratissimè, vix tamen unquam conspectus fuit extra templum, aut suum cubiculum; ostendens, etiam non anxie cursitando, posse res gubernari: cùm curiositas plus perturbet, quàm juvet.

II.

Prudentia erga sibi commissos.

Subditis ità invigilavit, ut singulari dexteritate præcluderet eis omnes aditus dissolutionis, & negligentia: interdum satis habebat indicasse, suos eum defectus non latere. De divinis rebus ità cum eis agebat, ut suavi teneritate ferrentur in illas: reprehensiones melle amoris spargebat: neque tamen abstinebat à castigatione publica, quæ

quæ non contumeliæ fontibus, sed
reliquis disciplinæ foret: interdum
dissimulabat etiam animadversio-
nem, donec production temporis
opportunior, & fructuosior esset.
Ita si quid in ægritudine minùs re-
ligiosè designatum ab aliquo foret,
non nisi valetudine restitutâ cor-
rexit. Nec minùs prudenter exter-
nos ad perfectionem direxit, eos
præcipuè ad infimam humilita-
tem, & solidarum virtutum exer-
citia cohortando: cum hac admo-
nitione præcipuè, ut ubi, quæ age-
bantur in cordibus eorum, mode-
stè proposita moderatori suo fuif-
sent, audito eius consilio nulli al-
teri facillè patefacerent: quia mul-
to usu cognoverat, si ea, quæ in
templis mentium recondita sunt,
deferantur ad diversos magistros,
hostem animarum ansam accipe-
re, vel miserè circumactas torquē-
di, per diversa diversorum consilia,
vel

vel adornandi vanæ choragiū
gloriæ, vel denique obliquis tra-
mitibus abducendi à recta semita-
veræ virtutis. Id quod multis te-
stata est sæpe laudata Mariana, Fun-
datrix Recollectarum Augustinia-
narum, cui dixit Ludovicus, po-
steaquam sciat, quid agendum sibi
sit quocunque suo tempore, sereno
& nubilo, nimirum ut intenta
mortificationi & abnegationi pro-
priæ, quærat semper in omnibus
voluntatem DEI; non esse, cura
multum, aut multos consulat, nisi
clarissimè videat, hoc DEO placere,
ut faciat. Et expertæ sunt plures,
quas DEVS extraordinariâ viâ du-
cebat, magna sibi allata incom-
moda, quòd sua apud alios non
prefferint silentio: quod ubi de
consilio Ludovici fecerunt, pacata
illis continuò fuerunt omnia.

III.

Regi

Philippo III, Regi Catholico,
cum

nam esset Vallisoleri, de negotio
 gravi placuerat consilium, quod
 conspicuæ sanctitatis hominibus
 commendatum voluit, ut super eo
 ad DEVM referrent. Revelatum est
 autem ex filiabus confessionis Ludovici,
 DEO consilium non probari,
 sed eum velle, ut Ludovicus hoc
 indicet Regi. Fecit, & allatis ratio-
 nibus, cur illud minus videatur
 probandum, adjecit; hoc ipsum ita
 revelatum à DEO cuidam fuisse:
 quæ revelationes, tanquam desti-
 nate judicio S. Ecclesiæ, licet au-
 thoritatem non habeant, non ta-
 men omnino spernendæ sint, quan-
 to rationi bene institutæ conve-
 niunt: quo modo, neque nimium
 eas extulit, neque prorsus rejecit.
 Alio tempore eadem retulit, sibi
 cum quendam è primoribus, uti
 contigerat, in oratione DEO com-
 mendasset, duos Angelos magna
 cum gloria conspicuos dixisse, è
 gloria

*Philippo
 dissuadet
 propositum
 quoddam.*

*Nec ob
 revela-
 tionem
 recedit
 ab eo.
 quod di-*

*Elabat
pruden-
tia.*

gloria DEI futurum, si Rex illum
admovertet officio cuidā, ad quod
sit peridoneus. Respondit Ludo-
vicus, non esse aperiendam hanc
viam, ut per revelationes promo-
veantur homines ad officia: quod
indè maxima oriri possint incom-
moda. Postridie cū illa renun-
ciasset, eosdem Angelos, quibus
cura Proceris illius demandata sit,
asserere, nihil eorum incommodor-
um exiturum, quæ Confessarius
timet; Ludovicus, etiam propter no-
tam eius virtutem de revelationis
veritate non dubitaret, persistit
tamen in sententia; dicendo, non-
nunquam Angelos, ubi certa eis
voluntas DEI non est, dissidere
sententijs, uti contigit olim, cū
de Judæorum ex Babylonica ser-
vitate liberatione disceptaverunt.
Ita etiam alias quasdam revelatio-
nes aliorum, ad honorem Socie-
tatis nostræ, ac favorem spectantes,
non

non passus est vulgari; conscius,
quantum DEO placeat semper
modestia, & cautela in usu favo-
rum ipsius.

IV.

Non citra spiritualium rerum
cancellos constitit Ludovici pru-
dentia: de alia quacunque consul-
tus irā respondebat, ac si eius foret
experientissimus. Unde nonnulli
Principes viri omnia sua negotia
periebant ex eius consilio; quod etsi
nonnunquam videretur minū ap-
positē datum, optimum tamen
fuisse, felix probabat exitus rerum.
Certē consultus de nuptijs Sere-
nissimæ Mariæ, jam pene confectis
tam Principe Carolo, postea Rege
Angliæ, adduci non potuit, re DEO
commendatâ, ut eas probaret, va-
lidis argumentis oppugnans. Qui-
bus relatis ad consilium status, re-
sistissimæ sunt, & Regina præservata à
calamitate mariti, qui instar male-

*Etiam
in rebus
nō sacris
prudens
fuit.*

T fici,

fici, Europâ stupente, securi subiectus est; ac felicîus nupta Imperatori.

V.

Omitto persequi ceteras Ludovici virtutes, cùm de toto genere moderationis, ac temperantiæ satis constet ex ijs, quæ suprâ narrata sunt: & quia unicam DEI gloriam, ac voluntatem semper sibi propositâ habuit, nihil tam arduum fuit, quod illâ postulante non aggrediretur alacriter, fortitèrque perfingeret, omni re humanâ superior. Æqui rectique tam pertinax, ut nullius unquam persona sineret ab eo se dimoveri: quo factum est, ut quondam etiam Rectori obstiterit, qui cuidam juveni, alioqui satis egregio, honorem publicæ disputationis è Philosophia decreverat, præteritis alijs eo dignioribus. Illud prætermittendum non duco, quòd cùm aliquando de felici,

& secura morte piorum sermo
flet, Rectorque suus, Jacobus de
Sosa, Ludovico diceret, non esse,
quod ipse sibi metueret, respondit,
se quidem non diffidere misericor-
diae DEI, sed sperare salutem per
infinita merita & sanguinem Chri-
sti, timere tamen valde severita-
tem ejus judicij, quando longè alij
sunt oculi DEI, quàm hominum,
qui multa pro levibus habēt, com-
plura ne sentiunt quidem: deniq;
se nihil aliud animo præcipere,
quàm longam expiationem in al-
tera vita. Idem Rector aliquando
in cubiculo ante Crucem
prostratum, & lachrimis uberrimis
fluentem invenit, implorando mi-
sericordiam ejus, qui suum pro ipso
sanguinem fudit. Causam fletus
placatusque dixit, se Christum ora-
re, ne ex rigore justitiæ, & pro me-
ritis peccatorum suorum judicare
velit, sed secundum misericor-
diam

T 2 diam

diam suam, quâ pro se mori dignatus est. Ex eodem timore provenerunt illa sæpe repetita ab eo suspiria: *Domine, ne me derelinquas usquequaque. Me à te separari nunquam permittas. Domine, dum veneris iudicare, noli me condemnare: nec mirum: quia semel in Exercitijs Deus illi supernâ luce sic depinxit, & impressit imaginem severi sui iudicij, ut biduo ferè totus extra se fuerit. Atqui si is tantopere timuit sibi, quid illis oportet sit animi, qui ætatem in magna licentia transigunt.*

VI.

Visio de virtutibus Ludovici. Claudat hunc locum, de virtutibus Ludovici, visum cuiusdam famulæ DEI, quod jurata narravit; inter orandum, videbatur sibi, in præsentia sanctissimæ Trinitatis, ante portas cœli consistere, seque præ reverentia tantæ Majestatis velle abscondere: Ludovicus autem magna cum festinatione, ad beatam

beatam illam Civitatem contem-
tere; qui, ut respexit illam, resistere,
& latere velle, torvo vultu vitupe-
rata eius ignaviâ, incunctanter &
cupidè sese ad urbis intima secreta
penetraverit. Ex quo ajebat illa,
se intellexisse, quanto ardore Lu-
dovicus ad summam perfectio-
nem perrexerit. Nunc de donis,
quibus extra communem ordi-
nem, ornatus est à DEO, strictim
dicamus.

CAPUT XII.

DE REBUS COELESTIVM IN-
FUSA CONTEMPLATIO.

I.

DIVINA contemplandi duplex *Contem-*
est genus; unum fit humanâ *plationis*
institutione & industriâ, alterum *ordina-*
excedit omne magisterium, & stu- *ria.*
rium hominis, etiam gratiâ divinâ
præditi. In uno agit homo, quod
naturale est; ordinarium, & quasi na-
turale

T 3

turale statui gratiæ: alterum extra ordinem, & supra naturam hominis justis; ad illud expedit omnes eniti, sed istud nemo præsumere debet, nisi speciatim invitatus à DEO. Illud fit, cùm homo, per-

- Modus.* 1. penso aliquo Myſterio, vel 1. liqueſcit ac diffluit in varios, ac ſua-
 2. erga DEVM affectus; vel 2. in uno rei obtutu defixus, altiùs penetra-
 3. re nititur in latentes ſub ea theſau-
 ros: vel 3. mente necdum ſariatà, per teneriores, arctioresque Dei
 complexus, & alacritatem ad eius obſequia, pulſat januam liberalita-
 tis divinæ, ut ſibi pleniùs ſatiſſat, patefacto eo, quod ſuſpicatur la-
 tere, & eminus odorari jam cœpit
 4. vel 4. ſilente intellectu, raptus in admirationē, incipit guſtare, quod ratione non potuit aſſequi, & in-
 ſtar olei ſe profundius inſinuans, rē altiore modo cognoscit, quàm
 5. poſſit eloqui: vel 5. denique jam
 etiam

etiam cessante varietate affectuum, Deo, vel Beato cuiquam, instruendum & sanandum se prebet, auscultans quid in se DEVS loquatur. Ad hoc genus contemplationis quomodo se per eximias virtutes Ludovicus adornaverit usque à tenebris, vidimus. Nunc etiã ostendamus, quomodo illum ad alterum illud, humano sublimius, DEVS exexercit,

II.

Quæ de ista sublimi contemplatione ab eo tradita sunt in Duce, spirituali, ex proprio ejus usu scripta fuisse censuerunt omnes, qui perspexerant ejus animi penetralia. Nam ut à duodecimo anno ætatis, à Deo ad familiaritatem suam invitatus, ita quotidie magis magisque in ea progressus, ad ultimum summæ contemplationis culmen pervenit. Indè cum prospiceret infinitam DEI potentiam, toto cœ-

Ludovicus infusus contemplatione positus est.

T 4 lo,

lo, terraque diffusam, pectus eius
ripis abundabat, mirabili gaudio,
quòd intra tam potētem virtutem
videret se constitutum, per quam
corroborata sua debilitate, perfe-
ctus evadere posset, illique uniri,
cui, ut sapiens dicit, *facile est subito
honestare pauperem*. Quibus è verbis
magnam concipiebat fiduciam,
DEVM, cui se instar cere, ad omnem
conformationem aptæ, præbebat,
eandem in se potentiam exsertu-
rum, ut ritè præparatum arcè sibi
conjungat. Et verò magnis audi-
bus augebatur id gaudiū, quādo ex-
pertus est in medijs negotijs, mo-
dò mirabilem trāquillitatem, tam
facultatis imaginosæ, quàm ceter-
rarum omnium; modò illustratio-
nem intellectūs, quā discutieban-
tur omnes dubitationes, & nebulæ
detectis fallacijs diaboli: modò
mutationem voluntatis, ut amaret
ea, quæ prius horrerat, ut horre-
ret,

et, quæ adamaverat: modò summam pacem & lætitiã; quando rebellaverat cum sævis tentationum insultibus.

III.

Nonnunquã Omnipotẽtiam DEI non solùm experiebatur in multiplici ejus apud animum suum efficacia, sed etiam in unione quadam scẽu, quam vocat inenarrabilem, & in Commentario suo sic ipse describit, ut cùm homo sentit se unitum cum illa, experiatur ingentem spiritum, & magnitudinem, in animo suo, ad opera heroica, & labores durissimos: sicut ille, qui dixit: *Pone me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me: & alius; In DEO meo transgrediar murum: quia videt se DEO itã conjunctum, ut verè dicat, DEVS fortitudo mea: & nihil cogitet, nihil desideret aliud, quàm voluntatem DEI; Memora- or justitia tua solius, cuius imple-*

Vnio Ludovici cum Omnipotentia DEI.

dæ causâ tam fortis & animosus est.
 Atque hos tales ait esse omnipo-
 tentes in omni virtute; in oratio-
 ne, ut impetrent, quæcunque pe-
 tunt, à DEO; in obedientia, ut
 exequantur omnia, quæ præcipiun-
 tur; in patientia, ut omnia perfe-
 rant: & sic in alijs omnibus. *O si
 divina Omnipotentia placeat, inquit,
 multos ità omnipotentes dare Ecclē-
 siæ!* Et profectò talis ipsemet fuit,
 quia propter sublimem intelligen-
 tiam, & flagrantem amorem, divi-
 næ omnipotentiaæ proprietates as-
 sumperat, ut homo divinus, ac
 DEVM induisse videretur, tanquam
 si ferrum igne perceptum ignescat.
 Hoc arguebant viva illa, ac fervida
 desideria patiendi pro DEO diræ,
 quæcunque; hoc illa præparatio
 animi ad omnem DEI nutum: hoc
 illa alacritas ad ardua tentanda,
 pro DEO, in cuius voluntate vniter
 summam felicitatem suam confi-
 euit.

IV.

De eadem unione cum DEO *Varia*

loquitur: Videbatur mihi DEUS *Dei cum*
 intra me, ita conjunctus ad operan- *suis fa-*
 dam, ut cum duo simus, videremur *mulis*
 tantum unus, ferè ut est anima cum *conjun-*
 corpore. Nam ita unum sumus, ut ni- *ctio.*
 hil aggrediar facere, quod DEUS non
 faciat mecum: & licet peccare velim,
 esse tamen suum ad operationis na-
 turam concursum non denegat. Quo
 nomine etiam detestandum esse
 peccatum, ait; quòd indignum
 sit, ista DEI conjunctione, & con-
 cursu ad rem foedam abuti. Alio
 loco triplicem DEI cum suis ami-
 cis conjunctionem facit; Natura-
 lem, quâ omnibus intimè adest,
 per essentiam, præsentiam, poten-
 tiam: Supernaturalem, quâ per gra-
 tiam & charitatem est in illis, unde
 promanant ea bona, quæ supra vi-
 res naturæ, sed ordinaria sunt: ter-
 tiam supra supernaturalem con-
 stituit,

IV.

stituit, ac fieri docet per specialem
 amorem, & familiaritatem, è qua
 profluunt bona & favores extraor-
 dinarij, qui exhibentur solis ami-
 cis. *Sensu quondam*, scribit de seipso,
multas interiores latitias, è sola spe
pervenienti ad hanc unionem. ima-
ginabar mihi animam, quæ efferebatur
supra totam terram, & super omne,
quod creatum est, usque dum unire-
tur cum DEO in sublimitate superna-
turali, in qua despiciebat omnia bona
terre, fortunas, honores, dignitates,
nobilitates, & quidquid in mundo pre-
ciosum est: & in hoc satiabatur. Quia
DEI dona per se non satiant, donec
cum illis obtineatur unio cum DEO,
quæ possidetur ipse DEVS largitor o-
mnium bonorum. Haftenus ipse: qui
sic afficiebatur felicitate conjun-
ctionis illius, crescentis in dies, ut
sæpe incederet, quasi extra se posi-
tus, & cum admiratione exclama-
ret; Res tremenda, DEVM esse ple-
num

bonis, & cum ista plenitudine
intra omnes, & tamen non omnes
pleri, sed multos manere inanes!
Maximè autem admirabatur am-
titudinem bonorum, quorum
Deo copia infinita est, ut aliquot
abus admirandus clamaret, s
copia, copia bonorum, & redundantia
DEI!

V.

Fuit autem iste complexus DEI
animè mutus, cum contempla-
tio non mera cessatio sit, & suspen-
sio operationum anime, sed jucun-
dissima consuetudo, mixta collo-
quijs & affectibus, oriundis ex con-
sideratione divinæ magnitudinis,
sua vilitatis. Ibi, (ut scribit ipse)
anima rogat, amat, gaudet, mœret,
torret, animatur, excitatur ad obe-
dientiam, & satis DEO faciendum
et omnia. Et sic intelligebat,
quod Sancti quidam dixerunt,
contemplationem esse tumultum
animæ;

*Vnio est
Deo non
est iners
& otiosa.*

animæ: quem ingressa moritur
 & rebus creatis omnibus, ac veluti
 sepulchro inclusa inhabitat. Est
 etiam pro domo refugij; nam ibi
 à cōturbatione hominum abscon-
 ditur, in abscondito faciei divinæ,
 & quod Sponsa canit, introducitur
 in cellam vinariam. In quam Lu-
 dovico fuit ingressus facillimus, &
 semper apertus. Nam sine longo
 multæ considerationis negotio,
 per simplicem divinorum intelli-
 gentiam, subito liquecebat volu-
 ptate cœlesti. Vidit hoc Joannes
 Hurtadus de Mendoza, Archidia-
 conus Medinæ Campi; is, ut erat
 percupidus sui profectûs, cum in-
 terrogâisset eum, quomodo essent
 in oratione colloquia serenda cum
 DEO; ille studio juvandi discipu-
 lum rerum harum capacem, operâ
 ipso ostendit ei, quod petijt. Nam
 oculis in cœlum elevatis, excepit
 cum DEO colloqui magnâ cum
 animi

...turi tenentur; ac non post
...ulta, cum pallidus esset ac ma-
...at, totus inflammatus ac venu-
...as, manare coepit lachrymis, &
...ventissimis verbis, cum signifi-
...atione profundæ hemilitatis, ri-
...oris DEI, diffidentiae sui, confi-
...entiae in DEO (affectibus con-
...uis rei, quâ de egerant) summi
...i in DEVM amoris contestatio-
...m facere. Ex quo erat intelli-
...re, quàm facilè totus liqueretur
...DEVM.

VI.

Efficiebat hoc lux divinitus et-
...gens in mente ipsius, quæ modò
...m instar fulguris, irradiavit, mo-
...diutius remanens, quasi flamma
...travit omnes facultates animi
...validè, ut ei clamorem expri-
...eret, roganti, ut eam DEVS mo-
...rari veller, quòd aliàs morien-
...m sibi putaret. Imprimebat au-
...m ei, quas volebat intelligentias
...terum

*Luce exo-
traordin-
naria ju-
vatur.*

*Varij lu-
cis ejus
effectus.*

rerum subito, non paulatim, ut
 qui ex obscuro veniens in solem,
 oculis apertis simul mox omnia
 circumjecta conspiciat: & ut qui
 non calamo literas, penicillo ima-
 ginem particulatim effingit; sed ut
 ille, qui prælo scripturam, aut ima-
 ginem totam simul expressam dat.
 Aliquando autem magis volunta-
 tem affecit amore, transitque ce-
 leriter, ut qui cum face ardente
 transit per cubiculum, relictis in-
 terim in intellectu seminibus vivi-
 darum considerationum, quas totis
 diebus versabat in animo, quod
 retulit illa verba divini Cantici:
*Muranulas aureas faciemus tibi,
 vermiculatas argento.* Nam aurum,
 ut S. Bernardus notavit, Divinita-
 tis est fulgor, argentum sapientia,
 quæ de sursum est, & animo con-
 templantis imponit quædam signi-
 la & simulamina DEI, cuius amore
 tactus est: ut exhilaretur eorum
 aspectu,

pectu, variaque specie similitu-
inum gratiæ divinæ pulchritudi-
is amabilior fiat; ut aurum ex ar-
gato venustius emicat.

VII.

Hanc lucem petebat sæpe Lu-
dovicus à DEO, 1. ad cognoscen-
tam DEVM, & excellentiam ejus,
immensitatem præcipuè præsentia
2. Christum, ejusque divitias,
præsentiam in divino Sacramen-
3. Seipsum, & miseras suas.
Mundum & vanitatem rerum.
4. Animas, & earum præstan-
5. Bona, quæ accepimus à
Deo, & adhuc speramus. 7. Mala
& supplicia, quæ possumus timere.
Super omnia sanctissimam DEI
voluntatem, in omnibus suis actio-
nibus; quibus rebus continetur.
omne argumentum meditationis
& affectuum. Et earum nunc has
pertus est illustrari, ut DEI po-
tentiam, bonitatem, liberalitatem;

V modò

*In quos
usus oñ
lucem
petierit.*

modò alias; nunc sensim & pedetentim per partes: uti Sol oriens non omnē toto simul cœlo splendorem diffundit. Ità quondam de morte illustratus, magno cum sensa sæpius repetivit hæc verba; *Hermuncio, dispone domi tua; cras forte morieris.* Ità de iudicio DEI: *Villicus iniquitatis, vide quid agas; cras forte reddes rationem villicationis tue.* Nā ut villicus traduntur agri, ut eos exereendo & colendo faciat fertiliores, ac domino reddat partem fructuum; ità nobis à DEO datas esse cum gratia sua virtutes, ut augeantur exercitio, & ipsi gloriæ fructus reddatur integer, & illibatus; atque de utroque horum rationem perscendam. Ergo vide, quid agas.

VIII.

Gradus, quibus Ludovicus ad Non omittam summatim referre gradus, quibus ad hanc amicitiam & extraordinariam conjunctionem DEI ascendit, quos ipse
 me

& pede
 ol oriens
 lo splen
 adam de
 cum sem
 rba; Ho
 cras forte
 i: Villu
 cras forte
 s tua. Na
 ut eos
 ciat fer
 t partem
 atas esse
 augeant
 fructus
 s; atque
 em po
 gas.
 n refer
 e amici
 onjun
 os ipse
 me
 et sibi præscripsit. *Primus fuit* ^{unionem}
fundissima demissio, quâ coram ^{cum Deo}
 o positus, agnitâ suâ vilitate, ^{pervenit}
 sic abiecit infra omnia, usque ad
 sedes Luciferi, tanquam indignum
 omni favore DEI & solatio. *Secun-*
das generosum animi resoluti propo-
sitionem, & traditio perfecta suæ liber-
tas in manus DEI, renunciando
omnem oblectationem sensuum,
quæ cum animæ labe hauriri que-
retiam verbo inutili, vel curioso:
illas adeo spirituales dulcedines
et dona, quæ ad salutem æternam
non sint necessaria; & suppressis
omnium affectionibus, offerendo se
perpetienda quæcunque DEVS
voluerit, in tempore & æternitate,
ulla temporum circumscriptione
mensa. Neque otiosa hæc obla-
tio fuit, sed eum se reipsa præstitit,
quem promiserat, ut in suprâ nar-
ratione apparuit. Tertio gradu magna
fiducia & æquilibrata animi
 V 2 petivit

petivit lucem, perfectè, & absque
deceptione cognoscendi, quidam
DEO maximè volupe sit, in quo-
cunque negotio, & perficiendi
solidas quoque virtutes, & alia ne-
cessaria salutis. Præcipuè verò pu-
rum ab omni quæstu, & commodo
suo amorem DEI, quali solet im-
pertire singulares suos amicos.

Quartus fuit desiderium ardens con-
formandi se DEO, quantum homini
licet, quo stimulante conatus est à
se remove omnem discrepantiam
ac differentiam, & imitari virtutes
Christi, maximè illas, quæ in eius
morte magis elucent. *Quinto per-*
crebros & penetrabiles amoris jactus,
quasi per malleolos ad mentis in-
cendia comparatos, ad amplexum
DEI contendens, ita illi adhæresce-
bat & acquiescebat, ut veluti sum-
ma votorum suorum potitus, nihil
jam gratum haberet, nisi DEVM, &
quod DEO placitum nôrat, *Sic uni-*

inquit, cum DEO, perseveranter
oportuna quadam pulsatione deside-
rum, velut ad amici januam confi-
ter excubabit, donec introducatur,
a seipso deficiens, a Spiritu divino
liciter agatur. Sextus denique
gradus grati animi fuit, cum agno-
ens in quãtam DEI dignationem
venit, nullo suo merito in ejus
familiaritatem admissus, totus ef-
fundeatur in laudes & gratulatio-
nem. Atque hi gradus omnes sunt
modi, ut etiam singuli per se
hominem DEO conjungant, & qui
omnes evaserit, in arctissimam
cum eo necessitatem inducant.

IX.

Tametsi totã fere vitã Ludovici,
quãdam vel ordinaria, vel divinior
contemplatio fuerit, DEO mo-
supernaturale lumẽ coruscum,
breve; modò diuturnum medi-
ationibus ejus interfundente: ma-
ximè tamen horis nocturnis in il-

*Quando
vacave-
rit huic
visioni
cũ Deo.*

iam incubuit, non raro totas in ea
 consumens. Certè Franciscus de
 Salsedo, non tātū summo mane
 reperit eum sapissimè coram Ve-
 nerabili Sacramento nixum geni-
 bus, sed etiam noctu; cū diversis
 horis eōdem se contulisset. Mane-
 bat autem immotus ad instar sta-
 tuæ, comprimendo suos affectus,
 suspiria & singultus in pectore;
 cū autem alijs dormientibus sine
 arbitris putaret se esse, admissis ha-
 benis sinebat eos prorumpere, ma-
 xima cum animi dulcedine. Postre-
 mis annis, cū se divino instinctu
 addixisset scriptioni librorū, tem-
 pus contēplationis nocturnæ non
 nihil contraxit. Nam hora decima
 decumbens, quievit fere usque ad
 duodecimam. Postea tribus horis
 operi suo datis, reliquas tres qua-
 tuorve orando ante Sacrum con-
 sumpsit; nisi charitas cogeret eum
 alicuius necessitudini succurrere

...tas in ea
 ...ciscus de
 ...no mane
 ...oram Ve
 ...um geni
 ...n diversis
 ...t. Mane
 ...ntar sta
 ...affectus
 ...eatore
 ...ibus sine
 ...missis ha
 ...pere, ma
 ...e. Postre
 ...instinctu
 ...rū, tem
 ...ra non
 ...adecima
 ...usque ad
 ...us horis
 ...res qua
 ...um con
 ...eret eum
 ...currere
 ...un

tunc enim DEVM, DEI causā, relin-
 quendum censebat; memor ejus,
 quod dictū est, *quamdiu fecistis uni
 de his fratribus meis minimis, mihi fe-
 cistis.* Vnde licet grave illi esset
 avelli à sua dulcedine, prævalebat
 tamen studium alios juvandi. Cū
 autem, ut sæpe contingit, vim in-
 terni ardoris non amplius ferret
 sine periculo vitæ, conferebat se
 in secretiorem partem horti; ibi
 oculis, ac manibus elevatis in cœ-
 lum, velut emicante illuc animo,
 cum altis vocibus, quasi dimotus
 statu mentis, faciebat incitata,
 & sicuti pisces in aqua ludi-
 cundi solent, interdum saltus ede-
 bat, absorptus in Oceano Bonita-
 tis Divinæ. Sepe quidē sic abripie-
 batur, ut quæ circa se fiebant, aut
 cum quis ad eum ingrediebatur,
 non animadverteret. Ità cū fu-
 gens taurus irruisset in eum, & so-
 cum, Christophorum Diaz, per

Ubique
 fere &
 semper
 V 4 plateas

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

*Deo con-
iunctus
fuit.*

plateas incedentem Vallisoleti, & agrè evasissent in officinam cuiusdam, proruentes supra se murò, diùque jacuissent, impetente adhuc illos bestiâ, donec eâ submotâ erectus in pedes, perrexit, ac si nihil accidisset; & postridie, factâ à diversis mentione periculi, miratus, quod dicebatur, negavit se quidquam horum novisse. Conspectus est etiam inter orandum globo lucis circumdatus, & cubiculum plenum lucidâ flammâ; quâ cum se penetratum sentiret, consurgens clamavit: *Non ampliùs, Domine, non ampliùs, satis est lucis.* De quo jam suprâ meminimus.

C A P U T XIII.
VISA LUDOVICI, ET REVELATA DIVINITVS.

I.

CV M dono contemplationis, quæ supra gratiam cõmunem

II. confusa est Ludovico, juncta fuerunt
 in cuiuslibet plura. Nunc, de quibusdam
 muris imaginarijs, ei datis à DEO,
 nte ad hunc agamus, prætermittendo
 ubi multa vel neglecta ab his, qui
 c si nihil poterant ex eo rescire pro potesta-
 Et à di- te, vel oblita; vel minùs accuratè
 miratus, notata. Quæ hîc ponemus, ipsemet
 se quid scripsit, nomine suo suppresso, cer-
 nspicere tamen argumentis comperto;
 lo bo que jam proferre non est operæ.
 dum ple- Primum ait fuisse de homine resi-
 cum se- dis animi, qui torporem cupiebat
 surgens excutere, ac DEVM intra se inve-
 ominu- nire. Hîc sibi visus est constitutus
 De quo in templo, in quo sacellum erat
 altum & illustre, cum tribus Alta-
 II. ribus pari distantia sejunctis. In
 REVE- Tholo templi DEVS Pater cerne-
 S. batur, manibus faciem protegens
 a pulveribus, & molesto fumo, qui-
 bus infestabantur altaria. Tēplum
 quæ cerni poterat, auri ditissimum
 munit; nam pulveribus ac telis ara-
 infusa
 V 5 nea-

*Prima
 visio de
 homine
 tepido.*

nearum sic erat obductum, ut videri totum non posset. Altaria ornabat pretiosissima tela, sed rugosa, purida, & quæ à sordibus purgari abnueret. Pallia videbantur alba quondam fuisse; nam corrugata, convoluta, rancido aspectu fuerent supra quæ reptabant, saltabant omne genus animalcula foeda; gilleres, ranæ, scorpiones, bufones, araneæ, quæ suas ibi faciebant spurcicias, non sine horrore magno. Pariiebāt hæc illi magnum dolorem, & optabat purgari templum, ut ibi fieret sacrum; sed non apparebat, ubi sumendum esset purgandi initium. Tandem statuit, pannis detergere pulveres è parietibus, et non absque timore, ne suffocaretur in illis. Hactenus visum, quod ei postea declaratum est à Deo, animam templo designari, altaribus memoriam, intellectum, voluntatem: ornatum pretiosum, at male curatum.

curatum, esse virtutes hominis re-
 pidi, quæ, tametsi præstantes, defe-
 ctibus, languoribus, noxis veniali-
 bus irâ scædantur, ut oculos aspi-
 cientis avertant, ac DEI nares tetro
 odore conspurent. Eum, qui tem-
 plum purgare conatur, esse homi-
 nem torpidum, qui per pia deside-
 ria, divinitus inspirata, cupiat ve-
 teraum excutere, & abstergere
 sorditudines, asperfas à bestiolis
 veneniferis, præparantibus ad cri-
 mina fontica, & letalia. Prodesse
 tamen, ut aliquod saltem, consci-
 entie purificatione, lustrandi fiat
 initium.

II.

Alio tempore, cum indoleret
 suæ inopiæ, memor illorum ver-
 borum; *Pulsate, & aperietur vobis*
 visus est sibi ante portas magnifici
 palatij positus in maximo timore,
 tum propter sævissimam tempe-
 statem, pluvias, grandines, ac toni-
 trua;

*Visio 2,
 de refu-
 gio ad
 miseri-
 cordiam
 DEI.*

trua, ut apparet coelum ruiturū,
 cū propter accurrentes innume-
 ras feras, leones, ursos, uros, qui
 ipsi oculis designato jam immine-
 rēt. Hic ille magnis vocibus à Deo,
 præ cuius foribus erat, orare mis-
 ricordiam, ut ingredi posset, ante-
 quam pereat ab his bestiis, sanctè
 pollicitus, nunquam se amplius
 inde recessurum, neque processu-
 rum ulterius ad visendos amicos,
 quia nōrit eorum consortio se di-
 gnum non esse. Postea per ostio-
 lum intrōmissum, vidisse quidem
 regiam, per amplam ac superbam,
 quò plurimi commeabant: se verò
 metuentem, ne ab aliquo illorum
 juberetur facessere, statim, firmè-
 que stetit ad portam. Quo con-
 dofactus est, quantum præsidij
 sit ad januas divinæ misericordiæ:
 quibus non temerè est recedendū,
 præsumendo majores favores, &
 aditus ad partes penetrales divini
 palatij.

III.

Metum, à conscientia peccato. *Visio 3.*
 tum incussum, hoc ei modo ostendit. *de metu*
 tam est levare: videbatur sibi in. *propter*
 patente campo, flexis genibus, & *peccata.*
 sanctis manibus, in summo pavore
 positus ante tribunal DEI: quem
 innumerabilis multitudo inimico-
 rum hominum, varijs armis instru-
 torum, petebat à iudice sibi tradi
 ad necem; jamque strictis armis ex-
 spectabant iudicis nutum, cum
 ipse ad iudicem; *Jam, inquit, video,*
Domine: quia multarum simul re-
 rum intelligentiam acceperat, om-
 nes hoc verbo complexus. Jam
 video scilicet, quæ, & quanta in te
 peccaverim: quæ, & quanta pro
 illis merear: video causas, cur hi
 trucidare me velint: video te hoc
 eis non permittere: te omnia pos-
 se mihi condonare: te nosse, quod
 me admissorum poeniteat, ac fir-
 miter stet mihi, te non amplius
 offen-

offendere. Video etiam, à te mihi
dari hunc dolorem ac propositum;
à te in eo confirmari me posse, per
infinitam misericordiam tuam;
quæ si mihi denegetur, non potero
te laudare in æternum. Atque his
dictis, toto pectore tremens, resti-
tutus est sibi.

IV.

*Visio 4.
de distra-
ctioni-
bus.*

Cùm in oratione atrociter di-
micâisset cum importunissimis cogi-
tationibus, vanis, ambitiosis, curi-
osis, inhonestis, & alijs; nihilque
profecisset, inflammatus dixit:
*Quando ergo neque Majestatem di-
vinam, cuius in obsequio versor; neque
minas & supplicia reveremini; agite,
adeste quotquot in mundo estis, & vni-
mecum adorare DEVM, ac Dominum
nostrum, dignus est omni honore, cul-
tûque. Ergo venite, procidamus ante
eum, & venerabundi laudemus eum
Psalmis, & Hymnis, confitendo gloriam
& magnam potentiam eius: venite,
humiliter*

miliemus nos coram ipso, & cante-
 nus; quoniam ipse est Rex regum, &
 Dominus dominantium; & omnes fi-
 es terra sunt in manu ejus. Quo
 cto, subito posuerunt omnes hi
 enti turbines, & ipse vidit in lato
 campo multitudinem Maurorum
 flictorum humi; & alios quidem
 capite, alios brachijs truncatos,
 alios fractis cruribus, alios vinctos
 tenis. Cernebatur eques quidam
 in vestibus candidissimis, galeam
 perram, ore candido & rubicundo,
 coloris veri clarique, collucens,
 cum stricto gladio; quo fecit hanc
 iragem in Mauris, nec pauciores
 calcibus equi videbatur obrivisse:
 postea nulla fuit amplius a cogi-
 tationibus illis oranti molestia. Id
 quod omnibus in simili conflictu
 documento ac solatio sit. Optimam
 distractiones mentis vincendi ta-
 no, si in materiam laudis divinæ
 vertan-

vertantur; ut scorpius contritus
in vulnere medicina fit.

V.

*Visio 5,
de sequen-
la Chri-
sti.* Ad sequenda Christi vestigia,
sic est incitatus. Videbatur sibi vo-
cari ad portam: cumque prospice-
ret, quis se vocaret, apprehendit
esse Christum. Ergo curriculo de-
scendit, ut aperiret: sed eo non
amplius reperto, plorans procura-
rit in plateas, viditque eum jam ad
octoginta passus progressum: pro-
perè secutus est, clamans, ut eum
posset assequi. Conversus ad eum
Christus, magna cum suavitate
oris dixit: *Ne te conficias, assequeris
me, quia lentè incedo.* Animatus
hoc dicto incitatiùs cucurrit, do-
nec eum assecutus, procidit ad pe-
des eius, quos apprehendens dixit
*Bonum meum, ac Dominus meus, tene
te, nec dimittam te: accipe me tecum,
quò vadis.* Visus est eum Christus
aspicere ac dicere; *Vide, sis: non
poteris*

tritum
 teris mecum ire; quia procul eo, &
 via valde est aspera. Respondit ille;
 Domine mi, quia potest esse difficultas
 vestigia, via, quantumvis aspera, si tecum
 r sibi vo-
 prospice-
 ehendit
 culo de-
 eo non-
 procut-
 a jam ad
 m: pro-
 ur eum-
 ad eum
 avitate
 esse querit
 imatus
 rrit, do-
 it ad pe-
 ns dixit
 em, teneo
 ne tecum,
 Christus
 is: non-
 poterit

Atque ita verè sensit in ani-
 mo: & mox uno pede dimisso, al-
 terum brachijs decussatis ample-
 ctatus est, ut stringeret fortiùs, ac
 dixit; Jam Domine, vade, quò lubet:
 quia si non declines à me, nihil me
 gravabit, nec labor, aut asperitas ulla
 me gravabit. Et mox vidit profun-
 dissimas valles, aquis plenas, & alta
 & petrosa juga, quæ
 superanda erant, cum alia via non
 esset: quâ cum incederet Christus,
 cuius vestigia sequi decreverat,
 egerimè pedes sanguine manan-
 tes trahebat: neque tamen deficie-
 bat animo, iter hoc præ omnibus
 divitijs & voluptatibus habens,
 neque cogitans de reditu, unde
 exiverat. Quin etiam subinde hor-
 tabatur Christum, pergat modò,
 X nec

nec se relinquat, aut ullam suæ molestia rationem habere velit; malle enim se lacerari dolore quocunque, licet intolerabili, quàm ipsum dimittere. Atque hoc dixit ex animi sententia, quia non tantum mali sit in omnibus simul, quæ in mûdo esse possint, ærumnis; quantum boni in eo, si Christum habeat secum.

VI.

*Visio 6.
de eadē
sequela
Christi.*

Similis huic fuit altera visio, quâ dum post Sacrificium verfabatur in ponderatione tanti Mysterij, visus est sibi constitutus coram DEO Patre: qui tres habebat apothecas, maximis bonis repletas: in quarum prima sint omnes divitiæ totius mundi, in altera bona Beatorum & Angelorum, apud quos residebat ipsa divina Maiestas Patris æterni: tertia apparebat obscura ac tristis aspectu, cum fenestra elathrata, quasi si carcer esset.

Christus erat, veluti captivus,
 cui detectâ facie mœstâ, magno
 sensu amoris rogare videba-
 tur, secum ut maneat. Ad quæ ipse
 subito exardescens, dixit Patri ater-
 ro, cum sibi detur optio eligendi
 ex his bonis, quæ vellet, terrenarû
 quidem opum nihil expetere,
 ut quas jam olim reliquerit atque
 calcaverit; sed neque cœlestes cu-
 pere, nisi ad eas ducatur eodem
 calle, quo Christus incessit: sibi
 certum esse, nec latum unguem
 ab illo unquam recedere, quocun-
 que suo dispendio. Atque tunc ei
 certum est, etiam si necessarium esset
 ire per omnes ærumnas mundi, &
 inferius orci tormenta, id expeten-
 tum fore, ut possit jungi, & esse
 cum Christo: qui quidem sensus
 maximorum semper Sanctorum
 fuit.

VII.

Quam autem præsens in perpetuum. *Visio 7.*
 X 2 fioni

de reme- sionibus, ac morte Christi, sit in
dio, quod mœroribus nostris, & animi abje-
habemus ctione remediũ, sequente visu do-
in passio- cemur. In gravi quondam affli-
Christi. ctione mentis, mœrore ac diffi-
 dentiã, per variorum operũ
 benignitatis Christi recordatione,
 fuerat se conatus erigere; sed nullo
 fructu, donec voce internã iustus
 est se conferre ad litus altissimi ma-
 ris, è quo innumerabiles amies
 misericordix copiosissimẽ promã-
 nabãt. Oblata est igitur ei primũ
 semita lata, minimẽ obscura; ad
 cuius finem Christum in cruce
 etiamnum spirantem conspexit,
 cui adstabat Virgo Mater cum alijs
 amicis, viris ac mulieribus. Ad quẽ
 cum festinãsser, cupientissimẽ cru-
 cem circumplexus, desideravit
 sanguinem è factis pedibus, totũque
 corpore manantem excipere suo
 capite: quod etiam flagitavit la-
 mentabili voce, & verbis reneri-

 mis
 magist
 crucis:
 verba
 sunt,
 exit,
 claudi
 carnific
 Cœpit
 Tum a
 necum
 erectus
 tum P
 it tota
 vera vo
 filius
 pulum
 quidqu
 hanc si
 Post ill
 meus,
 itio: c
 cognov
 tum p
 mise

...i, sit in
...mi abje-
...visu do-
...am affi-
...ac diffi-
...petum.
...datione,
...ed nullo
...na iustus
...limi ma-
...amnes
...proma-
...primunt
...cura; ad
...i cruce
...spexit;
...cum alijs
...Ad que
...me cru-
...deravit
...s, totoq;
...ere suo
...avit la-
...reneri-
...mis.

...is, Cum iustus est auscultare, quid
...magister divinus doceat è suggestu
...crucis: ac paulò post audivit hæc
...verba; *Pater, ignosce illis; quia ne-
...sciunt, quid faciunt.* E quibus intel-
...lexit, misericordiam DEI sibi non
...claudi, cum Christus etiam suis
...carnificibus veniam oret ac speret.
...Coepit ergo respirare non nihil.
...Tum audivit latroni dici; *Hodie
...mecum eris in Paradiso:* quo magis
...erectus est, videns aperiri jam fru-
...ctum Passionis Christi, in quâ sita
...sit tota sua felicitas. Secuta est al-
...tera vox ad Matrem; *Mulier, ecce
...filius tuus:* & ad dilectum sibi disci-
...pulum; *Ecce Mater tua;* quo vidit,
...quidquid impetratum velit, per-
...tinet sibi Matrem conficiendum.
...Post illa audivit dicentem, *DEUS
...meus, ut quid dereliquisti me?* & mox,
...ditio: quæ in suum favorem dicta
...cognovit, hoc sensu: *Pater æterne,
...tum pro honore ac reverentia tuæ*

Majestatis ad hunc articulum rerum mearum devenerim, in quo sum desertus ab omnibus, consolare hunc miserum, cuius ego salutem sitienter desidero. Sexto verbo: *Consummatum est*; quasi diceret, peregi quod mihi mandatum superest, ut etiam tu mihi largiaris, quod peto pro isto; sublata est ab eo omnis diffidentia. Postremo verbo: *In manus tuas commendo spiritum meum*; didicit, quid sibi deinceps agendum sit: nimirum ut ferat fortiter, & cōstanter, quidquid erit pati, seque manibus DEI commendat, atque concedat. Et subito desijt totum illud spectaculum, ipseque tantis lætitijs repletus est, ut non amplius caperet. Porro ex his, plurimisque alijs, quæ annotata non sunt, videre est, quàm facile potuerit integras noctes, in contemplatione cœlestium rerum transigere.

CAPUT XIV.

DONA PROPHETIÆ, DISCRETIONIS SPIRITVVM,
ET CONSILII.

I.

Multa prædixit Ludovicus⁹ futura, multa præsentia, sed occulta, quæ sciri non potuerunt. Nonnulla paucis referamus. Nobilis Virgo, Catharina de Osorio, sensit à DEO se vocari, ut sibi inter Discalceatas Vallisoleti serviret. Non permiserunt hoc ejus necessarii: ergò perinvita se passa est induci in aliud Monasterium: sed in eo quieto animo esse non potuit, semper ad Discalceatas anhelans. Donec multis cum lachryis, opera Ducis de Alba, Ludovico suum desiderium explicare potuit, & audivit ab illo, paucis diebus ante festum Præsentationis Deiparæ, submotis obstaculis cer-

*Prædicit
futura.*

tò discalceatam se fore. Fuit, criduo
ante id festum, & magna cum ani-
mi sui consolatione permansit, ut
ipsa cum juramento testata est.
Hieronymo de Tobar, Novitio
suo, Villagarcia prædixit Ludovi-
cus, eodem in Collegio post mul-
tos annos moriturum. Multis post
annis in Collegio montis Regalis
tam gravi morbo laboravit, ut
medicis haberetur pro deposito.
Dixit ejusdem sententiæ se futurum,
nisi à Ludovico dudum audivisset.
Villagarcia se mortem appetiturum.
Ergo præter spem convalescit, ac
demum Villagarciam missus, an-
no 1644. ibi est mortuus, vigesimo
posteaquam id ei Ludovicus prædi-
xerat. In Monasterio Recollectarum
S. Augustini, conspicatus Franci-
scam de S. Joseph, novitiam, quas-
dam res, quæ appellantur Devoti-
onis, factitatem, dixit, istiusmodi
rebus illam non semper vacaturam:
quia

uit, triduo
cum an-
mansit, ut
estata est
Novitio
t Ludovi-
post mul-
Multis post
is Regalis
avit, ut
deposito
se futurū
audivisset,
opetiturū
valuit, ac
issus, an-
vigesimo
cus prædi-
collectari
s Franci-
am, qual-
ur Devo-
stiusmodi
caturam
quia

ia futura sit loci Antistes: quod
iam factum est. Procerum quis-
iam Ludovico narrabat, summo
nuper in periculo vitæ fuisse ab
quo. Monuit ille, esse quod alterū
infortunium ab eo caveat. Non-
uit vana monitio; nam alio tem-
pore, dum equum fervētiū urget,
excussus, obritus, sine remedio
mortē occubuit. Angelam Xime-
nez de Oca, magnā virtute Monia-
tem, præmonuit, pararet se ad oc-
casionem insignis patientiæ, sibi
offerendam. Fecit illa sedulo, ac
duodecim annis, pergraves à quā-
dam molestias pertulit. Offenderat
quispiam alium hominem prima-
tium: à cuius ira, & insidijs, ut se
tueretur, ipse cum suis omnibus
armatus incessit. Pater ejus, me-
mens malorum, rogavit Ludovi-
tum, suæ autoritatis, ac precum
interpositione, filio securitatem
conciliare dignetur. Hic jubet eum

X 5 | pone-

ponere metum, & arma; quia nihil
quidquam ab inimico sit oriturum
incōmodi. Ipse tamen non igno-
raret, se quæri ad necem, confisus
tamen sanctitate, & verbo Ludo-
vici, arma deposuit in ejus præsen-
tia. Neque inimicus amplius ei
struxit insidias, nullâ etiam injuria
deprecatione, aut satisfactione
petitâ. Zeballos medicus, pro mo-
re visebat Ludovicum. Hic eum
interrogat, sîne paratus sufferre
quartanam. Annuit, & intra pau-
cos dies eâ febris decubuit. Reversus
ad se, dixit Ludovicus, Ecquid aga-
tur quartanâ? mox desituram. Sic
factû est. Agneri de Incarnatione
aperienti suum propositum, se re-
cipiendi ad Recollectas, prædixit
ordine omnia, quæ ipsi postmodum
evenêre. Dominus Antonius Val-
boa testatur, sibi quoque prædictum
ab eo fuisse omnium rerum suarum
successum. Addit Lucas Carillius
quoties

quia nihil
 oriturum
 non igno-
 , confusus
 bo Ludov-
 as presen-
 mplus ei
 m injuria
 factione
 , pro mo-
 Hic eum
 sufferre
 ntra pau-
 t. Revelo
 quid aga-
 ram. Sic
 rnatione
 am, se re-
 predixit
 ostmodi
 nius Val-
 predixit
 am suam
 Carillus
 quoties

moties in aliqua infirmitate, vel
 ia re quavis adversa Ludovicus
 allit esse sine metu, semper felici-
 et cessisse. Cùm Ludovicus, morti
 roximus, vidisset adstantem Lo-
 rez de Angulo, dixit, se brevì simul
 in cœlo futuros, Mortuo ipso, ve-
 renatum vulnus invasit Lopium;
 quem ut Rector servaret, cōmen-
 tavit eum precibus Marinæ de
 Escobar; quæ retulit, adfuisse sibi
 Ludovicum, jubentem abstinere
 his precibus, quòd ipse animam,
 egroti Deo sistere debeat: atque
 hoc brevì futurum: quod etiam,
 factum esse speratur, quandoqui-
 dem ille paulò post extinctus est.

II.

Secreta quoque Ludovico pa-
 nisse, Didacus Gomez Sandoval,
 Ducis de Lerma filius, expertus est;
 qui cùm ad illum de quibusdam
 rebus conscientiaæ suæ consulturus
 venisset, antequam earum ullam
 propo-

*Revelat
 arcana.*

proponeret, de singulis ei dixit
Ludovicus, quid esset agendum,
aut non agendum; ac si eas in cor-
de suo scriptas legisset. Idem Duci
de Benavente contigit: qui cum
de re magni momenti acturus es-
set, ad portam Collegij à Ludovico
se præstolante, totius negotij sui
resolutionem cum admiratione
accepit, antequam id ei propone-
ret. Sic & Ludovico de Valdivia
venienti ad se, ut quædam sui cor-
dis arcana conferret, nullo dum-
eorum aperto, omnem dubitatio-
nem expedivit; excusans, quod ei
plùs temporis tunc per occupatio-
nem dare non posset. Annæ Mariæ
de Incarnatione, Recollectæ, ape-
ruit tentationem, quæ in ejus cor-
de, dum secum agit, oborta, & ab
ipsa nondum exposita fuerat. Al-
teri, ex eodem ordine, secum agen-
ri, suaviter dixit, insignem erro-
rem, quem eodie in officio divino
commi-

ei dixit
 endum,
 as in cor
 lem Duci
 qui cum
 sturus es
 Ludovic
 negotij sui
 iratione
 proponere
 Valdivia
 in sui cor
 lo dum
 ubitatio
 quod ei
 cupatio
 nae Maria
 eta, ape
 ejus cor
 a, & ab
 erat. Al
 m agen
 em erro
 o divino
 commi-

commiserat. Medico Zevallos, de
 no supra meminimus, & Petro
 Duero, Equiti S. Jacobi, saepe
 distincte clareque exposuit, & enu-
 leavit ea, quae in corde suo per-
 lexim posita non potuerant enun-
 tiare. Marinam de Escobar per epi-
 tolam jussit esse securam, quod e-
 sto recta ad caelum evolutura.
 Quod apparens ei Petrus de
 Leon, primus eius Confessarius,
 dixit Ludovicum ex revelatione
 divina scripsisse: nec in dubium
 vocare sinit, tum Ludovici in-
 terendo summa circumspectio,
 tum ipsius Marinae sanctitas nota,
 multis testata miraculis.

III.

Plurimis perspecta fuit gratia,
 qua Ludovicus discernebat varios
 spiritus. In Monasterio S. Spiritus,
 tribus Monialibus dubitabarur,
 qualenam spiritu agerentur: & ca-
 um una praecipue suspecta erat,
 quasi

*Discer-
 nit va-
 rios, de
 quibus
 dubium
 erat, spi-
 ritus.*

quasi ex iis foret, quæ ludificata à diabolo, sese illuminatas existimant. Multi, variorum ordinum, viri graves, disquisitis accuratè rebus earum, cum nihil extricarent, Ludovicus ut omnes ei fuerunt expolitæ, respondit; duas recto & securo framite ingredi, quantum vis aspero ac difficili; tertiam verò non delusam & illuminatam, sed delirantem ac perperam esse. In quam sententiam Episcopus etiam, & sacrum Tribunal concessit. De alia persona pia dubitabat Didacus de Avendanno, an cum extra se ponebatur (uti solebat) non misceretur ludibrium diaboli. Negavit Ludovicus extases illas, aut à diabolo esse, aut à DEO, sed à natura. Cū enim sit bonæ mentis, nihil habere cum diabolo: & cum tunc cesset ab omni actione interna, ecstasi non esse à DEO: sed à natura, quæ dum hæret in affectione quapiam tene-

...ificata à
 ...existimãt
 ...n, viri gra
 ...rebus ea
 ...nt, Ludov
 ...nt exposit
 ... & secur
 ...vis aspe
 ...rò non
 ... sed deli
 ...uam sen
 ... & sacr
 ...lia perso
 ... de Aven
 ...onebatur
 ...ceteretur
 ...vit Ludov
 ...abolo ef
 ... Cū enim
 ...bere eunt
 ...set ab de
 ...asin non
 ...quæ dum
 ...am tene
 ...rã,

...piãque, extra usum sensuum
 ...onstituta videtur. Quod sic esse,
 ...melius explorata, se invenisse
 ...atus est P. Avendanno: qui ad
 ...eam vim verborum Ludovici
 ...isse, ut qui cum dubio, caligine,
 ...pore animi ad eum accesserant,
 ...omnes rerum certos, illustratos,
 ...inflammatos ab se dimiserit. Ma
 ...nam Vela, Monialem Cisterciens
 ...em, omnes penè viri docti & gra
 ...tes delusam credebant, quòd die
 ...us sacræ communionis nihil ali
 ...rius escæ sumeret; imò interdum
 ...ad ipsam communionem pos
 ...et os aperire, nisi per vim. At Lu
 ...ovicus constanter asseveravit,
 ...nihil subesse periculi; sed DEVM
 ...ocmodo illam exercitam velle
 ...que recessit unquam ab ea sen
 ...ntia, utcunque alij variarent
 ...am autem beatus virginis obitus
 ...confirmavit, ut fusè in ejus vita à
 ...michaële Gonzalez Baquero de
 ...scribitur,

scribitur. Neque multum ab simile
 fuit, quod Isabellæ de S. Augustino,
 Recollectæ, contigit. Ea tantas an-
 gustias ante sacram synaxin perpe-
 tiebatur, ut animam sibi interpri-
 mendam putaret. Credidit Con-
 fessarius, alterius ordinis, occupa-
 tam à malo genio, contra quem
 sacras jam diras parabat: voluit ta-
 men audire prius Ludovici judi-
 cium. Hic totò statu virginis per-
 spectro respondit, in presentiarum
 non amplius opus esse, quam ut ad
 sacram synaxin accedens, Deo di-
 cat, se quidquid jam patitur, pati
 velle pro ipso. Paruit, ac statim
 quidem clementius habita, ac post
 aliquod tempus ab omni molestia
 fuit libera. Denique observatum
 est, quorum spiritum Ludovicus
 improbavit, utcumque magni ab
 alijs fierent, evanuisse existimatio-
 nem eorum: cum illi, quos proba-
 verat, demum opinionem virtutis
 emi-

minentis reportarint etiam ab
his, quibus fuerat suspecta.

IV.

Neque minus consilio valuit,
quo saepe suos consultores ad ea,
quae horruerant, amplexanda, & ea,
quae adamaverant, refugienda per-
duxit miram gratiam. Erat Vallisoleti
virgo nobilis, unica filia suorum
parentum. Haec voto se perpetuae
virginitatis obstrinxerat, quam ut
collocaret in tuto, aspiravit ad Mo-
nasterium. Graviter id accepere
parentes & agnati: quorum unus
religiosus, parum religioso confi-
sio suavit, ut haberetur indulgen-
tius, & evanescente sensim propo-
sito, voti relaxatio peteretur. Non
difficile fuit puellae animum ad
molliora flectere: quem paulo post
nulla subijt amplius Monasterij
cogitatio: donec mater ad vitae
vires deducta, magno, nec inani
dolore perculsa, quod sancta filiae

*Valet
gratia
dandi
consilij*

Y consilia

consilia turbâisset, animam exhalavit. Eodem tactus pater, à Ludovico petit consilium. Is suadet illam mitti ad se. Venit ut morem gerat patri, sed non nisi nuptias spirans. At ubi Ludovicum loquentem audivit, mutari animo: tota in ejus arbitrio esse velle. Sed ipse non aliud suadere, quàm ut se totam sincerè dedit in manus DEI, sine cogitatione statûs ullius. Paret illa, & seriò divinæ voluntati se mancipat: & ecce, distinctam à Venerabili Sacramento vocem audit, *quâ tu fronte adstas coram me, quâ versari cupis inter vanitates?* Multum exhilarata his verbis, resumpto primo proposito Monasterium inijt, optimique exempli fuit. Princeps femina, cùm è magna turbatione & afflictione animi se expedire non posset, accepto Ludovici, cui scripserat consilio, confestim animo mutata, se animosè divinæ voluntati

exhalat, neque deprædicare
 Ludovico concessit consiliarium. Juvenem
 et illam quendam DEVS tam manifestè ad
 societatem nostram vocaverat, ut
 mgerat, videns se non posse resistere, diffu-
 spirans, erit lachrymis, quòd amicos, &
 entem, res mundi deberet deserere. Hic
 a in ejus, posteaquam dies aliquot exegerat
 se non, in mœrore ac dubio, totum animũ
 totam, suum aperuit Ludovico: qui omni-
 s, sine, bus inspectis amplexus juvenem,
 ret illa, hac tantũ pauca respondit: *Eia*
 manci- *DEVS hac te vult, DEVS hac te*
 genera- *vult;* quibus lachrymas uberes eli-
 dit, quæ, vit illi, non mœstitiæ, sed tenerri-
 versari, mi sensus & gaudij. Neque dubita-
 ùm ex- vit is ampliùs DEO parere vocanti.

V.

Agnes de Incarnatione, cùm de
 incepto Recollectarum vitæ mo-
 atione cogitaret, ac gravis personæ ho-
 re non, mines non modò suaderent ei co-
 ui scri- mitationes istas deponere, sed etiã
 animo, gationes istas deponere, sed etiã
 volun- grandis piaculi religionem injec-
 tati,

Y 2 rent,

rent, nisi staret ipsorum consilio
voto se obstrinxit faciendi, quod
Ludovicus censuerit. Is auditis,
quæ agebatur, pronunciauit, velle
DEVM, ut Recollecta sit; clausis igi-
tur oculis ad alia omnia, DEVM se-
quendum. Quo dicto magna ejus
animo pax, & lætitia infusa est: ob-
temperavit, & insigni cum sancti-
tate vitam degens in Monasterio,
non desijt gratulari DEO, quòd sibi
tam bonum consultorem, & via
ducem obtulerit. Matrona præci-
puæ nobilitatis in tantum odium
venerat sui mariti, ut videretur
periclitari de vita: sed consilio
Ludovici, quantum vis gravi & an-
cipiti obediens, in majorem viri
sui gratiam, & æstimationem resti-
tuta est, quàm antea fuerat. Plures
è discrimine famæ ac fortunarum,
alios ex desperatione, omnibus
frustra tentatis, consilio suo libe-
ravit, exemit, crexit: ut cum non
imme-

onfilio
i, quod
auditis,
it, velle
ausis igit
EVM se-
gna ejus
est: ob-
a sancti
asterio,
uod sibi
, & via
a præci-
odium
eretur.
consilio
vi & an-
em viri
m resti-
Plures
narum,
nibus
no libe-
m non
imme-

meritò quidam suis in rebus tur-
pidis ac procellosis, præsentem,
Santelmum, seu mavis, Nicolaum
vocarent.

VI.

Sed & scrupulorum felix domi- *Scrupu-*
tor fuit. Multùm angebatur qui- *los exi-*
dam scrupulo rerum, quasi malè *mit.*
partarum. Censuit Ludovicus ina-
nem esse dubitationem: cui, uti
solent malo scrupulari correpti,
tùm ille non acquiesceret, inso-
lito fervore jussit, omni periculo
in se recepto, nullam toto vitæ suæ
tempore ejus rei mentionem face-
re, neque cogitationem admittere.
Levatus ille hoc dicto, quoties re-
curreret ea cura, sola illam istius
asserationis recordatione pelle-
bat. Antonius Yepes, lumen sacræ
familiæ S. Benedicti, quoties versa-
batur inter scrupulosas cotes sui
regiminis (versabatur autem non
parò) non solebat, nisi audito ju-

dicio Ludovici, quiescere; ut Bartholomæus de Segura, Confessarius Antonij, & internuncius ad Ludovicum, testatus est. Omitto commemorare complures alios, tam intraneos, quàm extraneos, quos à funesta rabie scrupulorum admirabili facilitate liberavit. Unde etiam à longè nonnulli, quasi ad Machaonem calculorum, profecti sunt.

CAPUT XV.

POTESTAS IN DÆMONES, ET ALIA DONA.

I.

Nescitur quidem Ludovicum aliquid in corpore suo passum à dæmonibus, ut alios non paucos hominum Sanctorum; sed illis ipsum formidabilem fuisse, multis argumentis apparuit. Narrauit Marina de Escobar, se cùm in acerbissimis doloribus inviseretur à Lu-

Ludovico, rationes accepturo
 rerum, quæ agebantur in ejus ani-
 mo, se excusasse, quod præ info-
 ritis doloribus loqui non posset;
 ipsum collecto paulum animo, &
 cum imperio, confidenter ingemi-
 nasse, cessaturos confestim hos do-
 lores: atque ita mox factum esse,
 ut peragere posset, quæ vellet. Sibi
 vero conspectum esse daemone[m]
 cum gravi sensu dicentem; *malè sit
 huic sliciternio, mihi semper adverso,
 quod huc venerit, ut impediret meos
 conatus: quia scilicet ipse eos do-
 lores intulerat virgini, ut eam pri-
 varer solatio, quod ex alloquio &
 directione Ludovici capturam
 sciebat. Eadem, illo jam mortuo,
 cum biduo gravissimis doloribus
 pectoris, humerorum, stomachi
 cruciata fuisset, vidit eum ingre-
 dientem ad se, ut in vita solebat,
 cum socio, gestante aquam lustra-
 rem; & magna cum gravitate cir-
 cumspi-*

*Odio est
 daemoni-
 bus.*

cumspicientem omnia, quasi quaereret aliquem, qui se in cubiculo illo absconderit. Cui postea, humaniter ab eo salutata, familiariter dixit; *quid est hoc, Pater? ubi fuisti me constitutâ in tantis tormentis?* respondit ille: *hic eram, etsi me non videris*: Et mox arreptâ hyssopo, totum conclave diligenter aquæ sacræ aspersione lustravit, dicendo: *Asperges me. Domine, hyssopo, et mundabor.* Tum ad ipsam consolandam reversus, & ab illa interrogatus, quid egerit, dixit, purgandum fuisse locum infectum à diabolo: & verò ipsa sæpius per eos dies illum conspexerat. Cùm autem perplaceret Marinæ elegantissima imago Crucifixi, quam Ludovicus gerebat manu sinistrâ, peterétque illam sibi relinqui pro solatio, appressam ejus pectori, Ludovicus dixit subridens, jam sufficere, si in corde retineat, & in DEO suo

con-

quiescat. cum his videri de-

II.

Joannes de Castillo, cuius res² Nierenbergius describit in Tomo quarto de viris illustribus societatis, divinâ dispositione à Novitiatu, miris, ac diris modis à demone fuit vexatus. In ipso Sacrificio maximâ vi comprimebat ei manus, & impingebat in os, ut sanctam Hostiam nō nisi summâ cum difficultate posset sumere. Credebatur in seclus à malo spiritu, & patabantur sacræ eurationes; at Ludovicus eas frustra fore dixit; quia agnoverat hominem divinâ voluntate sic exerceri, pro merito patientiæ; atque hoc duraturum usq; ad mortem. Vnde sæpe visus est agnarijs, cum solus esset in cubiculo. Nam coram alijs nihil tale ipsi fiebat: quare etiam non permisit cum Ludovicus intus prodire.

X 5 Quo-

Quoties autem dæmon Ludovicus
cum videbat intrare ad illum, ma-
gis efferatus tremebat, velut a-
genti vivi exitiali odore afflati so-
lent. Contigit, ut cùm Joannes a-
trociter à dæmone verberaretur,
Ludovicus aliunde domum rever-
sus, nullo monente, rectà tenderet
ad illius cubiculum, quem & semi-
necem è manibus infandi tortoris
eripuit. Alio tempore stygius laven-
nio, expeditiv chordam è spōda, ut
is in eam jugulum inderet. Sed op-
portunè accurrens, nemine mo-
nente, Ludovicus eripuit hominè
periculo. Aliàs foris reversus pro-
perè contendit ad illum, viditque
luctantem cum dæmone, qui co-
nabatur adigere illum, ad secandā
sibi gulam cultello scriptorio, què
tum fortè habebat in manu; ag-
gressus tartaream belluam Ludo-
vicus, post aliquantam luctam de-
jecit in terram, & multis cum ob-
jurgat.

*Lucta-
tur cum
dæmone,
& pro-
stratum
fugat.*

Ludovicus in expugnationibus ac minis fugavit, li-
brato Castillo. Fortis luctator, qui
non cum ursis & leonibus congres-
sus est, ut olim David: sed cum ter-
restri maxima omnium fera, quæ non
constat carne & sanguine, sed in-
angelicis viribus, odio infinito
contra DEVM & homines. Multa
genus narrabat Antonius Mon-
talinus, sed quæ omnia referre
non attinet.

III.

Lachrymarum donum, quod
in servis DEI laudatur, in Ludovi-
co fuit eximium: nam ut primùm
orare coepit coram Venerabili Sa-
cramento, liquecebat, ac paulò
post affluebat dulcibus rivulis abs-
que singultu; quem tamen sæpe
continere non poterat: sub Sacri-
ficio verò minimè: quæ etiam
causa fuit, ut publicè facere non
posset. Sæpe etiam in cubiculo plo-
rans inventus est, aut oculis uvidis,
quos
jurgat

quos etsi perspicaces & robustos habebat, paulatim tamen exhausti. Idem accidit ei, ut cum dictaret meditationis argumenta, aut exhortationes haberet, audientium animos suis lachrymis emolliret.

IV.

Virtutes Possent hîc recenseri plura De
Ludovi- dona, quibus ornatus fuit Ludovici, quo in
gradu vicus; illud sufficiat in narrationis
fuert. decursu animadvertisse, virtutes
ejus, etiam versantes in rebus arduis, non substitisse in linea mera
virtutis, quæ spectat honestatem convenientem ijs, quos DEVS filios & bonorum æternorum hæreses adoptat: sed ad *rationem* donorum *Spiritus sancti* pertinuisse, quibus homo fertur peculiari afflatu & illustratione divinâ, quæ intelligentia communi, etiam fide imbuta sit Superior. Ausim dicere illas etiam ordinem *beatitudinum*, & *fructuum* sancti Spiritus assecutas
illum

robustos
exhausti
dictaret
aut ex
ientium
olliret.
lura Dei
it Ludov
rationis
virtutes
ebus at
ea mera
statem
vs filios
hæredes
onorum
quibus
atu & il
celligen
mbuta
re illas
um, &
ecutas
illum

nam propter immutabilem, &
velut æternum, hanc autem pro
ter delectabilem agendi modum.
Dixeris etiam fuisse, quas Theolo
gici *Purgatorias* nominant; his mens
necat è corpore, & eo, ejusque
sensu se conatur exuere, anhelans
ad similitudinem DEI. Quin fue
runt in Ludovico potius, jam *pur
gati animi*. Sic enim agebat, ac si
liber ac purus à contagione
corporis, divinam affecutus esset,
quæ licet, similitudinem. Ideò enim
illam non tam ut hominem, quàm
ut Angelum in humana forma com
plures habebant; ità cum divina
mente perpetuo fœdere sociatus
apparuit: quod quidem S. Thomas
docet esse *Beatorum, vel aliquorum
in hac vita perfectissimorum*. Dica
mus & *exemplares* eâ tenus fuisse,
quæ illas omnibus fas est imitari.
Fas est autem, non ut ea quisque
imitariatur & agat, quæ ipse tulit, fe
cit.

cítque; sed sicut ipse vividâ Fide,
 & incitatâ, non quasi sub cinere
 sopitâ, charitate agat, quod agit.
 Quamquam & altiora lumina, in-
 flammationésque interdum non
 desunt, ijs præsertim, qui non ni-
 miùm extra seipsos effusi, visentem
 ad se spiritum divinum observant,
 eiúsque tam singulares favores, quo
 par est, habent in pretio. Quin etiã
 dona Spiritûs sancti semper adhe-
 rentia gratiæ DEI, cum dona sint, &
 habitus animæ, nihil est, cur
 ijs uti non possimus,
 quando volu-
 mus.

LIBER